

Tartalom

II Közlemények

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

Európai Bizottság

2023/C 290/01	A Bizottság közleménye a „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében” elnevezésű európai polgári kezdeményezésről,	1
2023/C 290/02	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.11144 – COLT TECHNOLOGY SERVICES GROUP / LUMEN EMEA BUSINESS) ⁽¹⁾	16

III Előkészítő jogi aktusok

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

2023/C 290/03	Az Európai Központi Bank véleménye (2023. július 5.) az uniós gazdasági kormányzás reformjára vonatkozó javaslatról (CON/2023/20)	17
---------------	---	----

IV Tájékoztatások

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Európai Bizottság

2023/C 290/04	Euroátváltási árfolyamok – 2023. augusztus 17.	26
---------------	---	----

A TAGÁLLAMOKTÓL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

2023/C 290/05	A személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexének (Schengeni határellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének (8) bekezdése szerinti határátkelőhelyek jegyzékének frissítése	27
---------------	---	----

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg.

EGYÉB JOGI AKTUSOK

Európai Bizottság

2023/C 290/06	Az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 17. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó termékleírás standard módosításának jóváhagyásáról szóló értesítés közzététele.	45
2023/C 290/07	Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján	57
2023/C 290/08	Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján	60

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

a „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében” elnevezésű európai polgári kezdeményezéséről,

(2023/C 290/01)

1. BEVEZETÉS: AZ EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS

Ha az uniós polgárok úgy vélik, hogy egy ügyben jogi lépések szükségesek az uniós szerződések érvényre juttatása érdekében, felkérhetik az Európai Bizottságot arra, hogy nyújtson be idevágó jogalkotási javaslatot. Ehhez az Európai Unióról szóló szerződés 11. cikkének (4) bekezdése szerinti európai polgári kezdeményezést kell előterjeszteniük, amelyhez jelentős számú uniós tagállamban összesen legalább egymillió polgár aláírását kell összegyűjteni. Az európai polgári kezdeményezés részletes szabályait a 2020. január 1-jétől alkalmazandó (EU) 2019/788 rendelet⁽¹⁾ (a továbbiakban: az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet) határozza meg.

A „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében” a kilencedik európai polgári kezdeményezés⁽²⁾, amely elérte az Európai Unióról szóló szerződésben és az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletben előírt küszöbértékeket. Ez az ötödik sikeres kezdeményezés az állatjólét vagy a környezetvédelem területén. A kezdeményezés arra szólítja fel a Bizottságot, hogy tegyen lépéseket az állatok tudományos célú felhasználásával kapcsolatban az alábbiakban ismertetett módon.

1. A kozmetikai célú állatkísérletek tilalmának védelme és megerősítése; jogszabály-módosítás kezdeményezése annak érdekében, hogy a fogyasztók, a munkavállalók és a környezet védelme minden kozmetikai összetevő tekintetében bármikor, bármilyen célból végzett állatkísérletek nélkül valósuljon meg.
2. A vegyi anyagokról szóló uniós szabályozás átalakítása. Az emberi egészség és a környezet védelmének biztosítása a vegyi anyagok új állatkísérleti követelmények bevezetése nélkül történő kezelése révén.
3. A tudomány korszerűsítése az Unióban. Kötelezettségvállalás egy olyan jogalkotási javaslat mellett, amely a jelenlegi jogalkotási ciklus vége előtt ütemtervet vázol fel az Unióban végzett valamennyi állatkísérlet fokozatos megszüntetésére vonatkozóan.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről (HL L 130., 2019.5.17., 55. o.).

⁽²⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2021/000006_hu

A szervezők 2021. május 21-i kérelmét követően a Bizottság 2021. június 30-án nyilvántartásba vette a kezdeményezést ⁽³⁾. A szervezők 2023. január 25-én, a támogató nyilatkozatok tagállami hatóságok általi ellenőrzését követően benyújtották a kezdeményezést a Bizottságnak ⁽⁴⁾. A Bizottság az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet alapján megvizsgálta a kezdeményezést.

A szervezők a kezdeményezés célkitűzéseit a Bizottsággal 2023. március 17-én tartott találkozón ⁽⁵⁾, valamint az Európai Parlament által 2023. május 25-én szervezett közmeghallgatáson ⁽⁶⁾ részletezték. Emellett a Parlament az európai polgári kezdeményezésről 2023. július 10-én plenáris ülésen vitát tartott.

E közlemény összefoglalja a Bizottság európai polgári kezdeményezésről alkotott jogi és politikai következtetéseit, valamint az arra reagálva az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet 15. cikke (2) bekezdése szerint megtenni kívánt lépéseket.

2. HÁTTÉR

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 13. cikke elismeri az állatok mint érző lények védelmének szükségességét. Az említett cikk előírja az Uniónak és tagállamainak, hogy az Unió mezőgazdasági, halászati, közlekedési, belső piaci, kutatási, technológiafejlesztési és űrkutatási politikáinak kialakításánál és végrehajtásánál az Unió és a tagállamok teljes mértékben figyelembe veszik az állatjóléti követelményeket.

Globálisan elismert az Unió jogalkotási és szakpolitikai keretrendszerének vezető szerepe az állatok használatának fokozatos megszüntetése és az állatjólét előmozdítása terén. E szakpolitika jelentős eredményei közé tartozik a kozmetikai célú állatkísérletek teljes tilalmának 2013-as uniós bevezetése ⁽⁷⁾, valamint az Unióban az elmúlt két évtizedben az állatok bevonását nem igénylő módszereket alkalmazó kutatási és innovációs kezdeményezésekre nyújtott több mint 1 milliárd eurós finanszírozás.

Az állatok tudományos célú felhasználása jelentős, több területet érintő kérdés. Az elért előrehaladás ellenére Európában még mindig nagyszámú állatot használnak kísérleti célokra. Állatokat számos célra használnak a vegyi anyagok és gyógyszerek kutatásában és biztonsági értékelésében, amennyiben nem áll rendelkezésre olyan alternatíva, amely az emberi egészség és a környezet (beleértve az állatok egészségét is) magas szintű védelmét biztosítaná.

2020-ban az Unióban (az Egyesült Királyság nélkül) és Norvégiában összesen 7,9 millió állatot használtak fel kutatási, képzési és oktatási, illetve szabályozási célú kísérletekhez ⁽⁸⁾. Ez a szám a 2019-esnél (8,5 millió) 7,5 %-kal, és a 2018-asnál (8,8 millió) 11,4 %-kal alacsonyabb ⁽⁹⁾. A leggyakrabban használt fajok az egerek (49 %) és a halak (27 %) voltak. Az előző évekhez hasonlóan az állatok felhasználásának fő célja a kutatás volt (72 %), az összes felhasználás 41 %-a alapkutatásra, 31 %-a pedig transzlációs és alkalmazott kutatásra irányult. Az összes állatfelhasználás 17 %-ának célja az alábbiakban részletezett szabályozási követelményeknek való megfelelés volt, ezt követte a rutinszerű gyártásra használt állatok (5 %), beleértve az antitestek vagy véralapú termékek előállítását. A szabályozási követelmények teljesítését célzó összes állatfelhasználás (összesen 1,4 millió eset) 54 %-a humán gyógyszerkészítményekhez, 22,8 %-a állatgyógyászati készítményekhez, 8,7 %-a ipari vegyi anyagokhoz (ez a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályokhoz, például a REACH-rendelet ⁽¹⁰⁾ kapcsolódik), 2,8 %-a takarmányokhoz és élelmiszerekhez, 4,8 %-a növényvédő szerekhez, 3,6 %-a orvostechnikai eszközökhöz, 0,3 %-a biocidokhoz történt, és 3,0 %-a egyéb célokat szolgált.

⁽³⁾ A Bizottság (EU) 2021/1136 végrehajtási határozata (2021. június 30.) a „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében” elnevezésű európai polgári kezdeményezésnek az (EU) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti nyilvántartásba vétele iránti kérelemről.

⁽⁴⁾ A „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében” európai polgári kezdeményezés mellékletében további részletek szerepelnek a kezdeményezés eljárási vonatkozásairól, beleértve a szükséges határértékeket és a támogató nyilatkozatok számát.

⁽⁵⁾ A „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket” európai polgári kezdeményezés szervezői és az Európai Bizottság találkozója (europa.eu), <https://audiovisual.ec.europa.eu/en/reportage/P-060517>

⁽⁶⁾ „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében” – meghallgatás európai polgári kezdeményezésről, <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/eci-hearing-save-cruelty-free-cosmetics-/product-details/20230524ECI00141>

⁽⁷⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az állatkísérletekre vonatkozó tilalomról és a forgalmazási tilalomról, valamint a kozmetikai ipar alternatív eljárásainak jelenlegi állásáról, COM(2013) 0135 final.

⁽⁸⁾ https://webgate.ec.europa.eu/envdataportal/content/alures/section1_number-of-animals.html

⁽⁹⁾ A 2020-as csökkenés részben a Covid19-világjárvány miatt lezárások, és a törölt vagy elhalasztott projektek miatt csökkentett tevékenységeknek is betudható.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

2.1. Az állatkísérletekre vonatkozó jogalkotási aktusok

Az állatkísérleteket érintő uniós joganyag meglehetősen széles körű, és elvileg három kategóriára osztható. Az elsőbe tartozik a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről szóló 2010/63/EU irányelv⁽¹⁾, amely általános célokat és szabályokat határoz meg a kísérletek során felhasznált állatok jólétére vonatkozóan, amennyiben az állatok felhasználása nem kerülhető el. A második csoportba a vegyi anyagokra vonatkozó horizontális jogi aktusok tartoznak – például a REACH-rendelet, amely több ágazatot érintő szabályokat tartalmaz. A harmadik kategória több olyan ágazati jogi aktus együttese, amelyek az egyes ágazatokban vagy termékekben használt vegyi anyagok értékelésére vonatkozó szabályokat határozzák meg. Mind a REACH-rendelet, mind az ágazatspecifikus uniós jogi aktusok tartalmazzák olyan adatszolgáltatási követelményeket vagy rendelkezéseket, amelyek állatkísérletekhez vezetnek a termékek és anyagok emberi vagy állati egészségre vagy a környezetre gyakorolt lehetséges hatásainak felmérése érdekében.

2.1.1. A tudományos célokra felhasznált állatok védelmét célzó jogszabályok

A **tudományos célokra felhasznált állatok védelméről szóló irányelv** végső célja, hogy az Unióban fokozatosan megszűnjön az állatok kutatási és szabályozási célú felhasználása. Az irányelv másik sarokköve, hogy meg kell felelni a 3R alapelvnek:

- az állatokon végzett vizsgálatok felváltása [Replacement] olyan módszerekkel, amelyek nem járnak élő állatok felhasználásával,
- a vizsgálati módszerek vagy értékelési megközelítések olyan módon történő átalakítása, amely csökkenti [Reduction] a tudományosan megalapozott eredményhez szükséges állatok számát,
- azon módszerek tökéletesítése [Refinement], amelyek segítenek a felhasznált állatok által elszenvedett fájdalom, szenvedés és félelem minimalizálásában, illetve az állatjólét növelésében.

Az irányelv egyben meghatározza a Bizottság Közös Kutatóközpontjának (JRC) szerves részét képező, az állatkísérletek alternatíváival foglalkozó uniós referencialaboratórium (EURL ECVAM)⁽²⁾ konkrét feladatait. Számos tevékenységet végez az állatkísérletektől mentes módszerek jogalkotásban, az orvosi biológiai tudományban és az oktatásban történő használatának előmozdítása érdekében. Az irányelv az EURL ECVAM-ot bízza meg többek között az alternatív módszerek kidolgozásával, a validálásban való részvétellel és annak koordinálásával, valamint adatbázisok és információs rendszerek létrehozásával. Az irányelv előírja a tagállamok számára, hogy rendszeresen szolgáltassanak statisztikai adatokat⁽³⁾ az állatok tudományos célú felhasználásáról. Ezenkívül előírja a Bizottság számára, hogy hozzon létre célzott, nyilvánosan elérhető adatbázisokat⁽⁴⁾.

2.1.2. A vegyi anyagokra vonatkozó, több ágazatot érintő uniós jog

A REACH-rendelet a vegyi anyagokról szóló horizontális jogi aktus, amely előírja a vegyi anyagok biztonságos gyártásának, behozatalának és felhasználásának biztosítását szolgáló információk szolgáltatását. A REACH-rendelet mellékletei határozzák meg a veszélyességi információk előállítására szolgáló módszereket, amelyek közül több még mindig állatkísérleti módszer. A regisztrálók azonban csak végső megoldásként alkalmazhatnak állatkísérleteket. A gerinces állatokon végzett állatkísérleteket lehetőség szerint alternatív módszerekkel kell helyettesíteni. A REACH-rendelet XI. melléklete felsorolja a szabványos vizsgálati rendszer kiigazítására szolgáló alternatív módszereket, az Európai Vegyiügynökség (ECHA) pedig átfogó útmutatást nyújt⁽⁵⁾.

Ezen túlmenően a REACH-rendelet tartalmaz konkrét szabályokat az adatok megosztására vonatkozóan, a szükségtelen vizsgálatok megelőzése érdekében. Végül a REACH-rendelet előírja a vizsgálati javaslatok előzetes validálását, ami biztosítja, hogy állatkísérleteket csak végső esetben és csak szükség esetén alkalmazzanak.

A REACH-rendelet értelmében rendelkezésre álló alternatív módszerek alkalmazását többek között a vizsgálati módszerekről szóló rendeletben⁽⁶⁾ való felsorolásuk biztosítja. Ennek a rendeletnek a közelmúltban történt felülvizsgálata el fog vezetni a vizsgálati módszerek Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) általi elfogadása utáni gyorsabb elterjedéséhez, mivel a rendelet most már közvetlenül hivatkozik az OECD-módszerekre hivatkozik, nem pedig a rendeletben ismertetett azokat.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/63/EU irányelve (2010. szeptember 22.) a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről (HL L 276., 2010.10.20., 33. o.).

⁽²⁾ Az állatkísérletek alternatíváival foglalkozó uniós referencialaboratórium (EURL ECVAM) (europa.eu).

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eu-reference-laboratory-alternatives-animal-testing-eurl-ecvam_en

⁽³⁾ Lásd a legutóbbi statisztikai jelentést: https://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/reports_en.htm

⁽⁴⁾ Nyilvános statisztikai adatbázis https://webgate.ec.europa.eu/envdataportal/content/alures/section1_number-of-animals.html

⁽⁵⁾ A REACH-re vonatkozó iránymutatásokat tartalmazó dokumentumok elérhetők az ECHA weboldalán: <https://echa.europa.eu/hu/guidance-documents/guidance-on-reach>

⁽⁶⁾ A Bizottság 440/2008/EK rendelete (2008. május 30.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében alkalmazandó vizsgálati módszerek megállapításáról (HL L 142., 2008.5.31., 1. o.).

Meg kell továbbá jegyezni, hogy a REACH-rendelet tervezett, célzott felülvizsgálata lehetőséget kínál több veszélyességi információ létrehozására, pl. az endokrin károsodás tekintetében minden anyagra vonatkozóan, valamint a legalacsonyabb mennyiségi tartományban regisztrált anyagokra vonatkozó több információ figyelembevételére. A felülvizsgált REACH-rendelet szerinti pontos végrehajtási mechanizmusról még folynak a tárgyalások.

2.1.3. Ágazati törvényhozás

A kozmetikai termékekről szóló rendelet

A **kozmetikai rendelet**¹³ a legfejlettebb uniós jogi aktus az állatkísérletek fokozatos megszüntetése tekintetében, mivel megtiltja az olyan kozmetikai termékek forgalomba hozatalát, amelyeket a rendelet követelményeinek teljesítése érdekében állatokon teszteltek. A kozmetikai rendelet szerinti állatkísérletek tilalmát a 3.1. szakasz tárgyalja részletesen.

A növényvédő szerekről szóló rendelet és a biocid termékekről szóló rendelet

A **növényvédő szerekről szóló rendelet** ⁽¹⁷⁾ és a **biocid termékekről szóló rendelet** ⁽¹⁸⁾ (a továbbiakban: a BPR) előírja, hogy el kell kerülni a szükségtelen állatkísérleteket. Mindkét rendelet meghatározza az anyagok e rendeletek szerinti jóváhagyása iránti kérelmekre vonatkozóan az adatok benyújtására vonatkozó követelményeket. A vizsgálatok tervezésénél teljes mértékben figyelembe kell venni a 3R alapelvét, különösen akkor, ha megfelelő validált módszerek állnak rendelkezésre. A kérelmezőknek a gerinces állatokon végzett vizsgálatok és a párhuzamos vizsgálatok megelőzése érdekében meg kell osztani az adatokat. Kötelező adatmegosztási mechanizmust hoztak létre különösen a gerinces állatokon végzett, biocid hatóanyagokkal és biocid termékekkel kapcsolatos vizsgálatokra vonatkozóan: a vizsgálatok megkezdése előtt az ECHA-hoz intézett előzetes kérelemre van szükség annak ellenőrzése érdekében, hogy ilyen vizsgálatokat már benyújtottak-e a BPR keretében. A BPR II. és III. mellékletében meghatározott tájékoztatói követelményeket 2021-ben módosították ⁽¹⁹⁾ az *in vitro* módszereket az *in vivo* vizsgálatokkal szemben előnyben részesítő új vizsgálati stratégiák kezelése érdekében.

Emberi felhasználásra szánt gyógyszerek

Az **emberi felhasználásra szánt gyógyszerek** általános jogi keretét a 2001/83/EK irányelv ⁽²⁰⁾ és a 726/2004/EK rendelet ⁽²¹⁾ alkotja. Ez a keret teljes mértékben figyelembe veszi a 2010/63/EU irányelv által bevezetett 3R alapelvét. Az uniós szabályozó hatóságok elfogadják minden olyan validált módszert, amely ezt az elvet támogatja. Az illetékes hatóságok (azaz az Európai Gyógyszerügynökség és a nemzeti illetékes hatóságok) eseti alapon és a kérelmező által benyújtott adatok értékelését követően elfogadhatnak olyan alternatív vizsgálati módszereket is, amelyeket nem értékelték hivatalos validálási eljárás során.

Továbbá a rövidített eljárásban elbírált forgalombahozatali engedély iránti kérelmek (pl. generikumok és biohasonlók esetében) és a hozzáférési felhatalmazás birtokában benyújtott kérelmek támaszkodhatnak a referenciagyógyszer forgalombahozatali engedélyének megszerzése céljából végzett preklinikai és klinikai vizsgálatokra. Ilyen esetekben a kérelmező az eredeti gyártó által benyújtott adatokra hivatkozik (nem kerül sor kettős vizsgálatra).

Az emberi felhasználásra szánt gyógyszerekre vonatkozó, fent említett általános uniós gyógyszerészeti jogszabályokat nemrégiben felülvizsgálták, és a Bizottság 2023. április 26-án új jogszabályjavaslatot ⁽²²⁾ fogadott el. Néhány javasolt változtatás célja a 3R alapelvének megerősítése a gyógyszer teljes életciklusa során. Emellett a jogalkotási javaslat a jelenlegi szabályokat a forgalombahozatali engedélyt kérelmezőkre vagy azok jogosultjaira vonatkozó kötelezettségek felvételével és

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.).

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 528/2012/EU rendelete (2012. május 22.) a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról (HL L 167., 2012.6.27., 1. o.).

⁽¹⁹⁾ A Bizottság (EU) 2021/525 felhatalmazáson alapuló rendelete (2020. október 19.) a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet II. és III. mellékletének módosításáról (HL L 106., 2021.3.26., 3. o.).

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/83/EK irányelve (2001. november 6.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről (HL L 311., 2001.11.28., 67. o.).

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 726/2004/EK rendelete (2004. március 31.) az emberi, illetve állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerek engedélyezésére és felügyeletére vonatkozó közösségi eljárások meghatározásáról és az Európai Gyógyszerügynökség létrehozásáról (HL L 136., 2004.4.30., 1. o.).

⁽²²⁾ Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács rendelete az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek engedélyezésére és felügyeletére vonatkozó uniós eljárások meghatározásáról és az Európai Gyógyszerügynökségre vonatkozó szabályok létrehozásáról, COM(2023) 193.

az alternatív vizsgálati módszerek elősegítésével erősíti. Az új szabályok ösztönözni fogják továbbá az uniós ügynökségek és az illetékes nemzeti hatóságok közötti szorosabb együttműködést az anyagok értékelése, az adatok megosztásának megkönnyítése és a közös nem klinikai vizsgálatok elvégzése terén, hogy elkerülhetők legyenek élő állatokon a feleslegesen kétszer elvégzett kísérletek. A javaslat célja továbbá az is, hogy biztosítsa a jogszabályok időállóvá tételét az alternatív vizsgálati módszerek alkalmazásának lehetővé tétele érdekében.

Állatgyógyászati készítmények

Az **állatgyógyászati készítményekre** vonatkozó uniós jogi keretet az (EU) 2019/6 rendelet ⁽²³⁾ felülvizsgálta. A rendelet előírja, hogy bármely állatgyógyászati készítmény engedélyezését kérelmezőknek minél kevesebb állatot kell felhasználniuk az immunológiai és nem immunológiai állatgyógyászati készítmények gyártási folyamata során, valamint a kész immunológiai állatgyógyászati készítményeken végzett ellenőrző vizsgálatok során. Alternatív *in vitro* vizsgálatot kell alkalmazni, ha ennek eredménye az állatok felhasználásának kiváltása vagy csökkentése, illetve a szenvedés csökkentése. A humán gyógyszerekhez hasonlóan egyes forgalombahozatali engedély iránti kérelmek (pl. generikumok esetében) támaszkodhatnak a referencia állatgyógyászati készítményen végzett állatkísérletekre. Az (EU) 2019/6 rendelet lehetőséget biztosít arra is, hogy más leendő kérelmezőknek is hozzáférést biztosítsanak az adatokhoz hozzáférési felhatalmazás útján (pl. hozzáférési felhatalmazás birtokában benyújtott kérelmek esetében), a szükségtelen állatkísérletek elkerülése érdekében.

Az állatgyógyászati készítmények klinikai vizsgálatait mentesülnek a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről szóló 2010/63/EU irányelv hatálya alól, mivel az állatgyógyászati készítményekre vonatkozó jogszabályok már rendelkeznek a megfelelő állatjóléti intézkedésekről: a klinikai vizsgálatoknak figyelembe kell venniük a 3R alapelvét, lehetőség szerint alternatív vizsgálati módszereket kell alkalmazniuk, és figyelembe kell venniük az állatgyógyászati készítmények nyilvántartásba vételére vonatkozó műszaki követelmények harmonizációjával kapcsolatos nemzetközi együttműködés iránymutatásait ⁽²⁴⁾.

Orvostechnikai eszközök

Az **orvostechnikai eszközökre** vonatkozó jogi keretet 2017-ben felülvizsgálták az orvostechnikai eszközökről szóló rendelet ⁽²⁵⁾ és az *in vitro* diagnosztikai orvostechnikai eszközökről szóló rendelet ⁽²⁶⁾ elfogadásával. Néhány esetben sor kerülhet állatokon végzett vizsgálatokra, preklinikai vizsgálatok céljából. Ezeket a vizsgálatokat a 2010/63/EU irányelvvel összhangban kell elvégezni.

2.2. Jelenlegi uniós szakpolitikai háttér

A Bizottság 2020. október 14-én elfogadta „A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes környezetért” című közleményét az európai zöld megállapodás ⁽²⁷⁾ alapján. Ennek a stratégiának kettős célja van: az emberek egészsége és a környezet védelmének javítása, valamint a biztonságos és fenntartható vegyi anyagokkal kapcsolatos innováció ösztönzése. A stratégia bejelenti a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályi keret felülvizsgálatát, és felidézi az Unió végső célját – az állatkísérletek teljes kiváltását –, valamint kötelezettséget vállal a multidiszciplináris kutatás és a fejlett eszközök, módszerek és modellek, valamint az adatelemzési kapacitások digitális innovációjának előmozdítására.

A stratégia 85 intézkedési javaslatot sorol fel, amelyek közül több is támogatja az állatkísérletek csökkentését vagy fokozatos megszüntetését. Például a vegyi anyagokra vonatkozó adatokról szóló rendeletre irányuló javaslat ⁽²⁸⁾ az „egy anyag, egy értékelés” megközelítés jegyében egy platformon gyűjtené össze a vegyi anyagokra vonatkozó, rendelkezésre álló információkat. Ez segíthetné a hatóságokat abban, hogy a kockázatkezeléshez csoportosítsák a vegyi anyagokat, vagy támogassák az összehasonlítást, csökkentve ezzel az állatkísérleti adatok szükségességét. Egy másik példa a Bizottság ajánlása a „biztonságos és fenntartható tervezésű” vegyi anyagok és anyagok ⁽²⁹⁾ európai értékelési keretrendszerének létrehozásáról, amely az új megközelítésű módszerek (NAM) alkalmazását támogatja a kémiai biztonsági értékelésben, a lehető legkorábban beépítve azokat a vegyi anyagok tervezésébe és fejlesztésébe.

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/6 rendelete (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 4., 2019.1.7., 43. o.).

⁽²⁴⁾ <https://vichsec.org/en/home.html>

⁽²⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/745 rendelete (2017. április 5.) az orvostechnikai eszközökről (HL L 117., 2017.5.5., 1. o.).EUR-Lex - 52020DC0381 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

⁽²⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/746 rendelete (2017. április 5.) az *in vitro* diagnosztikai orvostechnikai eszközökről, valamint a 98/79/EK irányelv és a 2010/227/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről.

⁽²⁷⁾ COM(2019) 640 final, https://commission.europa.eu/document/daef3e5c-a456-4fbb-a067-8f1cbe8d9c78_hu

⁽²⁸⁾ Kémiai biztonság – jobb hozzáférés a vegyi anyagok adataihoz biztonsági értékelések céljából.

⁽²⁹⁾ A Bizottság (EU) 2022/2510 ajánlása (2022. december 8.) a biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi és más anyagokra vonatkozó európai értékelési keret létrehozásáról.

2021 szeptemberében a Parlament állásfoglalást⁽³⁰⁾ fogadott el, amelyben kérte, hogy gyorsítsák fel az állatok kutatásban, jogszabály által előírt vizsgálatokban és oktatásban való felhasználása nélküli innovációra való átállást. A Bizottság az állásfoglalási intézkedésekre válaszul ismertette az állatkísérletek csökkentése érdekében hozott intézkedéseit³⁰.

2.3. Az alternatív megközelítésekkel, oktatással és képzéssel kapcsolatos uniós kutatás

Az elmúlt két évtizedben a Bizottság több mint 1 milliárd eurót fektetett be az állatkísérletek alternatív módszereivel kapcsolatos 300 feletti számú kutatási projektbe. E projektek közül sok olyan új eszközöket és módszereket hozott létre, amelyeket szabályozási célokra, a vegyi anyagok biztonságosságának előrejelzésére, a betegségek megértésére vagy az új kezelések hatékonyságának értékelésére használnak.

Az EU kutatási és innovációs keretprogramjai – a Horizont 2020 és a Horizont Európa – az állatkísérletek alternatíváival kapcsolatos ambiciózus kutatási projekteket finanszíroznak. Két kiemelkedő példa erre a vegyi anyagok állatmentes biztonsági értékelésével foglalkozó ASPIS-klaszter, amelynek költségvetése a Horizont 2020⁽³¹⁾ keretprogramból 60 millió EUR, valamint a PARC-partnerség, amelynek teljes költségvetése 400 millió EUR, ebből 200 millió EUR a Horizont Európa keretprogramból származik⁽³²⁾ ⁽³³⁾. Az ASPIS olyan új megközelítésű módszereket biztosít, amelyek javítják a laboratóriumi állatok felhasználása nélküli kémiai biztonsági vizsgálatok pontosságát, gyorsaságát és megfizethetőségét. Jelenleg az ASPIS a biztonsági profilalkotó algoritmus (ASPIS Safety Profiling Algorithm, ASPA) elnevezésű keretrendszer kifejlesztésén dolgozik, amelynek alapja a vegyi anyagokkal kapcsolatos krónikus egészségkárosító hatások biztonsági értékelésének következő generációs kockázatértékelése (NGRA) többszintű megközelítése. A PARC célja az NGRA felé való elmozdulás és az új megközelítésű módszerek fokozott elfogadottságának és használatának támogatása. Ebben az összefüggésben az ASPIS és a PARC között jó együttműködés alakult ki. A PARC támogatja a „tervezett biztonság és fenntarthatóság” keretrendszer végrehajtásához szükséges eszköztár kidolgozását is, amely elősegíti a kockázatértékelésben az *in silico* eszközök használatát.

A Horizont Európa 1. klaszterének („Egészségügy”) 2023–2024-es munkaprogramja kiegészíti ezeket a fontos kezdeményezéseket azzal, hogy finanszírozza az orvosbiológiai tudományokban az állatkísérletek alternatíváira irányuló kutatási projekteket azokon a területeken, amelyeken az állatok bevonását igénylő megközelítések transzlációs értéke korlátozott, amelyeken a legnagyobb mértékű az állatok felhasználása, vagy amelyeken a legsúlyosabb az állatok szenvedése (25 millió EUR; benyújtási határidő: 2023. szeptember 19.). Az állatkísérletek alternatívái elterjedésének elősegítése érdekében a Horizont Európa 1. klaszter 2023–2024-es munkaprogramja tartalmaz egy olyan témakört, amelynek célja a szabályozó hatóságok képzésének támogatása és a szabályozási átvétel javítása (a téma benyújtásának határideje 2024. április 11.)⁽³⁴⁾.

Az innovatív gyógyszerek kutatására irányuló kezdeményezést megvalósító közös vállalkozás, az Innovatív Egészségügy Közös Vállalkozás elődje szintén az állatok bevonásával járó módszerek alternatíváiba fektetett be. Ezek a projektek többek között létrehozhatják egy *in silico* tesztet a vegyi anyagok toxicitásának előrejelzésére, és felgyorsították az állatok felhasználása nélküli gyógyszerfejlesztést. Az Innovatív Egészségügy Közös Vállalkozás⁽³⁵⁾ folytatja az állatkísérletek alternatíváinak kifejlesztésébe való befektetést, valamint az egészségügyi ágazatban való elterjedés elősegítését. A vonatkozó témakört a tervek szerint 2023 végéig fogják elindítani.

A tudatosság, az oktatás és a képzés alapvető fontosságú az állatok bevonását nem igénylő módszerek használatának előmozdításához, amint azt az európai polgári kezdeményezés is kiemelte. Bár az oktatás és képzés formálisan tagállami hatáskörbe tartozik, az EURL ECVAM számos olyan oktatási és képzési tevékenységet folytat, amelyek célja a 3R alapelvek tudatosítása a középiskolák, az egyetemek és a korai szakmai képzés szintjén. Ennek a tevékenységnek a központi eleme megfelelő stratégia kidolgozása az olyan átfogó oktatási segédanyagok és egy sor útmutató dokumentum összeállításához, amelyek tájékoztatják a pedagógusokat és az oktatási intézményeket a 3R alapelvek tanításának tantervbe és gyakorlati oktatásba való bevezetésének, adaptálásának és végrehajtásának eredményes módjairól. A KKK évente kétszer megrendezésre kerülő, a természettudományokban az állatok bevonását nem igénylő megközelítésekről szóló nyári iskolája továbbá lehetőséget nyújt a hallgatóknak arra, hogy a csúcstechnológiák és a számítógépes modellezés területén dolgozó szakértőktől tanuljanak, megosszák tudásukat és tapasztalataikat, valamint szakmai hálózatokat építsenek ki. Ezen túlmenően számos, különböző programok⁽³⁶⁾ keretében finanszírozott uniós projekt támogatta több

⁽³⁰⁾ Eljárási dokumentum: 2021/2784(RSP) | Jogalkotási figyelő | Európai Parlament (europa.eu).

⁽³¹⁾ Animal-free Safety assessment of chemicals: Project cluster for Implementation of novel Strategies. (A vegyi anyagok állatmentes biztonsági értékelése – projektklaszter az új stratégiák végrehajtásáért). (aspis-cluster.eu)

⁽³²⁾ Partnerség a vegyi anyagok kockázatának értékeléséért | Parc (eu-parc.eu).

⁽³³⁾ Marx-Stoelting, P., Rivière, G., Luijten, M. et al. A walk in the PARC: developing and implementing 21st century chemical risk assessment in Europe (Séta a PARC-ban: a XXI. századi vegyi kockázatértékelés fejlesztése és végrehajtása). *Arch Toxicol* **97**, 893–908 (2023). <https://doi.org/10.1007/s00204-022-03435-7>

⁽³⁴⁾ Az Európai Bizottság C(2023) 2178 határozata. A Horizont Európa 2023–2024. évi munkaprogramja. 4. Egészségügy 2023. március 31.

⁽³⁵⁾ https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/innovative-health-initiative-joint-undertaking-ihj-ju_hu

⁽³⁶⁾ Például a Horizont 2020 keretprogram 1. társadalmi kihívása, a Horizont Európa „Egészségügy” klaszter, az innovatív gyógyszerek kezdeményezés és az innovatív egészségügyi kezdeményezés, a Marie Curie hálózatok stb. keretében.

száz fiatal tudós képzését az állatok bevonását nem igénylő módszerek terén. Az ASPIS jelenleg például egy fiatal tudósokból álló akadémiát hoz létre a vegyi anyagok állatmentes biztonsági értékelésével kapcsolatban. A Bizottság a Parlament pénzügyi támogatásával egy sor e-oktatási modult dolgozott ki a 2010/63/EU irányelv különböző vonatkozásairól, beleértve a meglévő, állatmentes alternatívák felkutatásának módjáról szóló modult, és egy modult a szabályozási célokat szolgáló alternatív módszerek kifejlesztésének módjáról.

2.4. Nemzetközi tevékenységek

A Bizottság elkötelezett a közös szabványok és innovatív kockázatértékelési eszközök nemzetközi szintű (különösen az OECD keretében történő) kidolgozása, valamint ezek nemzetközi kereteken belüli használatának előmozdítása mellett, többek között az állatkísérletekről való további távolodás érdekében. A Bizottság aktívan támogatja az OECD technikai iránymutatásainak kidolgozását, szintén azzal a céllal, hogy biztosítsa az adatok OECD és más érintett országok közötti kölcsönös elfogadását.

A Bizottság továbbá aktívan támogatja az alternatív módszerek, köztük az *in vitro* módszerek felvételét a vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének globálisan harmonizált rendszerébe, elősegítve ezzel a nemzetközi megközelítések összehangolását és ezzel az egyenlő versenyfeltételek megteremtését.

2.5. Ügynökségek, a Bizottság tudományos bizottságai és az érdekelt felek

A Bizottság a szakértői csoportok, bizottságok és házon belüli szellemi műhelyek széles hálózatára támaszkodik, amelyek az új megközelítésű módszerekkel kapcsolatos gazdag szakértelemmel rendelkeznek, ami meg fogja könnyíteni azok elfogadását. A Bizottság abban a szerencsés helyzetben van, hogy a KKK-tól – többek között az EURL ECVAM-tól – tanácsokat kap a világ vezető tudományos kutatóitól. Ezt a tudást a különböző szabályozási területeken az ügynökségek és a Bizottság tudományos bizottságai⁽³⁷⁾ erősítik. Léteznek további struktúrák, például az állatkísérletek alternatív megközelítéseivel foglalkozó európai partnerség.

Az ECHA 2023–2026-os munkaprogramja felsorolja az Ügynökség új megközelítésű módszerekkel kapcsolatos számos tervezett tevékenységét, például:

- az új megközelítésű módszerekkel kapcsolatos belső kapacitások kiépítése az ECHA tudósai és bizottságai számára szervezett képzések révén, a szabályozási igényeknek megfelelő új megközelítésű módszerekkel kapcsolatos tudásszint növelése érdekében,
- intenzívebb részvétel a szabályozási elfogadás szempontjából kulcsfontosságú szempontokkal foglalkozó tudományos projektekben⁽³⁸⁾,
- a veszélyes tulajdonságokról információt nyújtó számítási eszközök folyamatos fejlesztése⁽³⁹⁾,
- adathalmazok rendelkezésre bocsátása az új megközelítésű módszerek fejlesztéséhez, valamint az EFSA-val közös projektek az adatok átjárhatóságára és az eszközök integrációjára vonatkozóan,
- az európai és Európán kívüli (USA Környezetvédelmi Ügynöksége, Health Canada), jogszabályokon és joghatóságokon átívelő együttműködés fokozása olyan platformokon keresztül, mint az állatkísérletek alternatív megközelítéseivel foglalkozó európai partnerség (EPAA) és a kémiai kockázatértékelés ütemének felgyorsítása (APCRA), valamint
- a legfontosabb konferenciákon⁽⁴⁰⁾ állatok bevonását nem igénylő módszerekről szóló ülésszakok szervezése.

Az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) támogatja az Unióban az állatok etikus felhasználását az emberi és állatgyógyászati készítmények vizsgálatában azzal, hogy népszerűsíti a 3R alapelvét alkalmazó vizsgálati módszerek szabályozási elfogadását. Ezzel kapcsolatban konkrét útmutatást adott ki, többek között a következőket:

- ajánlások az európai gyógyszerkönyvben a 3R alapelvét alkalmazó módszerekre vonatkozóan, a forgalombahozatali engedélyek jogosultjainak az új vagy felülvizsgált intézkedéseknek való megfelelésben való segítése céljából,
- a humán és állatgyógyászati vakcinák és biológiai készítmények gyártásítétel-felszabadítási vizsgálatának tudományos felülvizsgálata annak biztosítása érdekében, hogy ezek összhangban álljanak a 3R alapelvének bevált módszereivel, valamint

⁽³⁷⁾ Például a fogyasztók biztonságával foglalkozó tudományos bizottság (SCCS), az Egészségügyi, Környezeti és Újonnan Felmerülő Kockázatok Tudományos Bizottsága (SCHEER) vagy az EURL ECVAM tudományos tanácsadó bizottsága.

⁽³⁸⁾ Például a kémiai kockázatértékelés ütemének felgyorsítása (APCRA), EU ToxRisk, ASPIS, PARC és MATCHING projektek.

⁽³⁹⁾ Például az OECD-nél a QSAR eszköztárral vagy az OECD QSAR értékelési kerettel kapcsolatban folyó munka.

⁽⁴⁰⁾ Például a SETAC éves találkozó, az EUROTOX, a QSAR 2023.

- hozzájárulás az európai és globális szinten harmonizált iránymutatások és követelmények kidolgozásához az érintett európai és nemzetközi testületekkel történő szoros együttműködés révén.

Az EMA továbbá nemrégiben újraindította a fenntarthatóság három alapelvvel foglalkozó munkacsoportját (3RsWP). A munkacsoport tanácsot ad az EMA tudományos bizottságainak az állatoknak a gyógyszerek hatósági vizsgálatában való felhasználásával és a 3R alapelvnek alkalmazásával kapcsolatban. A munkacsoport igen ambiciózus célokat ⁽⁴¹⁾ tűzött ki – többek között – az innovatív új megközelítésű módszerek szabályozási elfogadásának előmozdítására. Az EMA rendelkezik egy innovációs munkacsoporttal is, ez egy olyan multidiszciplináris csoport, amely fórumot biztosít a kérelmezőkkel a gyógyszerfejlesztés innovatív szempontjairól a korai szakaszban folytatott párbeszédhez, és amely lefedi a nem állatokon végzett módszerek szabályozási elfogadását is.

Az **Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA)** a kockázatértékelésben az állatok bevonását nem igénylő módszerek kifejlesztését és alkalmazását kritikus lépésnek tekinti a toxicitás mechanisztikus megértésén alapuló új paradigma felé való elmozdulás és az állatok felhasználásától való távoldás szempontjából. Az EFSA számos projektet támogatott különböző területeken, mint például a fejlődési neurotoxicitás, a krónikus neurotoxicitás, a kedvezőtlen kimeneteli lehetőségek fejlesztése, a nanoformák, valamint a felszívódás, az eloszlás, az anyagcsere és a kiválasztás új megközelítésű módszerei. Az EFSA továbbá közzétett egy új megközelítésű módszerekre vonatkozó ütemtervet ⁽⁴²⁾, amely javaslatokat tartalmaz az állatok bevonását nem igénylő módszerek és a humán kockázatértékelés szabályozási célokra releváns új koncepcióinak kidolgozására.

Az **EU fogyasztók biztonságával foglalkozó tudományos bizottsága** ⁽⁴³⁾ (SCCS) fontos szerepet tölt be a jogalkotó állatkísérletek betiltására vonatkozó döntésének a kozmetikai termékekről szóló rendelet keretében történő átvételében. Az SCCS szorosan nyomon követi az alternatív módszerek kifejlesztése és validálása terén elért eredményeket. A *kozmetikai összetevők vizsgálatára és biztonságosságuk értékelésére vonatkozó útmutató jegyzetek* SCCS általi legutóbbi felülvizsgálatát 2021 márciusában tették közzé.

A validált alternatívák mellett az SCCS eseti alapon olyan módszereket is elfogadhat, amelyeket a bizottság tudományosan érvényesnek tart a kozmetikai anyagok biztonsági értékelésére, még akkor is, ha azok nem mentek át validálási folyamaton.

Az **EPAA-t** a Bizottság 2005-ben hozta létre. Az EPAA a tudományos célú állatkísérletekkel (azok kiváltásával) kapcsolatos tevékenységet folytató valamennyi bizottsági szolgálatot, az uniós ügynökségeket, valamint a vegyi anyagokra és gyógyszerekre vonatkozó szabályozási keret hatálya alá tartozó ipar képviselőit és más érdekelt feleket, például állatvédő nem kormányzati szervezeteket, a Parlamentet és tudományos szakértőket tömöríti. Az EPAA tevékenységei közé tartozik a projektplatform, amelyen az EPAA partnerei és munkatársai olyan projekteknél működnek együtt, amelyek támogatják a 3R alapelvet a szabályozási vizsgálatokban és a döntéshozatalban alkalmazó alternatívák kidolgozását, validálását, elfogadását és végrehajtását. Az EPAA továbbá évente konferenciát szervez az e témákkal kapcsolatos tevékenységekről. A következő éves konferenciára 2023 novemberében kerül sor, és célja a vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia és az európai gyógyszerstratégia innovációra és állatkísérletekre gyakorolt hatásának vizsgálata. A partneri fórum lehetőséget biztosít az EPAA tagjainak az ágazatközi információcserére és a szinergiák azonosítására. Ezen túlmenően ösztöndíjakat és díjakat biztosít az állatkísérletek alternatíváinak kidolgozásához és végrehajtásához való kiemelkedő hozzájárulásért, például az EPAA tökéletesítési díját (Refinement Prize), amely az alternatív megközelítések területén kiemelkedő munkát végző diákokat és fiatal tudósokat támogatja.

2.6. Előrelépés az „Állítsuk le az élveboncolást” elnevezésű 2015. évi európai polgári kezdeményezést követően

2015-ben az „Állítsuk le az élveboncolást” elnevezésű európai polgári kezdeményezés arra kérte a Bizottságot, hogy terjesszen elő új javaslatot, amelynek célja az állatkísérletek gyakorlatának fokozatos megszüntetése. A Bizottság számos intézkedéssel válaszolt, amelyeket nyomon követett:

1. **Az előrehaladás felgyorsítása a 3R alapelv terén a tudásmegosztás révén:** Az ETPLAS ⁽⁴⁴⁾ platformot azért hozták létre, hogy lehetővé tegye a 3R alapelvnek alkalmazásával kapcsolatos ismeretek szisztematikusabb megosztását. Jelenleg hat szabadon hozzáférhető képzési e-modul érhető el a platformon keresztül, míg 2024 végéig további tizenhárom modul készül el.

⁽⁴¹⁾ Consolidated 3-year work plan for the Non-clinical domain including the priorities for 2023 (europa.eu) (A nem klinikai területre vonatkozó konszolidált hároméves munkaterv, beleértve a 2023-ra vonatkozó prioritásokat).

⁽⁴²⁾ Development of a Roadmap for Action on New Approach Methodologies in Risk Assessment (A kockázatértékelés új megközelítési módszereire vonatkozó cselekvési ütemterv kidolgozása), EFSA Journal 2022;19(6):EN-7341.

⁽⁴³⁾ A bizottság a fogyasztóknak szánt nem élelmiszeripari termékek (például kozmetikai termékek és azok összetevői, játékok, textiltermékek, ruházati termékek, testápolási cikkek és háztartási cikkek) és szolgáltatások (például tetoválás, szolárium) egészségügyi és biztonsági kockázataira (vegyi, biológiai, mechanikai és egyéb fizikai kockázatokra) vonatkozóan fogalmaz meg szakvéleményeket.

⁽⁴⁴⁾ <https://learn.etplas.eu/>, laborállat-tudományi oktatási és képzési platform.

2. **Új alternatív megközelítések kidolgozása, validálása és végrehajtása:** A Bizottság az alternatív megközelítések finanszírozásának folytatásával, valamint az EURL ECVAM által a módszerek validálásával kapcsolatban végzett tevékenységekkel eleget tett a szabályozási és kutatási célú alternatív megközelítések fejlesztésének, validálásának és alkalmazásának támogatására vonatkozó kötelezettségvállalásának. A Bizottság erőfeszítéseit olyan együttműködések támogatják, mint az EPAA és az APCRA.
3. **A 2010/63/EU irányelvnek való megfelelés nyomon követése:** A Bizottság és ügynökségei folytatták az alternatív megközelítések alkalmazásának előmozdítását, például a vakcinák és biológiai anyagok pirogenitási vizsgálatára ⁽⁴⁵⁾. A Bizottság a nemzetközileg elfogadott alternatív módszerek használatának előmozdítása érdekében a vizsgálati módszerekről szóló rendeletet is aktualizálta.
4. **Párbeszéd folytatása a tudományos közösséggel:** A Bizottság vállalta, hogy konferenciát szervez a tudományos közösség és az érdekelt felek bevonásával az állatkísérletek fokozatos megszüntetésének célja felé haladás módjáról. A Bizottság két konferenciát szervezett ebben a témában, 2016-ban és 2021-ben ⁽⁴⁶⁾.

3. A KEZDEMÉNYEZÉSBEN ÉS A VÁLASZOKBAN SZEREPLŐ JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE

A Bizottság gondosan elemezte az európai polgári kezdeményezés három fő célkitűzését.

3.1. 1. célkitűzés: A kozmetikai célú állatkísérletek tilalmának védelme és megerősítése

Az európai polgári kezdeményezésben az 1. célkitűzés a következő: „a kozmetikai célú állatkísérletek tilalmának védelme és megerősítése; jogszabály-módosítás kezdeményezése annak érdekében, hogy a fogyasztók, a munkavállalók és a környezet védelme minden kozmetikai összetevő tekintetében bármikor, bármilyen célból végzett állatkísérletek nélkül valósuljon meg”. A kezdeményezés mellékletében ez a célkitűzés az alábbi négy pontra került lebontásra.

1. A kozmetikai célú állatkísérletekre és az állatokon tesztelt összetevők forgalmazására vonatkozó, már meglévő uniós tilalmak haladéktalan végrehajtása.
2. Annak egyértelművé tétele, hogy a kozmetikai összetevők értékelésének nem állatkísérletből származó adatokra kell támaszkodnia, és az állatkísérletek helyétől és céljától függetlenül el kell utasítani az állatkísérletből származó adatokat.
3. A jogszabályok módosítása annak érdekében, hogy a kozmetikai összetevők kémiai biztonságosságának értékelése – beleértve a munkavállalók egészsége és a környezet szempontjából történő értékelést is – állatkísérletek nélkül történjen.
4. A kozmetikai összetevőkre vonatkozó, állatok bevonását nem igénylő módszereken alapuló, megbízható értékelési stratégia kidolgozása.

Válasz az 1. célkitűzésre:

A Bizottság az alábbiakban ismertetett módon válaszol az európai polgári kezdeményezésre.

- A Bizottság hangsúlyozza, hogy a kozmetikai összetevőkre vonatkozó állatkísérleti tilalmat és az állatokon tesztelt összetevőket tartalmazó kozmetikai termékek forgalmazásának a kozmetikai rendelet szerinti tilalmát teljes mértékben végrehajtották.
- A kozmetikai rendelet értelmében már most is tilos az állatkísérletek kozmetikai összetevők értékelésére történő alkalmazása.
- A Bizottság jelenleg nem szándékozik jogalkotási javaslatot tenni a kozmetikai rendelet és a REACH-rendelet kozmetikai összetevők tesztelése tekintetében történő módosítására. A két rendelet kapcsolódási pontot jelenleg a Törvényszék vizsgálja az ECHA ellen indított két ügyben. A Bizottság elemezni fogja az ítéleteket, amint azok elérhetőek lesznek, és figyelembe fogja venni azokat a jogszabályi változtatások szükségességéről történő döntés során.
- Továbbá a REACH-rendelet célzott felülvizsgálatának részeként a Bizottság javasolni kívánja, hogy egyes állatkísérleteken alapuló tájékoztatási követelményeket lehetőség szerint állatok bevonását nem igénylő módszerekkel váltsanak fel.

⁽⁴⁵⁾ Közös EDQM-EPAA rendezvény: The future of pyrogenicity testing: phasing out the rabbit pyrogen test – a gyógyszerek és az egészségügyi ellátás minőségével foglalkozó európai igazgatóság (A pirogenitási vizsgálatok jövője: a nyulak pirogenitási vizsgálatának fokozatos megszüntetése).

⁽⁴⁶⁾ Non-animal approaches (állatok bevonását nem igénylő megközelítés) – az Európai Unió Kiadóhivatala (europa.eu) (2017); Towards replacement of animals for scientific purposes (Az állatok tudományos célokra történő felhasználásának kiváltása) – az Európai Unió Kiadóhivatala (europa.eu) (2021).

- A kozmetikai összetevőkre vonatkozó, állatok bevonását nem igénylő módszereken alapuló, megbízható értékelési stratégiára vonatkozó kérés hasonlóan tűnik az európai polgári kezdeményezés 2. célkitűzése keretében megfogalmazott kérésekhez, amelyek a kémiai biztonsági értékelések állatok bevonását nem igénylő megközelítései kidolgozására és alkalmazására, valamint a szabályozási térben az állatok bevonását nem igénylő megközelítésekre való összehangolt átállásra irányulnak. Ezért a kérésre a választ a 3.2. szakaszban adja meg.

A kozmetikai rendelet már most is tiltja az olyan kozmetikai termékek forgalomba hozatalát, amelyeket a rendelet követelményeinek teljesítése érdekében állatokon teszteltek. A 2013 márciusa óta teljes körűen érvényesülő tilalom az említett rendelet céljaira állatokon tesztelt kozmetikai összetevőkre is vonatkozik. Az Unióban nem lehet a kozmetikumok értékelésénél a nem uniós országok kozmetikai követelményeinek teljesítése érdekében végzett állatkísérletekből származó adatokra támaszkodni.

A kozmetikai termékekben használt összetevők többsége azonban más fogyasztói és ipari termékekben is használatos. Az állatkísérletek szükségessége lehetnek az e termékekre vonatkozó szabályoknak való megfelelés biztosításához. Ilyen esetekben a Bizottság egyértelművé tette ⁽⁴⁷⁾, hogy a nem kozmetikai termékekkel kapcsolatban szabályoknak való megfelelés érdekében végzett állatkísérletek nem válthatják ki a kozmetikumok forgalmazási tilalmát. Az említett adatokra lehet támaszkodni a kozmetikai termékekről szóló rendelet szerinti kozmetikai biztonsági értékelés során, ha azok az értékelés szempontjából relevánsak ⁽⁴⁸⁾.

Az emberi egészségre és a környezetre jelentett veszélyek és kockázatok értékelése tekintetében a kozmetikumok összetevőjeként használt vegyi anyagokra is vonatkoznak a REACH-rendelet szerinti követelmények, amennyiben évente legalább 1 tonna mennyiségben gyártják azokat. 2014 októberében a Bizottság az ECHA-val együttműködve pontosította ⁽⁴⁹⁾ a forgalmazási tilalom és a REACH-rendelet szerinti tájékoztatási követelmények közötti kapcsolatot. A nem kizárólag kozmetikumokban használt vegyi anyagok esetében a REACH-rendelet szerinti követelmények teljesítése érdekében a fent leírtak szerint engedélyezett az állatkísérletek elvégzése.

A kozmetikai rendelet előírja a fogyasztókat és a szakembereket érintő kockázatok értékelését ⁽⁵⁰⁾. Ezen értékelésekhez az állatkísérletek tiltottak. A REACH-rendelet azonban ezen túlmenően megköveteli az anyagnak kitett munkavállalókra és a környezetre jelentett kockázatok értékelését is. Ezért a kizárólag kozmetikumokban használt vegyi anyagok regisztrálónak szükségük lehet állatkísérletek elvégzésére, hogy eleget tegyenek a REACH-rendelet szerinti, a munkavállalókat és a környezetet érintő kockázatok értékelésére vonatkozó követelménynek. Azonban, mint a REACH-rendelet alapján regisztrált valamennyi anyag esetében, a regisztrálónak – lehetőség szerint – az állatkísérletek helyett alternatívák (például számítógépes modellezés, összehasonlítás, bizonyítékok súlya) alkalmazásával kell a szükséges információkat szolgáltatniuk. Az állatkísérlet továbbra is az utolsó lehetőség marad, és a REACH-rendeletnek megfelelően el lehet tekinteni, sőt gyakran el is tekintenek attól.

Az európai polgári kezdeményezés jogszabályi változtatásokat és a kozmetikai rendelet hatályának a munkavállalók egészségét és a környezetet érintő kockázatok értékelésére történő kiterjesztését kéri. Ehhez alapvető változtatásokra lenne szükség e rendelet és a REACH-rendelet tekintetében. Ez akkor is így lenne, ha csak a REACH-rendeletet kellene módosítani, azaz a kozmetikai összetevők tekintetében az állatkísérletek tilalma csak a REACH-rendelet alapján kerülne bevezetésre. A két rendelet bármelyikének módosítása a munkavállalókat és a környezetet érintő kockázatokra vonatkozó információhiányt eredményezne, mivel – ahogyan fentebb jeleztük – elfogadott alternatív módszerek hiányában még nem minősül elegendőnek az emberi egészségre és a környezetre vonatkozó, állatkísérletek nélküli biztonsági értékelések elvégzése. Ez ahhoz is vezethet, hogy elvileg biztonságos kozmetikai összetevőket kivonnak a piacról, mert biztonságosságukat nem lehet teljes mértékben bizonyítani. Összefoglalva, bármilyen jogszabályi változtatáshoz az állatmentes értékelési módszerek és a megfelelő kritériumok kidolgozásában előrelépésre, valamint a hatások mélyreható elemzésére lenne szükség.

⁽⁴⁷⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az állatkísérletekre vonatkozó tilalomról és a forgalmazási tilalomról, valamint a kozmetikai ipar alternatív eljárásainak jelenlegi állásáról, 2013.3.11., COM(2013) 135 final.

⁽⁴⁸⁾ Az 1223/2009/EK rendelet 10. cikkének (3) bekezdése.

⁽⁴⁹⁾ Interface between REACH and Cosmetics regulations, Factsheet (A REACH- és a kozmetikai rendelet közötti kapcsolódási pont, Tájékoztató), ECHA-14-FS-04-EN; https://echa.europa.eu/documents/10162/13628/reach_cosmetics_factsheet_en.pdf/2fbcf6bfc-cc78-4a2c-83fa-43ca87cfb314

⁽⁵⁰⁾ Szakemberek alatt a kozmetikai termékeket üzleti tevékenységük részeként használó személyek értendők (pl. fodrászok), míg a munkavállalók az összetevőket vagy a termékeket ipari telephelyen állítják elő.

A kozmetikai rendelet és a REACH-rendelet közötti kapcsolódási pont fenti értelmezését jelenleg a Törvényszék vizsgálja az ECHA ellen indított két ügyben. Egy regisztráló vitatja az ECHA által a REACH-rendelet szerinti dossziéértékelési határozatokban kért állatkísérletek elvégzésére vonatkozó kötelezettséget. Az ítéletek 2023 folyamán várhatók, és következményeik lehetnek a Bizottság ezen európai polgári kezdeményezésre adott válaszában alapjául szolgáló jelenlegi értelmezésre.

A T-655/20. sz. és a T-656/20. sz. ügy (Symrise kontra ECHA)

A felperesek az ECHA fellebbezési tanácsa két határozatának megsemmisítését kérik. E határozatokban a fellebbezési tanács megerősítette az ECHA azon kérelmét, hogy a kizárólag kozmetikumokban használt vegyi anyagokra vonatkozóan végezzenek állatkísérleteket is magukban foglaló bizonyos vizsgálatokat.

A felperes – akit nem kormányzati szervezetek és kozmetikai termékek előállításával foglalkozó vállalatok is támogatnak – többek között azt állítja, hogy az ECHA nyilvánvaló értékelési hibát követett el és tévesen értelmezte a REACH-rendeletet, amikor a munkavállalók egészségét érintő kockázatok értékeléséhez gerinces állatokon végzett kísérleteket kért, és nem vette figyelembe az anyagok a kozmetikai rendelet alapján értékelt biztonságosságát.

3.2. 2. célkitűzés: A vegyi anyagokról szóló uniós szabályozás átalakítása

Az európai polgári kezdeményezés felszólítja a Bizottságot, hogy alakítsa át a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályokat, és az emberi egészség és a környezet védelmét a vegyi anyagok új állatkísérleti követelmények bevezetése nélküli kezelésével biztosítsa. A kezdeményezés a 2. célkitűzés keretében konkrét lépések megtételét kéri a mérgező vegyi anyagok azonosítására szolgáló, humán vonatkozású, állatok bevonását nem igénylő megközelítések kidolgozására, validálására és alkalmazására. A kezdeményezés kéri az állatkísérletekről való teljes átállás melletti elköteleződést, az állatok bevonását nem igénylő módszereknek a vegyi anyagok, biocidok, növényvédő szerek, gyógyszerek és egyéb termékek tekintetében igazgatási felelősséggel rendelkező valamennyi érintett szabályozó ügynökség közötti összehangolt bevezetését, és a szabályozási kereteknek az új megközelítésű módszerek gyors bevezetésének biztosítása érdekében történő kiigazítását. Továbbá kéri annak biztosítását, hogy a vizsgálati követelményekre vonatkozó határidőket ne alkalmazzák a tudományos szigor vagy az emberi és környezeti biztonság rovására, lehetővé téve az állatokon végzett megbízhatatlan vizsgálatokra alapesetben történő támaszkodást. A kezdeményezés célkitűzései lényegében megfelelnek az állatkísérletekről való áttérés stratégiája vagy ütemterve bevezetésének. A 2. célkitűzés alatt említett, a Bizottsággal 2023. március 17-én tartott találkozáson részletezett pontok részben átfedésben vannak a 3. célkitűzés alatt említettekkel, amelyek az „ütemterv kidolgozását”, valamint az állatok bevonását nem igénylő módszerek kifejlesztése és validálása finanszírozásának előresorolását – szabályozási célokra is –, továbbá a módszerek bevezetésének koordinálását kéri. Különösen a 2. célkitűzésben szereplő konkrét lépésekre vonatkozó kérés felel meg a kémiai biztonsági értékelések során végzett állatkísérletek fokozatos megszüntetésére irányuló ütemterv kidolgozásának.

Válasz a 2. célkitűzésre:

ütemterv a kémiai biztonsági értékelésekhez használt állatkísérletek fokozatos megszüntetéséhez

A Bizottság haladéktalanul megkezdi egy olyan ütemterv kidolgozását, amely rövid és hosszabb távon végrehajtandó mérföldköveket és konkrét intézkedéseket határoz meg az állatkísérletek csökkentése érdekében, és amely előfeltétele az állatmentes szabályozási rendszerre történő áttérésnek a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályok (pl. a REACH, a biocid termékekről szóló rendelet, a növényvédő szerekről szóló rendelet) alapján. Az ütemterv központi eleme az állatkísérletek felváltásához szükséges lépések elemzése és leírása lesz azokban a jogszabályokban, amelyek jelenleg állatkísérleteket írnak elő a kémiai biztonsági értékelésekhez. Az ütemterv fel fogja vázolni az állatok bevonását nem igénylő módszerek fejlesztésének, validálásának és alkalmazásának kiterjesztéséhez és felgyorsításához vezető utat, valamint az ezek jogszabályokban való elterjedését elősegítő eszközöket. A Bizottság 2023 második felében munkaértekezleten kívánja megvitatni a tagállamokkal és az érdekelt felekkel az ütemterv elemeit, és 2024 második felében egy második munkaértekezleten kívánja bemutatni az elért eredményeket. A tervek szerint az ütemtervvel kapcsolatos munka a következő Bizottság megbízatásának első negyedévében fejeződik be.

Az ütemterv kidolgozása során a Bizottság szorosan együttműködik majd ügynökségeivel, a tagállamokkal, valamint a nem kormányzati szervezetek, az ipar és a kutatás érintett szereplőivel. Az ütemterv kidolgozását a Közös Kutatóközpont által elvégzett értékelések, az EFSA állatok bevonását nem igénylő megközelítésekkel kapcsolatos munkája, az EFSA ütemterve, valamint az ECHA, az EFSA és az EMA szakértelme fogja támogatni.

Az ütemterv a nem állatkísérleteken alapuló kémiai biztonsági értékelésekre való áttérés támogatása érdekében az alábbi **elemeket** tartalmazza, illetve ezekre építkezik.

- Az állatkísérletek kiváltása:** Bár az elmúlt években jelentős előrelépés történt az állatkísérletek alternatív módszereinek kifejlesztése terén, még mindig nem lehetséges az állatkísérletek kiváltása valamennyi (öko)toxikológiai végpontra vonatkozó kémiai biztonsági értékelésben. Egyes végpontok esetében további kutatásokra van szükség. Más végpontok esetében az állatok bevonását nem igénylő vizsgálatok jelenleg nem elégítik ki teljes mértékben a szabályozási igényeket, például a veszélyek és kockázatok kvantitatív értékelését illetően. Ezért minden egyes (öko-)toxikológiai végpont esetében elemezni kell az állatkísérletek kiváltásának lehetőségeit, azonosítani kell a megszüntetendő hiányosságokat és a fejlesztési igényeket. Továbbá egyes esetekben szükség lehet arra, hogy a jogszabályokban eltérően határozzák meg az adatszolgáltatási követelményeket, hogy a szabályozási igények kielégítésére állatok bevonását nem igénylő módszereket lehessen használni. Ez az elemzés lesz az ütemterv központi eleme, amely a különböző végpontok esetében az állatkísérletek fokozatos megszüntetésére irányuló végső cél elérése érdekében tartalmazni fog intézkedési javaslatokat és mérőföldköveket is.
- Összefogás – az érdekelt felek bevonása:** Az érdekelt felek bevonása alapvető fontosságú az ütemterv alapját képező tudományos ismeretek összegyűjtéséhez, és elengedhetetlen ahhoz, hogy azt a tagállamok, az ügynökségek, valamint az ipar, a nem kormányzati szervezetek és a kutatás érdekelt felei támogassák. Első lépésként a Bizottság az ECHA-val és számos érdekelt féllel közösen 2023. május 31. és június 1. között ⁽⁵¹⁾ munkaértekezletet szervezett, amely számba vette az állatok bevonását nem igénylő vizsgálatokkal kapcsolatos tudományos fejleményeket, és megvitatta azokat a követelményeket, amelyeknek az ilyen vizsgálatoknak szabályozási kontextusban meg kell felelniük. Az európai polgári kezdeményezés szervezői részt vettek a munkaértekezleten. A munkaértekezlet résztvevői támogatásuknak adtak hangot az állatkísérletek fokozatos megszüntetésére irányuló ütemterv kidolgozása mellett. Az érdekelt felek folyamatos bevonását többek között további munkaértekezletek szervezésével fogják biztosítani:
 - a Bizottság **2023 második felében munkaértekezletet** fog szervezni az egyes toxikológiai végpontok esetében az állatkísérletek helyettesítéséhez szükséges lépések és az ütemterv elemeinek megvitatása céljából,
 - a Bizottság 2024 második felében **második munkaértekezletet** kíván szervezni, amelyen ismertetni fogja az ütemterv kidolgozása terén elért eredményeket, és fogadni fogja a tagállamok és az érdekelt felek észrevételeit, valamint
 - a tudományos és szabályozási szempontokra összpontosító további munkaértekezletek fog szervezni az EPAA-val együttműködve vagy az ügynökségek szervezésében.
- Az ügynökségek és a szakértői bizottságok együttműködésének megerősítése:** A Bizottság jelenleg készít elő egy 2023-ban elfogadandó javaslatot „A vegyi anyagokkal kapcsolatos uniós tudományos és műszaki munka észszerűsítése az uniós ügynökségek révén” címmel, amelynek célja az ügynökségek együttműködésének fokozása és hatékonyságuk növelése a kémiai értékelés során a szinergiák teljes körű kihasználásával. A Bizottság az ütemterv részeként elemezni fogja továbbá az állatok bevonását nem igénylő módszerekkel kapcsolatos tanácsadást végző ügynökségek, bizottságok és munkacsoportok jelenlegi struktúrájának erősségeit és hiányosságait. Ez a fellépés – amelyet az ütemtervvel együtt fejtenek be – feltárhatja a szorosabb együttműködés lehetőségeit is, és elemezheti a rendelkezésre álló tudományos szakértelem jogszabályokba való átültetésének felgyorsítására irányuló lehetőségeket.
- Az állatok bevonását nem igénylő megközelítésekkel foglalkozó tudományos tanácsadó bizottság:** Az ütemterv keretében végzett munka részeként a Bizottság elemezni fogja egy olyan tudományos szakértői bizottság szükségességét és megvalósíthatóságát, amely tanácsot ad az állatok bevonását nem igénylő megközelítések fejlesztéséről, valamint azok szabályozási környezetbe átvételéről és alkalmazásáról. Az elemzés az ütemtervvel együtt kerül majd bemutatásra.
- Módszerek elfogadása:** A Bizottság az ütemterv részeként elemezni fogja, hogy miként lehet felgyorsítani az új, állatok bevonását nem igénylő módszerek elfogadását, figyelembe véve ugyanakkor a különböző joghatóságokon átívelő, kölcsönös adatelfogadás fontosságát. Ez magában foglalja a validálás erősítésének szükségességét, de az állatok bevonását nem igénylő módszerek szabályozási elfogadását is.
- Nemzetközi dimenzió:** Az ütemterv felvázolja, hogy miként lehet javítani a nem uniós partnerországokkal és multilaterális szervezetekkel folytatott tájékoztatási tevékenységeket az állatok bevonását nem igénylő vizsgálati módszerek szabályozási célú fejlesztésének és elfogadásának elősegítése érdekében, mint például az ENSZ vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének globálisan harmonizált rendszere alapján az anyagok és keverékek osztályozási módszerei esetében.

⁽⁵¹⁾ <https://echa.europa.eu/hu/-/echa-s-workshop-opens-way-for-animal-testing-free-chemicals-regulation>

7. **Az ügynökségek részvétele nemzetközi fórumokon:** Az uniós ügynökségek – például az EFSA, az ECHA vagy az EMA – kiemelkedő szakértelemmel rendelkeznek az állatok bevonását nem igénylő módszerek terén. Az ütemterv az ügynökségekkel szoros együttműködésben fogja elemezni az ügynökségek nemzetközi fórumokon – például az OECD regionális és a WHO nemzetközi szintű fórumain – való láthatóságának és hatásának erősítése lehetőségeit. Az Egyesült Államok, Kanada, Európa és más országok szabályozó hatóságainak az APCRA (Accelerating the Pace of Chemical Risk Assessment – A kémiai kockázatértékelés ütemének felgyorsítása) projektben való együttműködése elősegíti a nemzetközi fórumokon való összehangolást. Ez a munka kritikus jelentőségű ahhoz, hogy az állatkísérletek fokozatos megszüntetése felé való előrehaladás nemzetközi összefüggésben, azaz a globálisan harmonizált osztályozások és az adatok kölcsönös elfogadására figyelemmel történjen.
8. **Az információk elérhetőségének és hozzáférhetőségének javítása:** Az állatok bevonását nem igénylő módszerekkel kapcsolatos információkhoz, a rendelkezésre álló tudásbázisokhoz és eszközökhöz való hozzáférés kulcsfontosságú az állatok bevonását nem igénylő megközelítések elterjedésének felgyorsításához. A Bizottság 2023-ban javaslatot tesz a vegyi anyagokra vonatkozó adatokról szóló rendeletre, amely javítani fogja a vegyi anyagokra vonatkozó információkhoz való hozzáférést. A Bizottság továbbá 2024 végéig elemezni fogja, hogy miként lehet megkönnyíteni az információkhoz, például a közlegő eseményekhez, felhívásokhoz, de az útmutatáshoz való hozzáférést is, például a külön erre a célra létrehozott platformokon és interaktív kommunikációs eszközökön keresztül. Az állatok bevonását nem igénylő módszerekre vonatkozó információk jobb rendelkezésre állása és hozzáférhetősége előnyös lesz az ipar és a hatóságok számára az új módszerek kifejlesztése során az állatkísérletek kiváltása, a nyilvánosság tájékoztatása és a tudományos közösség támogatása érdekében.
9. **A tudományos közösség és az érdekelt felek elérése:** Az összes érdekelt féllel – beleértve a tudományos közösséget is – folytatott eszmecsere elengedhetetlen az állatkísérletek kiváltásának felgyorsításához és a vegyi anyagok értékelésének állatok bevonását nem igénylő módszerekre alapozásához szükséges támogatás megszerzéséhez. A Bizottság ezért – ügynökségei támogatásával – fokozni fogja az érdekelt felek és a tudományos közösség felé irányuló tevékenységét, az ahhoz szükséges információk beszerzéséhez, hogy miként lehet az állatkísérleteket állatok bevonását nem igénylő módszerekkel helyettesíteni, például munkaértekezletek szervezése (2. pont), az EPAA égisze alatt megrendezésre kerülő éves konferencia (2.5. szakasz) vagy konferenciákhoz való hozzájárulás révén.

A REACH-rendelet felülvizsgálatának részeként a Bizottság továbbá fel kívánja mérni az állatkísérleteken alapuló tájékoztatási követelmények állatok bevonását nem igénylő módszerekkel való felváltásának minden lehetőségét. Új állatok felhasználására vonatkozó tájékoztatási követelményeket csak végső esetben vezetnének be.

3.3. **3. célkitűzés: A tudomány korszerűsítése az Unióban – Kötelezettségvállalás egy olyan jogalkotási javaslat mellett, amely ütemtervet készít az állatkísérletek fokozatos megszüntetésére**

Az európai polgári kezdeményezés a tudomány korszerűsítését kéri az Unióban az állatkísérletek fokozatos megszüntetésével, beleértve a kutatási és oktatási célú állatkísérleteket is. A kezdeményezés javaslata e cél eléréséhez „egy olyan jogalkotási javaslat, amely a jelenlegi jogalkotási ciklus vége előtt ütemtervet vázol fel az Unióban végzett valamennyi állatkísérlet fokozatos megszüntetésére vonatkozóan”. Egy ilyen javaslatnak tartalmaznia kell a következő célokat: „a felhasznált állatok számának csökkentése, a fejlett, az állatok bevonását nem igénylő, fejlett modellekbe és infrastruktúrákba történő beruházások, az oktatás és képzés szinergiája, valamint az állatok bevonását nem igénylő módszerek szabályozási elfogadása”. A kezdeményezés 3. célkitűzésének leírása átfedésben van a 2. célkitűzéssel. A kezdeményezés kéri továbbá a tudományban az állatkísérletek fokozatos megszüntetése kívánatos voltának támogatását is.

Válasz a 3. célkitűzésre:

A Bizottság az alábbiakban ismertetett módon válaszol az európai polgári kezdeményezésre.

- A Bizottság egy sor intézkedési javaslatot tesz az állatkísérletek csökkentésének felgyorsítására a kutatásban, az oktatásban és a képzésben, beleértve a tagállamokkal való együttműködés fokozását célzó tevékenységeket.
- A Bizottság továbbá továbbra is jelentős finanszírozással fogja támogatni az állatkísérletek alternatíváinak kutatását.

A Bizottság megismétli, hogy egyetért azzal a céllal, hogy az állatkísérletek fokozatos megszüntetése a tudományosan lehetséges lehető leggyorsabban megvalósuljon, a 2010/63/EU irányelv (10) preambulumbekzdésében is említettek szerint, azonban nem tartja úgy, hogy egy jogalkotási javaslat lenne a megfelelő út az állatkísérletek fokozatos megszüntetése felé. A 2010/63/EU irányelv intézkedéseket állapít meg a tudományos vagy oktatási célokra felhasznált állatok védelmére. Nem biztosít jogi keretet kutatási programok létrehozásához, a felhasznált állatok számának csökkentésére vonatkozó célok meghatározásához, illetve a fejlett, állatok bevonását nem igénylő modellekbe és infrastruktúrákba, az oktatás és képzés szinergiáiba vagy az állatok bevonását nem igénylő módszerek szabályozási elfogadásába történő beruházások ösztönzéséhez. Az említett területeken inkább a meglévő programokra építve és azokat

kiterjesztve, valamint az alábbiakban javasolt egyedi intézkedések kidolgozásával lehet előrelépést elérni. Ezenkívül a kutatási programokon keresztül történő tudományos fejlődéshez a tagállamok erőteljes támogatására van szükség. Ez még inkább nyilvánvaló az oktatás és képzés területén, amely területért a tagállamok felelősek. Hasonlóképpen, a validált módszerek elterjedése csak a tagállamok bevonásával érhető el.

A csökkentési célok kitűzése olyan szakpolitikai területeken tűnik hasznosnak, amelyeken a szakpolitikai cél megvalósításának lehetőségei egyértelműen feltérképezhetők. Nem ez a helyzet azonban a kutatás területén, ahol a tudományos fejlődés és az innováció nem előre jelezhető, és a rendelkezésre álló legjobb módszerekre, technológiákra és ismeretekre támaszkodik. Ezen túlmenően egy általános csökkentési cél meghatározása nem feltétlenül veszi figyelembe a kutatási igények sokféleségét. Jelentős előrelépések történtek az alternatívák kifejlesztésében, de az állatok bevonását igénylő modellek jelenleg elkerülhetetlenek az egészség, a betegségek és a biológiai sokféleség egyes összetettebb biológiai vagy fiziológiai folyamatainak megértéséhez. A Bizottság megismétli, hogy ebben a szakaszban nem lehet megjósolni, hogy mikor válnak elérhetővé olyan tudományos érvényes módszerek, amelyek képesek lesznek bizonyos állatkísérleti eljárásokat a kutatásban kiváltani. Következésképpen a csökkentési célok meghatározása irreálisnak tűnik, és ezeket folyamatosan kiigazítást fognak igényelni.

A 3.2. szakaszban (5. pont) említettek szerint a Bizottság a 2. célkitűzés szerinti kezdeményezés kéréseire válaszul javasolni fogja egy olyan ütemterv kidolgozását, amely magában foglalja az állatok bevonását nem igénylő módszerek szabályozási célú fejlesztését és validálását, valamint – amint rendelkezésre állnak – a kémiai biztonsági értékelés szabályozási eljárásaiba való bevezetésüket és elfogadásukat. Ami a kutatás finanszírozását illeti, az Unió már most is jelentős összegeket fordít az állatok bevonását nem igénylő megközelítések fejlesztésére. Ezt a 2.3. szakasz röviden ismerteti. A Bizottság folytatni kívánja az állati módszereket helyettesítő alternatívák finanszírozásának ütemét.

Végezetül a Bizottság a 3.2. szakaszban ismertetett, a kémiai biztonsági értékelésre vonatkozó ütemtervvel kapcsolatos kötelezettségvállalásait az alábbi konkrét intézkedési javaslatokkal egészíti ki a kutatásban, az oktatásban és a szabályozásban felhasznált állatok száma csökkentésének felgyorsítása céljából.

- 1. A tagállamokkal való koordináció további javítása:** A Bizottság vizsgálja az **Európai Kutatási Térség (EKT)** politikai fellépésének lehetőségét **az állatok felhasználásának csökkentése érdekében a kutatásban és a szabályozási vizsgálatokban**. A tagállamok kritikus tömegének bevonása elengedhetetlen az alternatív módszerek alkalmazásának felgyorsításához és az állatkísérletek **csökkentése** melletti kötelezettségvállaláshoz. Ez az intézkedés közvetlen és potenciálisan hatásos választ adna a kezdeményezés azon kérésére, hogy fokozatosan szüntessék meg az állatkísérleteket a kutatásban. A Bizottság vezetésével mozgósítani lehet a tagállamokat, hogy az állatkísérletek **csökkentése** érdekében racionalizálják nemzeti és regionális szakpolitikáikat, miközben felgyorsítják az alternatív módszerek fejlesztését, validálását és bevezetését. Ez az EKT-szakpolitikai intézkedés az összes érintett felet tájékoztatná az állatkísérleteken kívüli módszerek alkalmazhatóságáról is, amint azok elérhetővé válnak. A Bizottság ezt a javaslatot 2023. május 25-én terjesztette a tagállamok elé. A tagállamok jelenleg felméri, hogy mennyire érdekeltek az említett fellépésben való részvételben.
- 2. Az alternatívák és a láthatóság folytatódó uniós finanszírozása:** A Bizottság már most is jelentős támogatást nyújt az állatkísérletek alternatíváinak kutatásához, és ezt a jövőben is folytatni fogja. A 2.3. szakaszban említettek szerint a Horizont Európa 2023–2024 munkaprogramok 2023–2024 munkaprogramja és az innovatív egészségügyi kezdeményezés számos releváns témát lefed. A Bizottság az állatkísérletek alternatíváit a Horizont Európa következő, 2025–2027-es stratégiai tervezésébe is be kívánja illeszteni.
- 3. Feltáró munkaértekezlet(ek):** A Bizottság egy vagy több munkaértekezletet kíván szervezni szakértők részvételével a jövőbeli kiemelt kutatási területek meghatározása érdekében. A munkaértekezlet(ek)re 2025 közepéig sor kerül, és azok a 3.2. szakaszban bejelentett munkaértekezletek részét képezhetik.
- 4. Oktatás, képzés és tudatosság:** A 2.3. szakaszban is jelettek szerint a közelmúltban a Horizont 2020 ASPIS klaszter keretében létrehozták az állatkísérletek alternatíváival foglalkozó fiatal tudósok akadémiaját. A Bizottság vizsgálja, hogy miként lehetne folytatni ezt a kezdeményezést.

4. KÖVETKEZTETÉS ÉS KILÁTÁSOK

A „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket – az állatkísérlet-mentes előállítási folyamatok melletti uniós kötelezettségvállalás érdekében” című európai polgári kezdeményezés a közvéleményállatok tudományos célú felhasználásával kapcsolatos aggályainak ad hangot, beleértve a különböző jogszabályok szerinti kémiai biztonsági értékeléseket is.

A Bizottság osztja azt a nézetet, hogy a szabályozási célú állatkísérleteket fokozatosan meg kell szüntetni. Ez azonban hosszú távú cél, amelyet csak lépésről lépésre lehet elérni, és amelyhez további tudományos fejlődésre van szükség a veszélyek és kockázatok kizárólag állatok bevonását nem igénylő módszereken alapuló azonosítása terén. Rövid és középtávon az állatkísérletek továbbra is fontosak maradnak a vegyi anyagok emberi egészségre és a környezetre gyakorolt kockázatainak értékeléséhez. A vegyi anyagokra vonatkozó számos jogszabály folyó felülvizsgálata lehetőség szerint elősegíti az állatok bevonását nem igénylő módszer alkalmazását. A Bizottság például fel kíván váltani néhány, a REACH-rendeletben jelenleg előírt, állatok bevonását igénylő módszert, és állatok bevonását nem igénylő módszereket kíván bevezetni.

Az állatkísérletek rövid és középtávon történő csökkentése, hosszú távon pedig az ilyen kísérletek fokozatos megszüntetése együttes és összehangolt fellépést igényel a Bizottság és ügynökségei, a tagállamok, a kutatói közösség és az érdekelt felek részéről. Ehhez továbbá egyértelmű álláspontokra van szükség az állatkísérletek fokozatos megszüntetéséhez szükséges lépésekről. A Bizottság ezért haladéktalanul megkezdi az állatkísérletek csökkentésére irányuló munkáját egy olyan ütemterv kidolgozása érdekében, amely rövid és hosszú távon végrehajtandó mérföldköveket és konkrét intézkedéseket fog felvázolni az állatkísérletek csökkentése érdekében, azzal a céllal, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó valamennyi vonatkozó jogszabályban át lehessen térni az állatmentes szabályozási rendszerre. Ez az ütemterv elemezni fogja a szabályozási megközelítésekben szükséges változásokat, és megfelelő lendületet ad az állatok bevonását nem igénylő módszerek kifejlesztéséhez, validálásához és alkalmazásához, valamint gyors bevezetésükhöz a kémiai biztonsági értékelésre szolgáló szabályozási eljárásokban. Ha ez az ütemterv egyszer elkészül, modellként szolgálhat más szakpolitikai területek számára is. A Bizottság ütemtervbe beépítésre kerülő fő intézkedései egy sor jogalkotási és nem jogalkotási intézkedésből állnak (amelyeket a 3.2. szakasz részletesen ismertet):

- az egyes (öko)toxikológiai végpontok lépésről lépésre történő elemzése az állatkísérletek fokozatos megszüntetéséhez szükséges intézkedések és mérföldkövek meghatározása céljából,
- az érdekelt felek teljes körű bevonása a 2023-ban és 2024-ben az ütemterv megvitatása céljából tartandó munkaértekezleteken,
- az ügynökségek és szakértői bizottságok együttműködésének megerősítése, többek között „A vegyi anyagokkal kapcsolatos uniós tudományos és műszaki munka észszerűsítése az uniós ügynökségek révén” című, 2023 második felében elfogadandó bizottsági javaslat elfogadása révén,
- az új megközelítésű módszerekkel kapcsolatos információkhoz való hozzáférés javítása, többek között a vegyi anyagokra vonatkozó információkhoz való hozzáférést javító, a vegyi anyagokra vonatkozó adatokról szóló rendeletre vonatkozó, 2023 második felében elfogadandó bizottsági javaslat révén,
- az ütemterv részeként elemzés készítése arról, hogy miként lehet felgyorsítani az új, állatok bevonását nem igénylő módszerek validálását és elfogadását,
- egy olyan tudományos szakértői bizottság esetleges szükségességének és megvalósíthatóságának elemzése, amely tanácsot ad az állatok bevonását nem igénylő megközelítések fejlesztésével, valamint a szabályozási környezetben történő elfogadásával és alkalmazásával kapcsolatban,
- annak elemzése, hogy miként lehetne javítani a nem uniós partnerországok és multilaterális szervezetek elérését, valamint növelni az uniós ügynökségek láthatóságát a vonatkozó nemzetközi fórumokon.

Hasonlóképpen, a tudomány korszerűsítése céljának elérése érdekében tovább kell fejleszteni az állatok bevonását nem igénylő módszereket. Ezért a Bizottság megfelelő finanszírozással továbbra is erőteljesen támogatja az alternatív megközelítések fejlesztését. A Bizottság vizsgálja a tagállamok e területen folytatott tevékenységei összehangolásának lehetőségét is.

A Bizottság nem osztja azt a nézetet, hogy egy jogalkotási javaslat lenne a megfelelő eszköz az állatok kutatásban és oktatásban történő felhasználásának fokozatos megszüntetése céljának eléréséhez. A tudomány még nem fejlődött eléggé ahhoz, hogy megfelelő, állatok bevonását nem igénylő megoldásokat kínáljon az egészség és a betegségek, illetve a biológiai sokféleség teljes megértéséhez. A Bizottság ezért konkrét intézkedések kidolgozását javasolja a tudományos célú állatkísérletek csökkentésének felgyorsítására. Ezeket az intézkedéseket a 3.3. szakasz vázolja fel a kutatás, az oktatás és a képzés területén az állatkísérletek fokozatos megszüntetésére irányuló erőfeszítések további erősítése érdekében.

Végezetül a Bizottság egy javasolt új EKT-szakpolitikai intézkedés révén felkéri a tagállamokat, hogy hatáskörükön belül eljárva, különösen kutatási és oktatási célokra fokozzák az állatok bevonásával járó módszerek csökkentésére irányuló erőfeszítéseiket, és aktívan vegyenek részt az alternatív megközelítések kidolgozásában.

Bejelentett összefonódás engedélyezése**(Ügyszám M.11144 – COLT TECHNOLOGY SERVICES GROUP / LUMEN EMEA BUSINESS)****(EGT-vonatkozású szöveg)**

(2023/C 290/02)

2023. augusztus 9-én a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<https://competition-cases.ec.europa.eu/search>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32023M11144 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

⁽¹⁾ HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2023. július 5.)

az uniós gazdasági kormányzás reformjára vonatkozó javaslatról

(CON/2023/20)

(2023/C 290/03)

Bevezetés és jogalap

Az Európai Központi Bank (EKB) 2023. május 12-én, illetve június 27-én az Európai Unió Tanácsától, illetve az Európai Parlamenttől azt a felkérést kapta, hogy alkosson véleményt a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról (a továbbiakban: a Stabilitási és Növekedési Paktum új preventációs ágáról szóló javasolt rendelet) ⁽¹⁾. 2023. május 12-én az EKB az Európai Unió Tanácsától azt a felkérést kapta, hogy alkosson véleményt a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló tanácsi rendelet iránti javaslatról (a továbbiakban: a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet) ⁽²⁾, valamint a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU tanácsi irányelv módosításáról szóló tanácsi irányelv iránti javaslatról (a továbbiakban: a költségvetési keretrendszereket módosító javasolt irányelv) ⁽³⁾ – ez utóbbi a továbbiakban a Stabilitási és Növekedési Paktum új preventációs ágáról szóló javasolt rendelettel és a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelettel együtt: bizottsági javaslatok.

Az EKB azon hatásköre, hogy véleményt alkosson a Stabilitási és Növekedési Paktum új preventációs ágáról szóló javasolt rendeletről és a költségvetési keretrendszereket módosító javasolt irányelvről, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén alapul, mivel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolása és a többoldalú költségvetési felügyelet releváns az EUMSZ 127. cikkének (1) bekezdésében és 282. cikkének (2) bekezdésében, valamint a Központi Bankok Európai Rendszerének (KBER) a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának (a továbbiakban: a KBER Alapokmánya) 2. cikkében említett, az árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges célkitűzése szempontjából.

Az EKB azon hatásköre, hogy véleményt alkosson a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendeletről, az EUMSZ 126. cikke (14) bekezdésének második albekezdésén alapul, amely úgy rendelkezik, hogy a Tanács, többek között az EKB-val folytatott konzultációt követően, elfogadja a túlzott hiány esetén követendő eljárásra vonatkozó megfelelő rendelkezéseket, amely eljárás szintén releváns az EKB fent említett elsődleges célkitűzése szempontjából.

Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

Általános észrevételek

Az EKB üdvözli az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó bizottsági javaslatokat. A reform célja az államadósság fenntarthatóságának és a költségvetési politika anticiklikusságának megőrzése, a költségvetési politikák középtávú megközelítésének elfogadása, valamint a keret egyszerűsítésének és az azzal kapcsolatos fokozott nemzeti felelősségvállalásnak az elérése. Elismeri továbbá, hogy a reformok, a beruházások és a költségvetési fenntarthatóság kölcsönösen erősítik egymást, ezért azokat integrált megközelítéssel kell előmozdítani. Végezetül a reform célja a

⁽¹⁾ COM (2023) 240 final.

⁽²⁾ COM (2023) 241 final.

⁽³⁾ COM (2023) 242 final.

hatékonyabb végrehajtás biztosítása. E célkitűzések elérésének támogatása érdekében az EKB konkrét, technikai jellegű észrevételeket és javaslatokat tesz a bizottsági javaslatokkal kapcsolatban azzal a céllal, hogy tovább erősítse az új keretet, és biztosítsa, hogy az átláthatóbb és kiszámíthatóbb legyen.

A gazdasági és költségvetési politika összehangolásának és felügyeletének szilárd uniós kerete az Európai Unió, a tagállamok és különösen az euroövezet nyilvánvaló és mindenekelőtti érdeke (*). Az EKB hangsúlyozza a fenntartható költségvetési pozícióknak az árstabilitás és a fenntartható növekedés szempontjából fennálló fontosságát a zavartalanul működő gazdasági és monetáris unióban (GMU) (†). Az uniós gazdasági kormányzati keret reformja biztosíthatja az államadósság reális, fokozatos és tartós kiigazítását, a szükséges nemzeti strukturális politikák elősegítésével együtt.

Az EKB sürgeti az uniós jogalkotókat, hogy a lehető leghamarabb, de legkésőbb 2023 végéig állapodjanak meg az uniós gazdasági kormányzati keret reformjáról. Mivel a Stabilitási és Növekedési Paktum-ben szereplő általános mentesítési rendelkezés addigra deaktiválásra kerül (‡), e megállapodás kulcsfontosságú lenne az adósság fenntarthatóságával, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéssel kapcsolatos várakozások megalapozása érdekében. A hiteles, átlátható és kiszámítható költségvetési keretről való gyors megállapodásnak és e keret gyors bevezetésének elmaradása bizonytalanságot okozhat, és indokolatlanul késleltetheti a szükséges költségvetési kiigazítást, valamint a reformok és beruházások lendületét.

Az EKB a megreformált gazdasági kormányzati keret mellett szóló következő okokat emeli ki. Először is, az államadósság-rátáknak és az adósság heterogenitásának a koronavírus-világjárványt követő növekedése még inkább szükségessé teszi a költségvetési pozícióknak a Stabilitási és Növekedési Paktum útján történő hatékony összehangolását. Az államadósság reális, fokozatos és tartós, az uralkodó növekedési és inflációs kilátásokat figyelembe vevő kiigazítása fontos a költségvetési fenntarthatóság biztosításához és a költségvetési mozgásternek az esetleges visszaesések előtti helyreállításához. Másodsor, elengedhetetlen a költségvetési politika anticiklikusabbá tétele. A recessziók idején határozott fellépésre van szükség a kedvezőtlen gazdasági fejlemények elkerülése érdekében, de az adósság fenntarthatóságának biztosítása érdekében az is döntő fontosságú, hogy feltöltsük a tartalékokat, amint a gazdaság egyértelműen megfelelő pályára állt. Az anticiklikus költségvetési politika azáltal, hogy nagy sokkok idején ténylegesen hozzájárul a makrogazdasági stabilizációhoz, támogatja a monetáris politikát az árstabilitás középtávú elérésében. Harmadszor, alapvető fontosságú, hogy a gazdasági kormányzati keret megeremte a gazdaságpolitikák növekedésbarátabbá válásának előfeltételeit. A strukturális reformokat, a beruházásokat és a költségvetési fenntarthatóságot jobban be kell építeni a költségvetési és makrogazdasági felügyeletbe, többek között a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében (§). Emellett a zöld és digitális átállás kihívásainak kezeléséhez, különösen az Unió és a tagállamok nemzetközi és uniós jog szerinti éghajlat-politikai kötelezettségvállalásainak (¶) teljesítéséhez jelentős magán- és állami beruházásokra lesz szükség, amelyeket kiegészítő strukturális politikák segítenek elő. Az államadósság-ráták hiteles stabilizálásához növekedésbarát gazdaságpolitikára van szükség, ideértve az állami beruházásokat is, amelyeket megfelelően ösztönözni kell az Unió megreformált gazdasági kormányzati keretében. Hatékony végrehajtása esetén ugyanis a NextGenerationEU és különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz támogatni fogja a tagállamokat a kihívások kezelésében, és bizonyítani fogja az Unió egészére kiterjedő fellépésben rejlő lehetőségeket. Uniós szinten azonban több erőforrásra és beruházásra, valamint tartós, nemzeti finanszírozású beruházásokra lesz szükség, ami további bevételi forrásokat igényel vagy a kiadásokkal kapcsolatos prioritások átrendezését teszi szükségessé, különösen a magas adósságrátával rendelkező tagállamokban. Negyedszer, az EKB üdvözlölné a további előrehaladást az uniós gazdasági kormányzati keret euroövezettel kapcsolatos vonatkozásai, így például az euroövezet költségvetési irányvonalának hatékonyabb koordinációja és egy megfelelően kialakított állandó központi költségvetési kapacitás létrehozása terén. Tágabb értelemben a GMU gazdasági és intézményi struktúrájának kiteljesítése továbbra is elengedhetetlen az euroövezet sokkelnyelő képességének megerősítéséhez, valamint a stabilitás és a növekedés előmozdításához (¶).

(*) Lásd: a tagállamok költségvetési felelősségének és középtávú költségvetési orientációjának erősítésére irányuló rendelkezések megállapításáról szóló tanácsi irányelv iránti javaslatról szóló, 2018. május 11-i CON/2018/25 európai központi banki vélemény (HL C 261., 2018.7.25., 1. o.) 1.1. bekezdése. Az EKB valamennyi véleménye elérhető az EUR-Lexen.

(†) Lásd: az eurorendszer válasza az Európai Bizottság „Az uniós gazdaság a Covid19 után: a gazdasági kormányzásra gyakorolt hatások” című közleményére, 2021. december 1., elérhető az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu

(‡) Lásd: Európai Bizottság, „2024. évi költségvetés-politikai iránymutatás: Az államadósság-fenntarthatóság, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása”, 2023. március 8.

(§) Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

(¶) Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött Párizsi Megállapodás (HL L 282., 2016.10.19., 4. o.). Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

(¶) Lásd: „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása”, Jean-Claude Juncker jelentése, amely Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi és Martin Schulz szoros együttműködésével készült, 2015. június 22., 4. o., elérhető a Bizottság honlapján: www.ec.europa.eu. Lásd még: az európai beruházásstabilizáló funkció létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslatról szóló, 2018. november 9-i CON/2018/51 európai központi banki véleményben (HL C 444., 2018.12.10., 11. o.) szereplő általános észrevételek; az euroövezeti konvergenciát és versenyképességet szolgáló költségvetési eszköz irányítási keretéről szóló rendelet iránti javaslatról szóló, 2019. október 30-i CON/2019/37 európai központi banki vélemény (HL C 408., 2019.12.4., 3. o.) 1.3. bekezdése.

Különös észrevételek

1. Az államadósság fenntarthatósága és költségvetési kiigazítás

1.1. Az adósságfenntarthatósági elemzés szerepe

1.1.1. Az EKB értelmezése szerint a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet alapján a Bizottság által készített adósságfenntarthatósági elemzés fontos szerepet fog játszani a nettó államháztartási kiadásokra vonatkozóan a Bizottság által a tagállamoknak való iránymutatás nyújtása érdekében kidolgozott technikai pályaterv meghatározásában⁽¹⁰⁾. A Bizottság adósságfenntarthatósági elemzése értékes eszköz azon költségvetési kockázatok azonosítására, amelyeket a nyilvántartott adósságszintek nem ragadnak meg kellőképpen, így például a népesség elöregedésével, a függő kötelezettségekkel és az adósság lejáratí összetételével kapcsolatos jövőbeli költségek. Az adósságfenntarthatósági elemzés megismételhetőségének, kiszámíthatóságának és átláthatóságának biztosítása, valamint a keret tagállamok között és időben következetes végrehajtása érdekében az EKB hangsúlyozza, hogy a Bizottság adósságfenntarthatósági elemzését alátámasztó módszertant a tagállamokkal konzultálva és a tagállamok támogatásával kell meghatározni. Ezen túlmenően az EKB hasznosnak tartaná a módszertanról az Európai Költségvetési Tanáccsal történő konzultációt.

1.1.2. Az EKB üdvözli, hogy a Bizottság technikai pályaterve olyan nettó kiadási pályára összpontosít, amely főszabály szerint nem támaszkodik a nem megfigyelhető kibocsátási rés éves, valós idejű becslésére. Ez javíthatja a költségvetési politika anticiklikusságát, beleértve a bevételeknek a ciklikus feltételekből eredő ingadozását is. A bizottsági javaslatok egyértelműségének további javítása érdekében az EKB javasolja a „nettó kiadás” fogalom meghatározásának további pontosítását⁽¹¹⁾ a következő szempontok tisztázása érdekében. A fogalom meghatározásnak: a) meg kell jelölnie, hogy a nettó kiadási pálya nominális értéken vagy reálértéken kerül meghatározásra; b) pontosítania kell és értékelnie kell a bruttó kiadásokból levonandó diszkrecionális bevételi intézkedések kiszámítására szolgáló módszertant; és c) pontosítania kell, hogy a mutató kiszámítása milyen mértékben támaszkodik megfigyelhető tételekre, különösen a munkanélküli ellátásra fordított kiadások ciklikus elemeinek kiszámítására szolgáló módszertan egyértelművé tételével.

1.1.3. A Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet megköveteli, hogy a nettó kiadásokra vonatkozó technikai pályaterv biztosítsa, hogy az államadósság-ráta megalapozottan csökkenő pályára kerüljön, illetve ilyen pályán maradjon, vagy prudens szinten maradjon⁽¹²⁾. A Bizottságnak értékelnie kell a megalapozottságot és nyilvánosságra kell hoznia az elemzését és az annak alapjául szolgáló adatokat⁽¹³⁾. Az EKB azt ajánlja, hogy a bizottsági javaslatokban részletesebben dolgozzák ki a megalapozottság értékelésére szolgáló módszertan alapjául szolgáló fő paramétereket és feltételezéseket⁽¹⁴⁾. Az EKB üdvözli és támogatja továbbá, hogy a Bizottság technikai pályatervet tartalmazó, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak szóló jelentését a tagállamok nemzeti közléptávú költségvetési-strukturális terveinek (a továbbiakban: nemzeti tervek) elkészítése előtt nyilvánosságra hozzák⁽¹⁵⁾. Ezenkívül az EKB azt ajánlja, hogy dolgozzanak ki közös keretrendszert azon „megalapozott és ellenőrizhető gazdasági érvek” tekintetében, amelyeket a tagállamoknak nemzeti terveikben minden olyan esetben elő kell terjeszteniük, amikor az azokban szereplő nettó kiadási pályaterv szerinti kiadások meghaladják a Bizottság által javasoltat⁽¹⁶⁾.

1.2. Biztosítékok

Az EKB emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 126. cikke (2) bekezdésének b) pontja olyan helyzetekre utal, amikor az államadósságnak a bruttó hazai termékhez (GDP) viszonyított aránya „elegendő mértékben csökken, és kielégítő ütemben közelít a referenciaértékhez”⁽¹⁷⁾. Tekintettel arra, hogy el kell kerülni, hogy az adósság magas szinten stabilizálódjon, az EKB üdvözli, hogy a bizottsági javaslatok tartalmaznak néhány, az adósság és a hiány csökkentését támogató biztosítékot, nevezetesen annak biztosításával, hogy a költségvetési pálya a tervezési

⁽¹⁰⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 5. és 6. cikkét, valamint I. mellékletét. Lásd még: a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, „Közlemény az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről”, COM(2022) 583 final, 2022. november 9.

⁽¹¹⁾ Például a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 2. cikkének 2. pontjában és/vagy II. mellékletének a) pontjában.

⁽¹²⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 6. cikkének a) pontját.

⁽¹³⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 8. cikkét, valamint V. mellékletét.

⁽¹⁴⁾ Ezt különösen a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet V. mellékletébe lehetne felvenni.

⁽¹⁵⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 5. cikkét.

⁽¹⁶⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 11. cikkének (2) bekezdését.

⁽¹⁷⁾ Lásd még a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 1. pontját, amely módosítja a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, 1997. július 7-i 1467/97/EK tanácsi rendelet (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.) 2. cikkének (1a) bekezdését.

időhorizont végére a technikai pálya kezdetét megelőzőnél alacsonyabb államadósság-rátát céloz meg, elkerülve a költségvetési kiigazításnak a kiigazítási időszak későbbi éveire való későbbi ütemezését, és minimális kiigazítást javasol azokra az évekre, amikor a hiány várhatóan meghaladja a 3 %-os referenciaértéket⁽¹⁸⁾. Az EKB tisztában van azzal, hogy a biztosítékok kérdése folyamatos megbeszélések tárgyát képezi, és úgy véli, hogy egyensúlyra van szükség egyrészt az összetettség és a felelősségvállalás, másrészt az adósságsökkentés hatékonysága között annak biztosítása érdekében, hogy az adósság olyan kellően csökkenő pályára kerüljön, amely megfelelően differenciált.

2. Nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek

2.1. Reformok és beruházások

A termelőberuházás a gazdasági növekedés előfeltétele, amely támogatná az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát. Ezért alapvető fontosságú, hogy a költségvetési kiigazítás ne érintse hátrányosan a beruházásokat, különösen az Unió közös prioritásait támogató beruházásokat. E célból a közberuházások szintjét és minőségét hatékonyan nyomon is kell követni. Az EKB egyetért továbbá azzal, hogy sürgősen szükség van a növekedésbarát reformok előmozdítására. Ezért elengedhetetlen a tagállamok nemzeti terveivel kapcsolatos nemzeti felelősségvállalás. Az EKB hangsúlyozza, hogy a tagállamok és a Bizottság közötti, a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendeletén alapuló technikai párbeszédet⁽¹⁹⁾, amely a nemzeti felelősségvállalás fontos eleme, zökkenőmentes, átlátható és kiszámítható módon kell folytatni. A technikai párbeszédnek megfelelően strukturálnak és részletesnek kell lennie ahhoz, hogy segítse a nemzeti tervek tartalmának egyértelmű meghatározását. Az EKB ezért azt ajánlja, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet nagyobb részletességgel tartalmazza az azon reform- és beruházási kötelezettségvállalásokra vonatkozó követelményeket, amelyeket valamennyi nemzeti tervbe bele kell foglalni⁽²⁰⁾.

2.2. Kiigazítási időszak

A Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet előírja, hogy a tagállamok nemzeti terveinek ismertetniük kell egy, legalább négyéves időszakot lefedő nettó kiadási pályatervet⁽²¹⁾. Amennyiben egy tagállam kötelezettséget vállal megfelelő releváns reformok és beruházások végrehajtására, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható⁽²²⁾. Ez az időhorizont hosszú, és túlnyúlik a tipikus választási cikluson, és ezért akadályozhatja e kötelezettségvállalások teljesítését. Az EKB ezért támogatja a nemzeti tervek meghosszabbításának körülmények között alkalmazását, és hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a további reform- és beruházási kötelezettségvállalások teljes mértékben megvalósuljanak. Az EKB-nak továbbá két javaslata van a kiigazítási időszakkal és annak meghosszabbításával kapcsolatban. Először is, az EKB üdvözli azt a követelményt, hogy a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalások mindegyikének kellően részletesnek, az időszak elejére ütemezettnek, határidőhöz kötöttnek és ellenőrizhetőnek kell lennie⁽²³⁾. Annak biztosítása érdekében, hogy a módszertan kellően egyértelmű és átlátható legyen, az EKB azt javasolja, hogy fejlesszék tovább a tagállamok kötelezettségvállalásainak értékelésére szolgáló értékelési keretet⁽²⁴⁾. Különösen azt kell biztosítani, hogy ezek a kötelezettségvállalások elősegítik a potenciális növekedést és ezáltal az adósság fenntarthatóságát. Az EKB emellett azt ajánlja, hogy építsenek be további biztosítékokat az olyan kritikus szakpolitikai prioritásokra irányuló beruházások növelése érdekében, mint a zöld és a digitális átállás, valamint hogy megfelelően ütemezzék előre a reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat, a költségvetési kiigazítás tekintetében már meglévő biztosítékokhoz hasonlóan⁽²⁵⁾. Másodszor, 2026-ig a tagállamok jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési terveiben foglalt reform- és beruházási kötelezettségvállalások figyelembe vehetők a kiigazítási időszak meghosszabbítása céljából⁽²⁶⁾. Az EKB üdvözli a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek megfontolását, ugyanakkor azt ajánlja, hogy az értékelési keret biztosítsa azt, hogy a tagállamok által előterjesztett reformok és beruházások jelentős része már meglévő kötelezettségvállalásokat egészítsen ki.

⁽¹⁸⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 6. cikkének c) és d) pontját, 15. cikkének (2) bekezdését, valamint I. mellékletének c) pontját. Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 2. pontját, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (4) bekezdését, valamint a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 4. pontját, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (1) bekezdését.

⁽¹⁹⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 10. cikkét.

⁽²⁰⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 11., 12. és 14. cikkét, valamint II. mellékletét.

⁽²¹⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 5. cikkét és 11. cikkének (1) bekezdését.

⁽²²⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 13. cikkének (1) bekezdését.

⁽²³⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 13. cikkének (3) bekezdését.

⁽²⁴⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 13. cikkének (5) bekezdését, valamint VII. mellékletét.

⁽²⁵⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 6. cikkének c) és d) pontját és 15. cikkének (2) bekezdését.

⁽²⁶⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 13. cikkének (4) bekezdését.

2.3. Felülvizsgált nemzeti tervek

A Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára azt, hogy felülvizsgált nemzeti tervet nyújtsanak be, ha az eredeti terv végrehajtását objektív körülmények gátolják, vagy ha egy új kormány új nemzeti tervet kíván benyújtani ⁽²⁷⁾. Az EKB azt ajánlja, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet határozza meg azokat az objektív körülményeket, amelyek relevánsnak tekinthetők, és tisztázza, hogy a Bizottság hogyan veszi figyelembe az érintett tagállam által végrehajtott korábbi kiigazítást vagy annak hiányát az új technikai pályaterv előkészítése során. Az EKB azt ajánlja továbbá, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet biztosítsa, hogy a felülvizsgált terv ne tegye lehetővé a reformok és beruházások későbbre ütemezését.

3. Kölcsönhatás a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárással

3.1. Az EKB üdvözli a nemzeti strukturális reformokra vonatkozó kötelezettségvállalásoknak a beruházásokkal és költségvetési politikákkal együttes, holsztikus nyomon követését a nemzeti tervek részeként, valamennyi nemzeti strukturális politika tekintetében, különös tekintettel azokra, amelyek megkönnyíthetik a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzését és kiigazítását, amint azt a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében nyomon követik ⁽²⁸⁾.

3.2. Az EKB üdvözli azt a követelményt, hogy a nemzeti terveknek foglalkozniuk kell az Unió országspecifikus ajánlásaival, ideértve a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás során azonosított makrogazdasági egyensúlyhiányokhoz kapcsolódó ajánlásokat is ⁽²⁹⁾. Az EKB azt ajánlja, hogy a nemzeti tervek összpontosítsanak a makrogazdasági egyensúlyhiányok a költségvetési fenntarthatóságot, a versenyképesség tartós romlását és a jelentős külső egyensúlyhiányokat érintő fő kockázatainak kezelésére.

3.3. A Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet úgy rendelkezik, hogy amennyiben egy tagállam nem hajtja végre a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás szempontjából releváns országspecifikus ajánlások teljesítését célzó, a nemzeti tervében foglalt reform- és beruházási kötelezettségvállalásokat, és az érintett tagállamban túlzott egyensúlyhiány áll fenn, az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével összhangban túlzott egyensúlyhiány esetén követendő eljárás indítható ⁽³⁰⁾ ⁽³¹⁾. Ebben az esetben a tagállamnak felülvizsgált nemzeti tervet kell benyújtania, amely az 1176/2011/EU rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében előírt kiigazító intézkedési tervként is szolgál. Az EKB e tekintetben két észrevételt kíván tenni. Először is, tekintettel a makrogazdasági kihívások folyamatosan változó jellegére, az EKB úgy véli, hogy hasznos lenne, ha a keret attól függetlenül is megkönnyíthetné a nemzeti tervek kiigazítását, hogy indítottak-e túlzott egyensúlyhiány esetén követendő eljárást. Ez biztosítja, hogy a releváns reformokat és beruházásokat úgy lehessen kiigazítani, hogy azok szélesebb körben kezeljenek időben és hatékonyan minden újonnan felmerülő makrogazdasági egyensúlyhiányt és makrogazdasági kihívást. Másodszor, az EKB megjegyzi, hogy a makrogazdasági egyensúlyhiányokkal kapcsolatos jogérvényesítés a meglévő gazdasági kormányzati keret egyik kulcsfontosságú kérdése. Az EKB hangsúlyozza, hogy a makrogazdasági egyensúlytalanságok megelőzésére és kiigazítására szolgáló eljárásokat átlátható és hatékony kiváltó mechanizmusok révén kell meghatározni, ideértve az eljárás határozatok részletes közlését is ⁽³²⁾. Annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok időben és hatékonyan kezeljék a makrogazdasági egyensúlyhiányokat, és amint azt a Tanács megjegyezte ⁽³³⁾, az EKB kiemeli, hogy a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárást teljes mértékben ki kell használni, átlátható és következetes módon, biztosítva a tagállamok felelősségvállalását az eljárás keretében, ideértve adott esetben a túlzott egyensúlyhiány esetén követendő eljárás megindítását is.

4. Teljesítés és jogérvényesítés

4.1. A kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó kötelezettségvállalások tagállamok általi kielégítő teljesítése

A Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet úgy rendelkezik, hogy amennyiben egy tagállamra vonatkozó alkalmazandó kiigazítási időszaka meghosszabbításra kerül, de a tagállam nem teljesíti kielégítően a meghosszabbítást alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalásait, a Tanács a Bizottság ajánlása alapján ajánlást tehet a nettó kiadási pályának a kiigazítási időszak lerövidítésével járó felülvizsgálatára ⁽³⁴⁾.

⁽²⁷⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 14. cikkének (1) bekezdését.

⁽²⁸⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 11. cikkének (1) bekezdését, 12. cikkének b) pontját, 13. cikkének (2) bekezdését, valamint 16. és 30. cikkét.

⁽²⁹⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 11. cikkének (1) bekezdését és 12. cikkének b) pontját.

⁽³⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

⁽³¹⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 30. cikkét.

⁽³²⁾ Lásd az Európai Unió gazdaságirányítási reformjáról szóló, 2011. február 16-i CON/2011/13 európai központi banki vélemény (HL C 150., 2011.5.20., 1. o.) 18. bekezdését.

⁽³³⁾ Lásd a Tanács 2022. július 12-i sajtóközleményét: „A makrogazdasági egyensúlyhiánykezelésre szolgáló eljárás: A Tanács következtetéseket fogadott el”; elérhető a Tanács honlapján: www.consilium.europa.eu

⁽³⁴⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 19. cikkét.

Ezzel összefüggésben az EKB hangsúlyozza, hogy a költségvetési és makrogazdasági stabilitás biztosítása érdekében biztosítani kell a reform- és beruházási kötelezettségvállalások tagállamok általi teljesítésének időben történő, megfelelő és átlátható nyomon követését és érvényesítését. Ezért előnyösebb lehet, ha ebben az esetben a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenció ágáról szóló javasolt rendelet arra kötelezi a Tanácsot, hogy a Bizottság ajánlása alapján a „tartsd be vagy indokold meg” elvvel⁽³⁵⁾ összhangban járjon el, és javasoljon rövidebb kiigazítási időszakokkal rendelkező felülvizsgált nettó kiadási pályát⁽³⁶⁾. Ennek szellemében az EKB tudomásul veszi, hogy a Bizottság hivatkozik az új jogérvényesítési eszköz kifejlesztésére irányuló, küszöbön álló munkára⁽³⁷⁾. Az EKB üdvözlőné az új jogérvényesítési eszközre vonatkozó további részleteket, amelyek még nem képezik részét a bizottsági javaslatoknak.

4.2. *Az államadósság fenntarthatóságával kapcsolatos jelentős problémák és egyéb érdemleges tényezők értékelése az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti bizottsági jelentés összefüggésében*

Az EKB üdvözlő, hogy az érintett tagállam államadósságának fenntarthatóságával kapcsolatos problémák mértéke kulcsfontosságú érdemleges tényező a túlzott hiány esetén követendő eljárás megindításához⁽³⁸⁾. Tekintettel arra, hogy a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtása szempontjából fontos az érdemleges tényezők értékelése, az EKB kéri, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendeletbe foglaljanak bele egy jól meghatározott és átlátható módszertani megközelítést e tényezők értékelésére.

4.3. *A korrekciós nettó kiadási pálya kialakítása*

Az EKB hangsúlyozza a túlzott adósság és hiány fokozatos, de gyors kiigazításának szükségességét. Ezzel összefüggésben elismeri, hogy a költségvetési kiigazítás későbbre ütemezésének kockázatát korlátozni szándékozó biztosítékokat vezettek be arra vonatkozóan, hogy a korrekciós nettó kiadási pályának hogyan kell kezelnie az adósságrátát⁽³⁹⁾. Az EKB üdvözlő a hiányokkal kapcsolatos számszerű követelményt, és megerősíti, hogy azokban az években, amikor az államháztartási hiány várhatóan meghaladja a referenciaértéket, a korrekciós nettó kiadási pályának összhangban kell lennie egy minimális kiigazítással. Tisztázni kell azonban, hogyan mérik ezt a kiigazítást. Az EKB ugyanakkor megjegyzi, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet⁽⁴⁰⁾ megszüntetné azt a jelenlegi követelményt, hogy az EUMSZ 126. cikkének (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlásnak konkrét határidőt kell megállapítania a túlzott hiány kiigazítására, „amelyet a túlzott hiány megállapítását követő évben kell teljesíteni, kivéve, ha különleges körülmények állnak fenn”⁽⁴¹⁾.

4.4. *A kontrollszámla*

Az EKB üdvözlő, hogy a Bizottságnak kontrollszámlát kell létrehoznia, amely nyomon követi a tényleges nettó kiadásoknak a nettó kiadási pályától való kumulált, pozitív és negatív eltéréseit⁽⁴²⁾. Ez kulcsfontosságú elem a teljesítés biztosításához és a szabály anticiklikusságának támogatásához azon lehetőség által, hogy költségvetési tartalékokat építenek ki a gazdaságilag kedvező időszakokban, amelyeket a gazdaságilag kedvezőtlen időszakokban fel lehet használni. A kontrollszámlán szereplő információt az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti bizottsági jelentés figyelembe veszi⁽⁴³⁾, és az így fontos tényező a túlzott hiány esetén követendő eljárás megindítása szempontjából. Ezért az EKB a kontrollszámla működésének és fő paramétereinek további pontosítását javasolja. Az EKB javasolja továbbá, hogy az országspecifikus számításokat és az egyes tagállamok kontrollszámla

⁽³⁵⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenció ágáról szóló javasolt rendelet 27. cikkét.

⁽³⁶⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenció ágáról szóló javasolt rendelet 19. cikkét. A szöveget az alábbiak szerint lehetne módosítani: „[...] a Tanács a Bizottság ajánlása alapján ajánlást tesz a nettó kiadási pályának a kiigazítási időszak lerövidítésével járó felülvizsgálatára.”

⁽³⁷⁾ Lásd: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, „Közlemény az uniós gazdasági kormányzati keret reformjára vonatkozó elképzelésekről”, COM(2022) 583 final, 2022. november 9.

⁽³⁸⁾ A Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 1. pontja, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 2. cikkének (3) bekezdését.

⁽³⁹⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 2. pontját, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (4) bekezdését, valamint a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 4. pontját, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (1) bekezdését.

⁽⁴⁰⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 2. pontját, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (4) bekezdését.

⁽⁴¹⁾ Lásd az 1467/97/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (4) bekezdését.

⁽⁴²⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenció ágáról szóló javasolt rendelet 21. cikkének második bekezdését, valamint IV. mellékletét.

⁽⁴³⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 1. pontját, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 2. cikke (3) bekezdésének b) pontját.

szerinti státuszát tegyék közzé a Bizottság honlapján, lehetőleg a Bizottság tavaszi és őszi előjelzéseivel együtt. Végezetül az EKB javasolná a tényleges nettó kiadásoknak a nettó kiadási pályától való eltérésére vonatkozó küszöbérték bevezetését, ami megkövetelné a Bizottságtól, hogy az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést készítsen ⁽⁴⁴⁾.

5. A független költségvetési intézmények és az Európai Költségvetési Tanács szerepe

- 5.1. A független szervek költségvetési felügyeleti folyamatban betöltött szerepének megerősítése hozzájárulhat a költségvetési politikai döntéshozatalban rejlő prociklikus tendenciák csökkentéséhez, ugyanakkor támogathatja a nemzeti felelősségvállalást is, ami elengedhetetlen a keret tartós végrehajtásához ⁽⁴⁵⁾. Az EKB ezért támogatja a javaslatok azon rendelkezéseit, amelyek célja a független költségvetési intézmények szerepének megerősítése ⁽⁴⁶⁾ az irányításokra és függetlenségükre vonatkozó követelmények beépítésével, valamint olyan feladatok kijelölésével ⁽⁴⁷⁾, amelyek túlmutatnak a 473/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti meglévő feladataikon ⁽⁴⁸⁾. Az EKB különösen üdvözli a „tartsd be vagy indokold meg” elv uniós jogszabályokban való rögzítését. Az EKB támogatja a független költségvetési intézmények szerepének megerősítését, feltéve, hogy a további feladatokkal arányosan javul általános kapacitásuk is, és hogy megbízatásuk hatékony ellátásához biztosítottak a saját megfelelő és stabil erőforrásai ⁽⁴⁹⁾.
- 5.2. Az EKB azt ajánlja, hogy – a kapacitás fent említett megerősítésére is figyelemmel és a Bizottság Szerződés szerinti szerepének sérelme nélkül – a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciós ágáról szóló javasolt rendeletben a független költségvetési intézmények szerepét tovább lehetne erősíteni azáltal, hogy szerepet kapnak a tagállamok nemzeti terveinek elkészítésében és a nem számszerűsíthető (például a reformok hatására vonatkozó) célok értékelésében. A független költségvetési intézmények értékelhetnék az alapul szolgáló feltételezéseket, a nemzeti tervnek a Bizottság technikai pályatervével való összhangját, valamint adott esetben a reform- és beruházási kötelezettségvállalások megalapozottságát. Hasonlóképpen, az EKB azt ajánlja, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet keretében a független költségvetési intézmények részvételét tovább lehetne erősíteni azáltal, hogy a független költségvetési intézményeknek is véleményezniük kellene az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés céljából az érdemleges tényezők Bizottság általi elemzését.
- 5.3. Végezetül az EKB elismeri az Európai Költségvetési Tanács ⁽⁵⁰⁾ munkáját, és teljes mértékben támogatja a Bizottság azon szándékát, hogy megvizsgálja az annak megerősítésére irányuló intézkedéseket. E célból – a Bizottság hatáskörének sérelme nélkül – az EKB támogatja, hogy az Európai Költségvetési Tanács jelentős szerepet töltsön be az Unió gazdasági kormányzati keretében ⁽⁵¹⁾. Közelebbről, az EKB üdvözli azt a lehetőséget, hogy az Európai Költségvetési Tanács véleményt nyilvánítson az általános mentesítési rendelkezésnek a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciós ágáról szóló javasolt rendelettel összhangban történő aktiválásáról vagy meghosszabbításáról szóló tanácsi ajánláshoz ⁽⁵²⁾. Amint az a fenti 1.1.1. pontban szerepel, az EKB hasznosnak tartja az Európai Költségvetési Tanáccsal az adósságfenntarthatósági elemzés alapjául szolgáló módszertanról folytatott konzultációt is. Emellett meg kell erősíteni az Európai Költségvetési Tanács szerepét a megfelelő euroövezeti költségvetési irányvonal értékelésében.

⁽⁴⁴⁾ Például a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 1. pontja, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 2. cikkét.

⁽⁴⁵⁾ Lásd: az eurorendszer válasza az Európai Bizottság „Az uniós gazdaság a Covid19 után: a gazdasági kormányzásra gyakorolt hatások” című, 2021. október 19-i közleményére, 2021. december 1.

⁽⁴⁶⁾ Lásd a CON/2018/25 vélemény 2.4.1. pontját.

⁽⁴⁷⁾ Lásd a költségvetési keretrendszereket módosító javasolt irányelv 1. cikkének 8. pontját, amely a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, 2011. november 8-i 2011/85/EU tanácsi irányelv (HL L 306., 2011.11.23., 41. o.) 8. cikkét módosítja. Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciós ágáról szóló javasolt rendelet 22. cikkét. Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 1. pontját, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 2. cikkének (3) bekezdését, valamint a Stabilitási és Növekedési Paktum korrekciós ágát módosító javasolt rendelet 1. cikkének 3. pontját, amely módosítja az 1467/97/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (5) bekezdését.

⁽⁴⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 473/2013/EU rendelete (2013. május 21.) a költségvetés-tervezési javaslatok monitoringjára és értékelésére, valamint az euroövezeti tagállamok túlzott hiánya kiigazításának biztosítására vonatkozó közös rendelkezésekről (HL L 140., 2013.5.27., 11. o.).

⁽⁴⁹⁾ Lásd a költségvetési keretrendszereket módosító javasolt irányelv 1. cikkének 8. pontját, amely módosítja a 2011/85/EU tanácsi irányelv 8. cikke (3) bekezdésének c) pontját.

⁽⁵⁰⁾ A Bizottság (EU) 2015/1937 határozata (2015. október 21.) a független tanácsadó Európai Költségvetési Tanács létrehozásáról (HL L 282., 2015.10.28., 37. o.).

⁽⁵¹⁾ Lásd a CON/2011/13 vélemény 22. pontját.

⁽⁵²⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciós ágáról szóló javasolt rendelet 24. cikkét.

6. A Bizottság felhatalmazása a mellékletek módosítására

- 6.1. A Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy a II–VII. melléklet módosítására irányuló, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy megfelelően figyelembe vegye a további fejleményeket vagy igényeket ⁽⁵³⁾.
- 6.2. Mivel a mellékletek a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet szerves részét képezik, az EKB azt ajánlja, hogy a mellékletek már *előzetesen* tartalmazzanak további részleteket és előírásokat. Közelebbről, a fent említetteknek megfelelően a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervben foglalandó információk (II. melléklet), a kontrollszámla (IV. melléklet), a megalapozottsági értékelés módszertan (V. melléklet), valamint a költségvetési kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reform- és beruházási kötelezettségvállalások értékelési kerete (VII. melléklet) tekintetében lehetne további részleteket biztosítani.
- 6.3. Az EKB hangsúlyozni kívánja továbbá annak fontosságát, hogy az EUMSZ 127. cikke (4) bekezdésének első franciabekezdése és 282. cikkének (5) bekezdése értelmében kellő időben konzultáljanak vele a hatáskörébe tartozó valamennyi felhatalmazáson alapuló jogi aktusról és végrehajtási aktusról ⁽⁵⁴⁾.

7. Kapcsolat a stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződéssel

Az EKB üdvözli a bizottsági javaslatok azon célkitűzését, hogy a stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés (a továbbiakban: SKKSZ) tartalmát – annak 16. cikkével összhangban – integrálja az Unió jogi keretébe ⁽⁵⁵⁾. Az SKKSZ tartalma az Európai Bizottság értelmezése szerint a költségvetési paktumnak felel meg (az SKKSZ III. címe). Ezenkívül az EKB megjegyzi, hogy az SKKSZ 2. cikke biztosítja, hogy a bizottsági javaslatok elfogadása ne tegye szükségessé az SKKSZ módosítását vagy hatályon kívül helyezését. Az SKKSZ 2. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az SKKSZ-t a szerződő felek az Európai Unió alapját képező szerződésekkel, illetve különösen az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdésével, továbbá az Európai Unió jogával összhangban alkalmazzák és értelmezik, ideértve az eljárásjogot is, amennyiben másodlagos jogi aktus elfogadása szükséges. Ezenkívül az SKKSZ 2. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy az SKKSZ annyiban alkalmazandó, amennyiben összeegyeztethető az Európai Unió alapját képező szerződésekkel és az Európai Unió jogával és nem sértheti az Unió hatáskörét a gazdasági unió terén. Az EKB tehát úgy értelmezi, hogy a bizottsági javaslatok elfogadásakor és hatálybalépésekor az SKKSZ az új gazdasági kormányzási kerettel összhangban lesz alkalmazandó és értelmezendő.

8. Európa gazdasági és monetáris uniójának megvalósítása

Tekintettel a gazdasági és költségvetési politika összehangolása és felügyelete szilárd uniós keretének fontosságára a monetáris unióval összefüggésben, az EKB hangsúlyozza, hogy további előrelépésre van szükség az euroövezet sajátos szempontjai vonatkozásában. Az euroövezet aggregált költségvetési irányvonalának nyomon követésére és irányítására szolgáló keret kidolgozása fontos ahhoz, hogy partnert adjon a monetáris politika mellé, mivel segíthet annak biztosításában, hogy a monetáris és a költségvetési politika jobban kiegészítse egymást. Emellett továbbra is szükség van egy állandó közös fiskális eszközrendszerre. Egy ilyen eszköz megfelelő kialakítás esetén – többek között beruházások révén – hosszú távon szerepet játszhat az euroövezet makrogazdasági stabilizációjának és konvergenciájának fokozásában, ezáltal támogatva az egységes monetáris politikát is. E célból az állandó közös fiskális eszközrendszernek megfelelő méretűnek kell lennie és állandó finanszírozással kell rendelkeznie ⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵³⁾ Lásd a Stabilitási és Növekedési Paktum új prevenciók ágáról szóló javasolt rendelet 32. cikkét.

⁽⁵⁴⁾ Lásd a 2003/71/EK és a 2009/138/EK irányelvnek az Európai Biztosítási és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság és az Európai Értékpapírpiazi Hatóság hatásköre tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló, 2011. május 4-i CON/2011/42 európai központi banki véleményt; lásd az Európai Unióban a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról szóló, 2011. május 19-i CON/2011/44 európai központi banki vélemény 8. bekezdését; lásd a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésekről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenális felügyeletéről szóló irányelv iránti javaslatról és a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenális követelményekről szóló rendelet iránti javaslatról szóló, 2012. január 25-i CON/2012/5 európai központi banki vélemény 4. bekezdését; lásd az európai vállalkozásstatisztikáról, a 184/2005/EK rendelet módosításáról, valamint tíz, a vállalkozásstatisztika területét szabályozó jogi aktus hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról szóló, 2018. január 2-i CON/2018/1 európai központi banki vélemény 1.9. bekezdését.

⁽⁵⁵⁾ Lásd a CON/2018/25 vélemény 1.2. bekezdését. Az SKKSZ 16. cikke előírja, hogy az SKKSZ hatálybalépését követő legfeljebb öt éven belül – azaz 2018. január 1-jéig – meg kell tenni az ahhoz szükséges lépéseket, hogy az SKKSZ tartalma az Európai Unió jogi keretének részévé váljon.

⁽⁵⁶⁾ Lásd: az eurorendszer válasza az Európai Bizottság „Az EU gazdasága a Covid19 után: a gazdasági kormányzásra gyakorolt hatások” című, 2021. október 19-i közleményére, 2021. december 1. Lásd továbbá a CON/2018/51 véleményben szereplő általános észrevételeket és a CON/2019/37 vélemény 1.3. bekezdését.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2023. július 5-én.

az EKB elnöke
Christine LAGARDE

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Euroátváltási árfolyamok ⁽¹⁾

2023. augusztus 17.

(2023/C 290/04)

1 euro =

Pénznem	Átváltási árfolyam	Pénznem	Átváltási árfolyam
USD USA dollár	1,0900	CAD Kanadai dollár	1,4718
JPY Japán yen	158,88	HKD Hongkongi dollár	8,5318
DKK Dán korona	7,4518	NZD Új-zélandi dollár	1,8298
GBP Angol font	0,85395	SGD Szingapúri dollár	1,4793
SEK Svéd korona	11,8666	KRW Dél-Koreai won	1 458,28
CHF Svájci frank	0,9555	ZAR Dél-Afrikai rand	20,7417
ISK Izlandi korona	144,10	CNY Kínai renminbi	7,9387
NOK Norvég korona	11,4985	IDR Indonéz rúpia	16 726,82
BGN Bulgár leva	1,9558	MYR Maláj ringgit	5,0712
CZK Cseh korona	24,078	PHP Fülöp-szigeteki peso	61,738
HUF Magyar forint	384,73	RUB Orosz rubel	
PLN Lengyel zloty	4,4718	THB Thaiföldi baht	38,542
RON Román lej	4,9385	BRL Brazil real	5,4127
TRY Török líra	29,5376	MXN Mexikói peso	18,6156
AUD Ausztrál dollár	1,6931	INR Indiai rúpia	90,4995

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

A TAGÁLLAMOKTÓL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

A személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexének (Schengeni határellenőrzési kódex) ⁽¹⁾ létrehozásáról szóló (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének (8) bekezdése szerinti határátkelőhelyek jegyzékének frissítése

(2023/C 290/05)

A személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexének (Schengeni határellenőrzési kódex) ⁽²⁾ létrehozásáról szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének (8) bekezdésében említett határátkelőhelyek jegyzékét a Schengeni határellenőrzési kódex 39. cikkével összhangban a tagállamok által a Bizottsághoz megküldött információk alapján teszik közzé.

A Hivatalos Lapban való közzététel mellett a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság honlapján elérhető a jegyzék frissített változata.

A HATÁRÁTKELŐHELYEK JEGYZÉKE

NÉMETORSZÁG

A HL C 202., 2023.6.9., 33. o. számában közzétett információk módosítása

Északi-tengeri határátkelőhelyek/kikötők

- (1) Borkum
- (2) Brake
- (3) Brunsbüttel
- (4) Büsum
- (5) Bützflether Sand
- (6) Bremen
- (7) Bremerhaven
- (8) Cuxhaven
- (9) Eckwarderhörne
- (10) Elsfleth
- (11) Emden
- (12) Fedderwardsiel
- (13) Glückstadt
- (14) Hamburg
- (15) Hamburg-Neuenfelde
- (16) Helgoland
- (17) Husum
- (18) Leer
- (19) Lemwerder
- (20) List/Sylt

⁽¹⁾ A korábbi közzétételek listáját lásd a dokumentum végén.

⁽²⁾ HL L 77., 2016.3.23., 1. o.

- (21) Norddeich
- (22) Nordenham
- (23) Norderney
- (24) Papenburg
- (25) Stadersand
- (26) Wangerooge
- (27) Wedel
- (28) Wewelsfleth
- (29) Wilhelmshaven

Balti-tengeri határátkelőhelyek/kikötők

- (1) Eckernförde (Hafenanlagen der Bundesmarine)
- (2) Flensburg-Hafen
- (3) Greifswald-Ladebow Hafen
- (4) Jägersberg (Hafenanlagen der Bundesmarine)
- (5) Kiel
- (6) Kiel (Hafenanlagen der Bundesmarine)
- (7) Kiel-Holtenau
- (8) Lubmin
- (9) Lübeck
- (10) Lübeck-Travemünde
- (11) Mukran
- (12) Neustadt
- (13) Puttgarden
- (14) Rendsburg
- (15) Rostock-Hafen (A Warnemünde és a Rostock-Überseehafen kikötő összevonása)
- (16) Sassnitz
- (17) Stralsund
- (18) Surendorf (Hafenanlagen der Bundesmarine)
- (19) Vierow
- (20) Wismar
- (21) Wolgast

ODERHAFF HATÁRÁTKELŐHELYEK

- (1) Ueckermünde

Repülőterek, kisrepülőterek**BADEN-WÜRTTEMBERG SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN**

- (1) Aalen-Heidenheim-Elchingen
- (2) Baden Airport Karlsruhe Baden-Baden
- (3) Donaueschingen-Villingen

- (4) Freiburg/Brg.
- (5) Friedrichshafen-Löwental
- (6) Heubach (Krs. Schwáb. Gmünd)
- (7) Lahr
- (8) Laupheim
- (9) Leutkirch-Unterzeil
- (10) Mannheim-City
- (11) Mengen
- (12) Niederstetten
- (13) Schwäbisch Hall
- (14) Stuttgart

BAJORORSZÁG SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Aschaffenburg
- (2) Augsburg-Mühlhausen
- (3) Bayreuth – Bindlacher Berg
- (4) Coburg-Brandebsteinsebene
- (5) Giebelstadt
- (6) Hof-Plauen
- (7) Ingolstadt
- (8) Lechfeld
- (9) Memmingerberg
- (10) München „Franz Joseph Strauß”
- (11) Neuburg
- (12) Nürnberg
- (13) Oberpfaffenhofen
- (14) Roth
- (15) Straubing-Wallmühle

BERLIN SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Berlin-Tegel

BRANDENBURG SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Berlin Brandenburg „Willy Brandt”
- (2) Schönhagen

BRÉMA SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Bremen

HAMBURG SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Hamburg

HESSEN SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Allendorf/Eder
- (2) Egelsbach

- (3) Frankfurt/Main
- (4) Frittlar
- (5) Kassel-Calden
- (6) Reichelsheim

MECKLENBURG-ELŐ-POMERÁNIA SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Neubrandenburg-Trollenhagen
- (2) Rostock-Laage

ALSÓ-SZÁSZORSZÁG SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Braunschweig-Waggum
- (2) Bückeberg-Achum
- (3) Celle
- (4) Damme/Dümmer-See
- (5) Diepholz
- (6) Emden
- (7) Fassberg
- (8) Hannover
- (9) Leer-Nüttermoor
- (10) Nordholz
- (11) Osnabrück-Atterheide
- (12) Wilhelmshaven-Mariensiel
- (13) Wittmundhafen
- (14) Wunstorf

ÉSZAK-RAJNA-VESZTFÁLIA SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Aachen-Merzbrück
- (2) Arnsberg
- (3) Bielefeld-Windelsbleiche
- (4) Bonn-Hardthöhe
- (5) Dortmund-Wickede
- (6) Düsseldorf
- (7) Essen-Mülheim
- (8) Bonn Hangelar
- (9) Köln/Bonn
- (10) Marl/Loemühle
- (11) Mönchengladbach
- (12) Münster-Osnabrück
- (13) Nörvenich

- (14) Paderborn-Lippstadt
- (15) Porta Westfalica
- (16) Rheine-Bentlage
- (17) Siegerland
- (18) Stadtlohn-Wenningfeld
- (19) Weeze-Lahrbruch

RAJNA-VIDÉK-PFALZ SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Büchel
- (2) Föhren
- (3) Hahn
- (4) Koblenz-Winningen
- (5) Mainz-Finthen
- (6) Pirmasens-Pottschütthöhe
- (7) Ramstein (US-Air Base)
- (8) Speyer
- (9) Spangdahlem (US-Air Base)
- (10) Zweibrücken

SAAR-VIDÉK SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Saarbrücken-Ensheim
- (2) Saarlouis/Düren

SZÁSZORSZÁG SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Dresden
- (2) Leipzig-Halle
- (3) Rothenburg/Oberlausitz

SACHSEN-ANHALT SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Cochstedt
- (2) Magdeburg

SCHLESWIG-HOLSTEIN SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Helgoland-Düne
- (2) Hohn
- (3) Kiel-Holtenau
- (4) Lübeck-Blankensee
- (5) Schleswig/Jagel
- (6) Westerland/Sylt

TÜRINGIA SZÖVETSÉGI ÁLLAMBAN

- (1) Altenburg-Nobitz
- (2) Erfurt-Weimar

GÖRÖGORSZÁG

A HL C 261., 2018.7.25., 6. o. számában közzétett információk módosítása

Εναέρια σύνορα (*)	Repülőterek (légi határok)
1. Αθήνα	Athina
2. Ηράκλειο	Heraklion
3. Θεσσαλονίκη	Thessaloniki
4. Ρόδος	Rodos (Rhodes)
5. Κέρκυρα	Kerkira (Corfou)
6. Αντιμάχεια Κω	Antimachia (Kos)
7. Χανιά	Chania
8. Πυθαγόρειο Σάμου	Pithagorio, Samos
9. Μυτιλήνη	Mitilini
10. Ιωάννινα	Ioannina
11. Άραξος	Araxos
12. Σητεία	Sitia
13. Χίος	Chios (*)
14. Αργοστόλι	Argostoli
15. Καλαμάτα	Kalamata
16. Καβάλα	Kavala
17. Άκτιο Βόνιτσας	Aktio Vonitsas
18. Ζάκυνθος	Zakinthos
19. Θήρα	Thira
20. Σκιάθος	Skiathos
21. Κάρπαθος	Karpathos (*)
22. Μύκονος	Mikonos
23. Αλεξανδρούπολη	Alexandroupoli
24. Ελευσίνα	Elefsina
25. Ανδραβίδα	Andravida
26. Αττική Λήμνου	Atsiki - Limnos
27. Νέα Αγχίαλος	Nea Aghialos
28. Άργος Ορεστικού (Καστοριά)	Argos

(*) Megjegyzés: Ezek kizárólag a nyári időszakban vannak a forgalom számára megnyitva.

Θαλάσσια σύνορα	Kikötők (tengeri határok)
1. Γύθειο	Githio
2. Σύρος	Siros
3. Ηγουμενίτσα	Igoymenitsa
4. Στυλίδα	Stilida
5. Άγιος Νικόλαος	Agios Nikolaos
6. Ρέθυμνο	Rethimno

7.	Λευκάδα	Lefkada
8.	Σάμος	Samos
9.	Βόλος	Volos
10.	Κως	Kos
11.	Δάφνη Αγίου Όρους	Dafni, Agiou Oros
12.	Ίβηρα Αγίου Όρους	Ivira, Agiou Oros
13.	Γλυφάδα	Glifada
14.	Πρέβεζα	Preveza
15.	Πάτρα	Patra
16.	Κέρκυρα	Kerkira
17.	Σητεία	Sitia
18.	Χίος	Chios
19.	Αργοστόλι	Argostoli
20.	Θεσσαλονίκη	Thessaloniki
21.	Κόρινθος	Korinthos
22.	Καλαμάτα	Kalamata
23.	Κάλυμνος	Kalymnos (*)
24.	Καβάλα	Kavala
25.	Ιθάκη	Ithaki
26.	Πύλος	Pilos
27.	Πυθαγόρειο Σάμου	Pithagorio - Samos
28.	Λαύριο	Lavrion
29.	Ηράκλειο	Heraklio
30.	Σάμη Κεφαλληνίας	Sami, Kefalonia
31.	Πειραιάς	Pireas
32.	Μήλος	Milos
33.	Κατάκολο	Katakolo
34.	Σούδα Χανίων	Souda - Chania
35.	Ιτέα	Itea
36.	Ελευσίνα	Elefsina
37.	Μύκονος	Mikonos
38.	Ναύπλιο	Nafplio
39.	Χαλκίδα	Chalkida
40.	Ρόδος	Rodos
41.	Ζάκυνθος	Zakinthos
42.	Θήρα	Thira
43.	Καλοί Λιμένες Ηρακλείου	Kali - Limenes - Herakliou

44.	Μύρινα Λήμνου	Myrina - Limnos
45.	Παξοί	Paxi
46.	Σκιάθος	Skiathos
47.	Αλεξανδρούπολη	Alexandroupoli
48.	Αίγιο	Aighio
49.	Πάτμος	Patmos
50.	Σύμη	Simi
51.	Μυτιλήνη	Mitilini
52.	Χανιά	Chania
53.	Αστακός	Astakos
54.	Καρλόβασι Σάμου	Karlovasi Samos (*)
55.	Πέτρα Λέσβου	Petra, Lesvos (*)
56.	Αγία Μαρίνα Λέρου	Agia Marina Leros (*)
57.	Νέα Μουδανιά Χαλκιδικής	Nea Moudania
58.	Άγιοι Θεόδωροι	Agioi Theodoroi
59.	Καστελόριζο	Kastellorizo
60.	Πλωμάρι Λέσβου	Plomari, Lesvos (*)

(*) Megjegyzés: Ezek kizárólag a nyári időszakban vannak a forgalom számára megnyitva.

Χερσαία σύνορα

Με την Αλβανία

1. Κακαβιά
2. Κρυσταλλοπηγή
3. Σαγιάδα
4. Μερτζάνη

Με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

1. Νίκη
2. Ειδομένη (σιδηροδρομικό)
3. Εύζωνοι
4. Δοϊράνη

Με τη Βουλγαρία

1. Προμαχώνας
2. Προμαχώνας (σιδηροδρομικό)
3. Δίκαια (σιδηροδρομικό)
4. Ορμένιο
5. Εξοχή

Százszöldi Határok

Albánia Irányába

1. Kakavia
2. Kristalopigi
3. Sagiada
4. Mertzani

Macedónia volt Jugoszláv Köztársaság (FYROM) Irányába

1. Niki
2. Idomeni (Vasút)
3. Evzoni
4. Doirani

Bulgária Irányába

1. Promachonas
2. Promahonas (vasút)
3. Dikea, Evros (vasút)
4. Ormenio, Evros
5. Exochi

6	Άγιος Κωνσταντίνος Ξάνθης	6	Agios Konstantinos (Xanthi)
7	Κυπρίνος Έβρου	7	Kyprinos (Evros)
8	Νυμφαία	8	Nymfaia
Με την Τουρκία		Törökország Irányába	
1.	Καστανιές Έβρου	1.	Kastanies
2.	Πύθιο (σιδηροδρομικό)	2.	Pithio (vasút)
3.	Κήποι Έβρου	3.	Kipi

FRANCIAORSZÁG

A HL C 202., 2023.6.9., 33. o. számában közzétett információk módosítása

Légi határok

- (1) Ajaccio-Napoléon-Bonaparte
- (2) Albert-Bray
- (3) Angers-Marcé
- (4) Angoulême-Brie-Champniers
- (5) Annecy-Methet
- (6) Auxerre-Branches
- (7) Avignon-Caumont
- (8) Bâle-Mulhouse
- (9) Bastia-Poretta
- (10) Beauvais-Tillé
- (11) Bergerac-Dordogne-Périgord
- (12) Béziers-Vias
- (13) Biarritz-Pays Basque
- (14) Bordeaux-Mérignac
- (15) Brest-Bretagne
- (16) Brive-Souillac
- (17) Caen-Carpiquet
- (18) Calais-Dunkerque
- (19) Calvi-Sainte-Catherine
- (20) Cannes-Mandelieu
- (21) Carcassonne-Salvaza
- (22) Châlons-Vatry
- (23) Chambéry-Aix-les-Bains
- (24) Châteauroux-Déols
- (25) Cherbourg-Mauperthus
- (26) Clermont-Ferrand-Auvergne
- (27) Colmar-Houssen

- (28) Deauville-Normandie
- (29) Dijon-Longvic
- (30) Dinard-Pleurtuit-Saint-Malo
- (31) Dôle-Tavaux
- (32) Epinal-Mirecourt
- (33) Figari-Sud Corse
- (34) Grenoble-Alpes-Isère
- (35) Hyères-le Palivestre
- (36) Istres-Le-Tubé
- (37) La Môle-Saint-Tropez (nyitva: minden év július 1-jétől október 15-ig)
- (38) La Rochelle-Ile de Ré
- (39) La Roche-sur-Yon
- (40) Laval-Entrammes
- (41) Le Castellet (nyitva: minden év június 1-jétől július 31-ig. Kivételesen 2022. október 22. és 31. között is nyitva tart.)
- (42) Le Havre-Octeville
- (43) Le Mans-Arnage
- (44) Le Touquet-Côte d'Opale
- (45) Lille-Lesquin
- (46) Limoges-Bellegarde
- (47) Lorient-Lann-Bihoué
- (48) Lyon-Bron
- (49) Lyon-Saint-Exupéry
- (50) Marseille-Provence
- (51) Metz-Nancy-Lorraine
- (52) Monaco-Héliport
- (53) Montpellier-Méditerranée
- (54) Nantes-Atlantique
- (55) Nice-Côte d'Azur
- (56) Nîmes-Garons
- (57) Orléans-Bricy
- (58) Orléans-Saint-Denis-de-l'Hôtel
- (59) Paris-Charles de Gaulle
- (60) Paris-Issy-les-Moulineaux
- (61) Paris-le Bourget
- (62) Paris-Orly
- (63) Pau-Pyrénées
- (64) Perpignan-Rivesaltes
- (65) Poitiers-Biard
- (66) Pontoise / Cormeille-en-Vexin (14-2023. június 22, 13:30-16:30; 23-2023. június 25, 12:30-17:30)

- (67) Quimper-Pluguffan (nyitva: május elejétől szeptember elejéig)
- (68) Rennes Saint-Jacques
- (69) Rodez-Aveyron
- (70) Rouen-Vallée de Seine
- (71) Saint-Brieuc-Armor
- (72) Saint-Etienne Loire
- (73) Saint-Nazaire-Montoir
- (74) Salon de Provence (2023. május 10–2023. május 27)
- (75) Strasbourg-Entzheim
- (76) Tarbes-Lourdes-Pyrénées
- (77) Toulouse-Blagnac
- (78) Toulouse-Francazal
- (79) Tours-Val de Loire
- (80) Troyes-Barbèrey
- (81) Valence – Chabeuil (2021. június 1-jétől)
- (82) Vélizy-Villacoublay

Tengeri határok

- (1) Ajaccio
- (2) Bastia
- (3) Bayonne
- (4) Bordeaux
- (5) Boulogne
- (6) Brest
- (7) Caen-Ouistreham
- (8) Calais
- (9) Cannes-Vieux Port
- (10) Carteret
- (11) Cherbourg
- (12) Dieppe
- (13) Douvres
- (14) Dunkerque
- (15) Granville
- (16) Honfleur
- (17) La Rochelle-La Pallice
- (18) Le Havre
- (19) Les Sables-d'Olonne-Port
- (20) Lorient
- (21) Marseille
- (22) Monaco-Port de la Condamine

- (23) Nantes-Saint-Nazaire
- (24) Nice
- (25) Port-de-Bouc-Fos/Port-Saint-Louis
- (26) Port-la-Nouvelle
- (27) Port-Vendres
- (28) Roscoff
- (29) Rouen
- (30) Saint-Brieuc
- (31) Saint-Malo
- (32) Sète
- (33) Toulon

Szárazföldi határok

- (1) Bourg Saint Maurice vasútállomás (nyitva: december elejétől április közepéig)
- (2) Moûtiers vasútállomás (nyitva: december elejétől április közepéig)
- (3) Ashford International vasútállomás
- (4) Cheriton/Coquelles
- (5) Chessy-Marne-la-Vallée vasútállomás
- (6) Fréthun vasútállomás
- (7) Lille-Europe vasútállomás
- (8) Paris-Nord vasútállomás
- (9) St. Pancras vasútállomás
- (10) Ebbsfleet vasútállomás
- (11) Pas de la Case-Porta
- (12) Roissy TGV vasútállomás – repülőtér

LENGYELORSZÁG

A HL C 84., 2016.3.4., 2. o. számában közzétett információk módosítása

1.) Általános használatú határátkelőhelyek

Sorszám	Elnevezés	Típus	Engedélyezett határforgalom típusa	Nyitvatartási idő
a) Az Oroszországi Föderációval közös országhatár				
1.	Braniewo–Mamonovo	vasúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
2.	Bezledy–Bagrationovsk	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom, nemzetközi szállítást végző, legfeljebb 8 tonna tengelyterhelésű járművek	24/7
3.	Glomno–Bagrationovsk	vasúti forgalom	áruforgalom	24/7

Sorszám	Elnevezés	Típus	Engedélyezett határforgalom típusa	Nyitvatartási idő
4.	Skandawa–Zheleznodorozhny	vasúti forgalom	áruforgalom	24/7
5.	Gołdap–Gusev	közúti forgalom	áruforgalom: legfeljebb 7,5 tonna maximális megengedett terhelésű járművek	24/7
6.	Grzechotki–Mamonovo II	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
7.	Gronowo–Mamonovo	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom, legfeljebb 6 tonna maximális megengedett terhelésű járművek	24/7

b) A Fehéroroszországgal közös országhatár

1.	Rudawka–Lesnaya	belvízi forgalom	személyforgalom	május 1-től október 1-ig, 7–19 óra között
2.	Kuźnica Białostocka–Grodno	vasúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
3.	Kuźnica Białostocka–Bruzgi	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
4.	Bobrowniki–Bierestovica	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
5.	Zubki Białostockie–Bierestovica	vasúti forgalom	áruforgalom	24/7
6.	Siemianówka–Svislach	vasúti forgalom	áruforgalom	24/7
7.	Białowieża–Piererov	közúti forgalom	személyforgalom: gyalogosok és kerékpárosok	április 1-től szeptember 30-ig, 8–20 óra között; október 1-től március 31-ig, 8–18 óra között;
8.	Czeremcha–Vysoko-Litovsk	vasúti forgalom	áruforgalom	24/7
9.	Kukuryki–Kozłowicz	közúti forgalom	áruforgalom	24/7
10.	Terespol–Brest	vasúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
11.	Terespol–Brest	közúti forgalom	személyforgalom	24/7
12.	Sławatycze–Damachava	közúti forgalom	személyforgalom (kivéve autóbuszok)	24/7

Sorszám	Elnevezés	Típus	Engedélyezett határforgalom típusa	Nyitvatartási idő
<i>c) Az Ukrajnával közös országhatár</i>				
1.	Dorohusk–Jagodzin	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
2.	Dorohusk–Jagodzin	vasúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
3.	Zosin–Ustilug	közúti forgalom	személyforgalom	24/7
4.	Hrubieszów–Volodymyr-Volynsky	vasúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
5.	Dolhobyczów–Uhryniv	közúti forgalom	legfeljebb 3,5 tonna maximális megengedett terhelésű személygépjárművek, valamint autóbuszok	24/7
6.	Hrebenne–Rava-Rus'ka	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
7.	Hrebenne–Rava-Rus'ka	vasúti forgalom	személyforgalom	24/7
8.	Werchrata–Rava-Rus'ka	vasúti forgalom	áruforgalom	24/7
9.	Budomierz–Hrushiv	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom, legfeljebb 3,5 tonna maximális megengedett terhelésű járművek	24/7
10.	Korczowa–Kraikovets'	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
11.	Przemysł–Mostys'ka	vasúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
12.	Medyka–Shehyni	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
13.	Krościenko–Smil'nytsya	közúti forgalom	személyforgalom, áruforgalom, legfeljebb 7,5 tonna maximális megengedett terhelésű járművek	24/7
14.	Krościenko–Khyriv	vasúti forgalom	személyforgalom	24/7
<i>d) Tengeri határ</i>				
1.	Szczecin	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
2.	Trzebież	tengeri forgalom	személyforgalom	24/7
3.	Nowe Warpno	tengeri forgalom	személyforgalom	24/7
4.	Świnoujście	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
5.	Dziwnów	tengeri forgalom	személyforgalom (kedvtelési célú vízi járművek), áruforgalom (lengyel halászhajók)	24/7

Sorszám	Elnevezés	Típus	Engedélyezett határforgalom típusa	Nyitvatartási idő
6.	Mrzeżyno	tengeri forgalom	áruforgalom (lengyel halászhajók)	24/7
7.	Kołobrzeg	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
8.	Darłowo	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
9.	Ustka	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
10.	Łeba	tengeri forgalom	személyforgalom (kedvtelési célú vízi járművek), áruforgalom (lengyel halászhajók)	24/7
11.	Władysławowo	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
12.	Jastarnia	tengeri forgalom	személyforgalom (kedvtelési célú vízi járművek), áruforgalom (lengyel halászhajók)	24/7
13.	Hel	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
14.	Gdynia	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
15.	Gdańsk: kikötő	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
16.	Gdańsk: Górkki Zachodnie	tengeri forgalom	személyforgalom (kedvtelési célú vízi járművek), lengyel halászhajók	24/7
17.	Elbląg	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
18.	Frombork	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
19.	Nowy Świat	tengeri forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7

e) Folyamatosan üzemelő repülőterek

1.	Poznań-Ławica	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
2.	Bydgoszcz	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
3.	Łódź-Lublinek	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
4.	Świdnik k/Lublina	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
5.	Kraków-Balice	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
6.	Katowice-Pyrzowice	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
7.	Wrocław-Strachowice	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7

Sorszám	Elnevezés	Típus	Engedélyezett határforgalom típusa	Nyitvatartási idő
8.	Gdańsk-Rębiechowo	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
9.	Rzeszów-Jasionka	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
10.	Warsaw-Okęcie	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
11.	Warsaw-Modlin	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
12.	Szczecin-Goleniów	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
13.	Radom-Sadków	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7
14.	Mazury	légi forgalom	személyforgalom	24/7
15.	Zielona Góra-Babimost	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	24/7

f) Egyéb repülőterek

1.	Jelenia Góra	légi forgalom	személyforgalom	7–20 óra között; május 1-től szeptember 30-ig 7–22 óra között
2.	Mielec	légi forgalom	személyforgalom	8–20 óra között; május 1-től szeptember 30-ig 7–22 óra között
3.	Zielona Góra-Przylep	légi forgalom	személyforgalom	6–20 óra között; május 1-től szeptember 30-ig 6–22 óra között
4.	Gdynia-Kosakowo	légi forgalom	személyforgalom	6–20 óra között; május 1-től szeptember 30-ig 6–22 óra között
5.	Kielce-Maslów	légi forgalom	személyforgalom, áruforgalom	6–20 óra között; május 1-től szeptember 30-ig 6–22 óra között

2.) Kizárólag a két érintett ország állampolgárai által használható nemzetközi határátkelőhelyek

Sorszám	Elnevezés	Típus	Engedélyezett határforgalom típusa	Nyitvatartási idő
1.	Polowce–Pieszczatka	közúti forgalom	személyforgalom (kivéve autóbuszok), lengyel és fehérorosz állampolgárok számára	24/7

SZLOVÉNIA

A HL C 210., 2011.7.16., 30. o. számában közzétett információk módosítása

Tengeri határok

- (1) Koper – Capodistria
- (2) Piran – Pirano

Légi határok

- (1) Ljubljana–Brnik
- (2) Maribor–Slivnica
- (3) Portorož–Portorose

A korábbi közzétételek listája

HL C 247., 2006.10.13., 25. o.
 HL C 77., 2007.4.5., 11. o.
 HL C 153., 2007.7.6., 22. o.
 HL C 164., 2008.7.18., 45. o.
 HL C 316., 2007.12.28., 1. o.
 HL C 134., 2008.5.31., 16. o.
 HL C 177., 2008.7.12., 9. o.
 HL C 200., 2008.8.6., 10. o.
 HL C 331., 2008.12.31., 13. o.
 HL C 3., 2009.1.8., 10. o.
 HL C 37., 2009.2.14., 10. o.
 HL C 64., 2009.3.19., 20. o.
 HL C 99., 2009.4.30., 7. o.
 HL C 229., 2009.9.23., 28. o.
 HL C 263., 2009.11.5., 22. o.
 HL C 298., 2009.12.8., 17. o.
 HL C 74., 2010.3.24., 13. o.
 HL C 326., 2010.12.3., 17. o.
 HL C 355., 2010.12.29., 34. o.
 HL C 22., 2011.1.22., 22. o.
 HL C 37., 2011.2.5., 12. o.
 HL C 149., 2011.5.20., 8. o.
 HL C 190., 2011.6.30., 17. o.
 HL C 203., 2011.7.9., 14. o.
 HL C 210., 2011.7.16., 30. o.
 HL C 271., 2011.9.14., 18. o.

HL C 356., 2011.12.6., 12. o.
 HL C 111., 2012.4.18., 3. o.
 HL C 183., 2012.6.23., 7. o.
 HL C 313., 2012.10.17., 11. o.
 HL C 394., 2012.12.20., 22. o.
 HL C 51., 2013.2.22., 9. o.
 HL C 167., 2013.6.13., 9. o.
 HL C 242., 2013.8.23., 2. o.
 HL C 275., 2013.9.24., 7. o.
 HL C 314., 2013.10.29., 5. o.
 HL C 324., 2013.11.9., 6. o.
 HL C 57., 2014.2.28., 4. o.
 HL C 167., 2014.6.4., 9. o.
 HL C 244., 2014.7.26., 22. o.
 HL C 332., 2014.9.24., 12. o.
 HL C 420., 2014.11.22., 9. o.
 HL C 72., 2015.2.28., 17. o.
 HL C 126., 2015.4.18., 10. o.
 HL C 229., 2015.7.14., 5. o.
 HL C 341., 2015.10.16., 19. o.
 HL C 84., 2016.3.4., 2. o.
 HL C 236., 2016.6.30., 6. o.
 HL C 278., 2016.7.30., 47. o.
 HL C 331., 2016.9.9., 2. o.

HL C 401., 2016.10.29., 4. o.	HL C 58., 2021.2.18., 35 o.
HL C 484., 2016.12.24., 30. o.	HL C 81., 2021.3.10., 27. o.
HL C 32., 2017.2.1., 4. o.	HL C 184., 2021.5.12., 8. o.
HL C 74., 2017.3.10., 9. o.	HL C 219., 2021.6.9., 9. o.
HL C 120., 2017.4.13., 17. o.	HL C 279., 2021.7.13., 4. o.
HL C 152., 2017.5.16., 5. o.	HL C 290., 2021.7.20., 10. o.
HL C 411., 2017.12.2., 10. o.	HL C 380., 2021.9.20., 3. o.
HL C 31., 2018.1.27., 12. o.	HL C 483., 2021.12.1., 19. o.
HL C 261., 2018.7.25., 6. o.	HL C 201., 2022.5.18., 82. o.
HL C 264., 2018.7.26., 8. o.	HL C 229., 2022.6.14., 8. o.
HL C 368., 2018.10.11., 4. o.	HL C 241., 2022.6.24., 6. o.
HL C 459., 2018.12.20., 40. o.	HL C 286., 2022.7.27., 33. o.
HL C 43., 2019.2.4., 2. o.	HL C 335., 2022.9.2., 15. o.
HL C 64., 2020.2.27., 17. o.	HL C 202., 2023.6.9., 33. o.
HL C 231., 2020.7.14., 2. o.	

V

(Hirdetmények)

EGYÉB JOGI AKTUSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 17. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett, egy borágazati elnevezéshez tartozó termékleírás standard módosításának jóváhagyásáról szóló értesítés közzététele.

(2023/C 290/06)

Ez az értesítés az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ⁽¹⁾ 17. cikke (5) bekezdésének megfelelően kerül közzétételre.

ÉRTESÍTÉS STANDARD MÓDOSÍTÁS JÓVÁHAGYÁSÁRÓL

„Maremma toscana”

PDO-IT-A1413-AM03

Az értesítés időpontja: 2023.5.18.

A JÓVÁHAGYOTT MÓDOSÍTÁS LEÍRÁSA ÉS INDOKOLÁSA

1. A Rosé kifejezés feltüntetése a Rosato kifejezés helyett

Mostantól a Rosato borok megnevezésénél a Rosé kifejezés is feltüntethető a következő terméktípusok esetében: Rosato, Alicante Rosato, Grenache Rosato, Cilieggiolo Rosato, Merlot Rosato, Sangiovese Rosato, Syrah Rosato.

Ez az intézkedés lehetővé teszi a kereskedelmi értékesítési lehetőségek növelését, különösen az angolszász piacokon.

A módosítás a termékleírás 1., 2., 4., 5., 6. és 7. cikkét, valamint az egységes dokumentum 4. és 9. pontját érinti.

2. A Vermentino Superiore típus felvétele

Bevezetésre került a Superiore jelöléssel ellátott új Vermentino típus.

E típus célja a Vermentino szőlőfajta minőségének felértékelése, amely esetében a Vermentino (alap)típustól eltérő agronómiai és pincészeti technikákat alkalmaznak.

A módosítás a termékleírás 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8. és 9. cikkét, valamint az egységes dokumentum 4., 5. és 8. pontját érinti.

3. A Vermentino Superiore típusú szőlőfajták ampelográfiai leírása

A Superiore jelöléssel ellátott típus esetében a Vermentino szőlőfajta minimális százalékaránya az alaptípus esetében érvényes 85 %-ról 95 %-ra nő.

Ily módon jobban kiemelkednek a szőlőfajta sajátos jellemzői.

⁽¹⁾ HLL 9., 2019.1.11., 2. o.

A módosítás a termékleírás 2. cikkére vonatkozik, és nem érinti az egységes dokumentumot.

4. **A Vermentino Superiore típusra vonatkozó agronómiai előírások felvétele**

E típus tekintetében felvételre került a hektáronkénti maximális szőlőhozam és a térfogatszázalékban kifejezett minimális természetes alkoholtartalom.

A típus bevezetését követő kiigazításról van szó, összhangban a „Superiore” jelölés használatára vonatkozó előírásokkal.

A módosítás a termékleírás 4. cikkét és az egységes dokumentum 5.2. pontját érinti.

5. **Formális kiigazítások**

A Canaiolo típus bekerült a forgalomba hozatalra vonatkozó előírások jegyzékébe.

A Merlot Passito típus bekerült a szőlő-/borhozamok és a maximális bortermelés jegyzékébe.

Ez a korábbi leírásokban szereplő egyszerű elírás formai helyesbítése.

A módosítások a termékleírás 5. cikkére vonatkoznak, és nem érintik az egységes dokumentumot.

6. **A Vermentino Superiore típusra vonatkozó borkészítési és forgalomba hozatali előírások**

E típus esetében a termékleírás kiegészült a szőlő maximális borhozamával és a hektáronkénti maximális bortermeléssel, valamint a forgalomba hozatalra vonatkozó előírásokkal.

A borhozam és a hektáronkénti maximális bortermelés feltüntetése az adott típusra megállapított agronómiai előírások következménye; ezenkívül a forgalomba hozatalra vonatkozó minimális határidő előírása lehetővé teszi a termék megkülönböztetését mind minőségi, mind pedig kereskedelmi szempontból.

A módosítások a termékleírás 5. cikkére vonatkoznak, és nem érintik az egységes dokumentumot.

7. **A Vermentino Superiore bortípus leírása**

A leírás kiegészült az újonnan felvett típus kémiai-fizikai és érzékszervi jellemzőivel.

A fogyasztásra szánt termék jellemzői lehetővé teszik a Vermentino szőlőfajtából nyert, „Superiore” jelzésű borok egyértelmű azonosítását.

A módosítás a termékleírás 6. cikkét és az egységes dokumentum 4. pontját érinti.

8. **A címkézési előírások kiigazítása**

A Rose kifejezés a Rosato kifejezés alternatívjaként bevezetésre került az adott szint típusra vonatkozóan.

A „Superiore” kifejezés törlésre került a címkén tiltott megjelölések jegyzékéből.

Ezek a kiigazítások összhangban vannak a Maremma toscana OEM borok megnevezésében bevezetett változtatásokkal.

A módosítások a termékleírás 7. cikkére vonatkoznak, és nem érintik az egységes dokumentumot.

9. **A csomagolási előírások kiigazítása**

A bag-in-box tárolóedény használatára vonatkozó minimális űrtartalmi korlát 3 literről 2 literre csökkent; ezenkívül kizárásra került az üveg alternatívájának számító polietilén-tereftalát (PET) és a műanyag bevonatú papír (Brick) használata. A tárolóedény űrtartalmának lecsökkentése jobb forgalmazási lehetőséget jelent az uniós és nemzetközi piacokon, mivel a termékek így megfelelnek az ilyen, kisebb űrtartalmú kiszerezést kedvelő fogyasztók igényeinek. A PET és Brick tárolóedények viszont kizárásra kerültek, hogy megőrizzék a fogyasztó előtt megjelenő OEM termék arculatát.

A „Riserva”, „Vigna”, „Passito”, „Vin Santo” és „Vendemmia tardiva” típusokhoz hasonlóan, a „Superiore” esetében is csak üvegpalackok használhatók, hogy a termék imázsa annak minőségi voltát helyezze előtérbe; ezenkívül e típusok esetében a palackok maximális úrtartalma 18 literre emelkedett a minőségi típusok esetében jelentkező, nagy úrtartalmú, főként promóciós célokra használható kiserelés iránti piaci igények kielégítése érdekében.

A módosítások a termékleírás 8. cikkét és az egységes dokumentum 9. pontját érintik.

10. A földrajzi területtel való kapcsolat formális kiigazításai

A kapcsolat leírása a „Superiore” jelzéssel minősített új Vermentino típus bevezetésével összhangban módosult.

Ez a szöveg megfogalmazásának formális módosítása, és a fenti típusra vonatkozik.

A módosítás a termékleírás 9. cikkére vonatkozik, és nem érinti az egységes dokumentumot.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

1. A termék elnevezése(i)

Maremma toscana

2. A földrajzi árujelző típusa

OEM – Oltalom alatt álló eredetmegjelölés

3. A szőlőből készült termékek kategóriái

1. Bor
4. Pezsgő
5. Minőségi pezsgő

4. A bor(ok) leírása:

1. Bianco – a Riserva változat is – és az egy vagy két szőlőfajta nevét feltüntető típusok

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: változó intenzitású szalmasárga. Illat: finom és enyhe, amelyet a Viognier e Ansonica esetében túlnyomórészt gyümölcsös jegyek jellemeznek, míg a Riserva változat illata teltebb és összetettebb. Zamat: a Bianco esetében a száraztól a féledesig; a Vermentino, Viognier és Ansonic esetében puha és bársonyos, míg a Riserva változat íze frissebb, fűszeres jegyekkel rendelkezik, ízletes és közepesen testes. Minimális összes alkoholtartalom: Bianco:10,50; Ansonica, Viogner, Vermentino, Chardonnay, Sauvignon, Trebbiano:11,00; Riserva: 12,00. Minimális cukormentes kivonat: Bianco:14,00 g/l; Ansonica, Viogner, Vermentino, Chardonnay, Sauvignon, Trebbiano: 16 g/l; Riserva: 18 g/l; Az alábbi táblázatban nem szereplő analitikai paraméterek megfelelnek a nemzeti és uniós jogszabályokban rögzített határértékeknek.

Általános analitikai jellemzők

Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	4,50 gramm/liter, borkősavban kifejezve

Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

2. Vermentino Superiore

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: fénylő szalmasárga, időnként aransárgásan megcsillanó fényekkel. Illat: gyengéd, jellegzetes, finom. Zamat: száraz, zamatos, puha, bársonyos. Minimális összes alkoholtartalom: 12,50 térfogatszázalék. Minimális cukormentes kivonat: 20,0 g/l.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	4,5 gramm/liter, borkósavban kifejezve
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

3. Rosso, Novello, Riserva és az egy vagy két szőlőfajta nevét feltüntető típusok

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: különböző intenzitású mély rubinvörös, lilásan csillogó fényekkel; az éressel gránátvörösbe hajló élénkvrös.

Illat: a Novello, Alicante vagy Grenache, Merlot, Pugnitello és Sangiovese esetében gyümölcsös jegyekkel; míg a Cabernet franc, Cabernet Sauvignon, Syrah és Petit Verdot esetében fűszeres jegyekkel rendelkezik, a Ciliegiole illata kecsesebb, a Riserva változata pedig az éressel válhat finomabbá.

Zamat: a Rosso esetében a száraztól a félédesig terjed, a Novello, Alicante vagy Grenache esetében enyhén savanykás és ízletes; a Cabernet, Cabernet franc, Cabernet Sauvignon, Ciliegiole, Petit Verdot, Pugnitello, Sangiovese, Merlot és a Riserva típus esetében testesebb; a Syrah esetében intenzív és fűszeres; míg az úgynevezett „Governo all'uso toscano” hagyományos toszkán borászati eljárással készült Rosso és Sangiovese típusokra az élénk, kerek ízvilág a jellemző.

Minimális összes alkoholtartalom: Rosso, Novello: 11,00; Alicante vagy Grenache, Cabernet, Cabernet franc, Cabernet Sauvignon, Canaiolo, Merlot, Petit Verdot, Pugnitello, Sangiovese és Ciliegiole, Syrah: 11,50; Riserva: 12,00;

Minimális cukormentes kivonat: Rosso 22,00 g/l; és 20,00 g/l a Novello típusnál; Alicante vagy Grenache, Cabernet, Cabernet franc, Cabernet Sauvignon, Canaiolo, Merlot, Petit Verdot, Pugnitello, Sangiovese és Ciliegiole, Syrah: 22 g/l; Riserva 24,00;

Az alábbi táblázatban nem szereplő analitikai paraméterek megfelelnek a nemzeti és uniós jogszabályokban rögzített határértékeknek.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	4,50 gramm/liter, borkősavban kifejezve
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

4. Rosato vagy Rosé, és a szőlőfajtát feltüntető típusok

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: változó intenzitású rózsaszín.

Illat: finom, intenzív gyümölcsös jegyekkel, amelyek az Alicante típusban tartósabbak, a Sangiovese típusban enyhébbek.

Zamat: a száraztól a félédesig, enyhén savanykás, harmonikus.

Minimális összes alkoholtartalom: 10,50 térfogatszázalék.

Minimális cukormentes kivonat: 16,00 g/l;

Az alábbi táblázatban nem szereplő analitikai paraméterek megfelelnek a nemzeti és uniós jogszabályokban rögzített határértékeknek.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	4,50 gramm/liter, borkősavban kifejezve
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

5. Vin Santo

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: a szalmasárga, a borostyánsárga és a barna között váltakozik.

Illat: könnyed, meleg és karakteres.

Zamat: a száraztól a félédesig, harmonikus és bársonyos.

Minimális összes alkoholtartalom: 16,00 térfogatszázalék.

Minimális cukormentes kivonat: 22,00 g/l.

Az alábbi táblázatban nem szereplő analitikai paraméterek megfelelnek a nemzeti és uniós jogszabályokban rögzített határértékeknek.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	12,00
Minimális összes savtartalom	4,50 gramm/liter, borkősavban kifejezve
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	30,00
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

6. „Vendemmia tardiva” (Kései szüretelésű), a szőlőfajtát feltüntető típusok is

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: az intenzív szalmasárga és a változó intenzitású aranysárga között.

Illat: finom, intenzív, olykor fűszeres.

Zamat: a száraztól a féledesig, telt és harmonikus.

Minimális összes alkoholtartalom: 15,00 térfogatszázalék.

Minimális cukormentes kivonat: 22,00 g/l.

Az alábbi táblázatban nem szereplő analitikai paraméterek megfelelnek a nemzeti és uniós jogszabályokban rögzített határértékeknek.

Általános analitikai jellemzők	
Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	4,50 gramm/liter, borkősavban kifejezve
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	25
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

7. Passito Bianco, a szőlőfajtát feltüntető típusok is

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: az aranyárga és a változó intenzitású borostyánsárga között.

Illat: erőteljes, érett gyümölcsre jellemző;

Zamat: a száraztól a féledesig, kerek és bársonyos.

Minimális összes alkoholtartalom: 15,50 térfogatszázalék.

Minimális cukormentes kivonat: 23,00 g/l;

Az alábbi táblázatban nem szereplő analitikai paraméterek megfelelnek a nemzeti és uniós jogszabályokban rögzített határértékeknek.

Általános analitikai jellemzők

Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	12,00
Minimális összes savtartalom	4,50 gramm/liter, borkősavban kifejezve
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	25
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

8. Passito Rosso, a szőlőfajtát feltüntető típusok is

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: intenzív rubinvörös.

Illat: erőteljes, testes.

Zamat: a száraztól a féledesig, bársonyos.

Minimális összes alkoholtartalom: 15,50 térfogatszázalék.

Minimális cukormentes kivonat: 24,00 g/l.

Az alábbi táblázatban nem szereplő analitikai paraméterek megfelelnek a nemzeti és uniós jogszabályokban rögzített határértékeknek.

Általános analitikai jellemzők

Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	12,00
Minimális összes savtartalom	4,50 gramm/liter, borkősavban kifejezve

Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	25
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

9. *Vino Spumante és Vino Spumante di Qualità – a szőlőfajtát is feltüntető Bianco típus, és a Rosato vagy Rosé típusok*

RÖVID SZÖVEGES LEÍRÁS

Szín: változó intenzitású szalmasárga; az Ansonica típus esetében fénylő szalmasárga; a Vermentino típus esetében időnként zöldesen megcsillanó fényekkel; a Rosato vagy Rosé típusokban a halvány rózsaszín és cseresznyés rózsaszín között.

Hab: finom és tartós.

Illat: finom, gyümölcsös, tartós, az Ansonica típus esetében lágyabb, a Vermentino típus esetében visszafogottabb; a Rosato vagy Rosé típusokban egyértelműbb gyümölcsös jegyekkel.

Zamat: az Ansonica típus esetében a „dosaggio zero” és az extra dry között, harmonikus; a Rosato vagy Rosé típusokban élénk, savanykás, enyhén kesernyés.

Minimális összes alkoholtartalom: Bianco és Rosato: 10,50 térfogatszázalék; Ansonica és Vermentino: 11,00 térfogatszázalék

Minimális cukormentes kivonat: Bianco 14,00 g/l; Ansonica, Vermentino, Rosato vagy Rosé: 16,00 g/l.

Az alábbi táblázatban nem szereplő analitikai paraméterek megfelelnek a nemzeti és uniós jogszabályokban rögzített határértékeknek.

Általános analitikai jellemzők

Maximális összes alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális tényleges alkoholtartalom (térfogatszázalék)	
Minimális összes savtartalom	4,50 gramm/liter, borkősavban kifejezve
Maximális illósavtartalom (milliekvivalens/liter)	
Maximális összes kén-dioxid-tartalom (milligramm/liter)	

5. **Borkészítési eljárások**

5.1. *Konkrét borászati eljárások*

1. Borkészítési módszer – Vin Santo

Konkrét borászati eljárás

A gondosan kiválogatott szőlőt arra alkalmas helyiségekben természetes szárításnak kell alávetni egészen addig, amíg a mustkészítés előtt el nem ér egy megfelelő cukortartalmat. A bor készítésének, tárolásának és érlelésének legfeljebb 500 liter úrtartalmú fahordókban kell történnie, a termék forgalomba hozatalára pedig nem kerülhet sor a szőlő termesztési évét követő harmadik év március elseje előtt.

2. Borkészítési módszer - „*Governo all'uso toscano*”

Konkrét borászati eljárás

A Rosso e Sangiovese típusok esetében engedélyezett hagyományos eljárás a bor lassú újraerjesztéséből áll a megengedett piros szemű szőlőfajták enyhén töppedt szemeivel, amelyek a mustkészítést követően már erjedni kezdtek; hektoliterenként legalább 10 kg-ot kell hozzáadni.

5.2. Maximális hozamok

1. Bianco, Bianco Riserva és Spumante
13 000 kilogramm szőlő hektáronként
2. Bianco, Bianco Riserva és Spumante
91,00 hektoliter hektáronként
3. Rosso, Rosso Riserva, Rosato, Rosato Spumante, Novello
12 000 kilogramm szőlő hektáronként
4. Rosso, Rosso Riserva, Rosato, Rosato Spumante, Novello
84,00 hektoliter hektáronként
5. Vin Santo
13 000 kilogramm szőlő hektáronként
6. Vin Santo
45,50 hektoliter hektáronként
7. Ansonica, Ansonica Spumante, Chardonnay, Sauvignon, Trebbiano, Vermentino, Vermentino Spumante, Viognier
12 000 kilogramm szőlő hektáronként
8. Ansonica, Ansonica Spumante, Chardonnay, Sauvignon, Trebbiano, Vermentino, Vermentino Spumante, Viognier
84,00 hektoliter hektáronként
9. Vermentino Superiore
9 000 kilogramm szőlő hektáronként
10. Vermentino Superiore
63,00 hektoliter hektáronként
11. Alicante, Cabernet, Cabernet Sauvignon, Cabernet franc, Canaiolo, Ciliegiolo, Merlot, Petit Verdot, Sangiovese, Syrah
11 000 kilogramm szőlő hektáronként
12. Alicante, Cabernet, Cabernet Sauvignon, Cabernet franc, Canaiolo, Ciliegiolo, Merlot, Petit Verdot, Sangiovese, Syrah
77,00 hektoliter hektáronként
13. Pugnitello
9 000 kilogramm szőlő hektáronként
14. Pugnitello
63,00 hektoliter hektáronként
15. Alicante Rosato, Ciliegiolo Rosato, Merlot Rosato, Sangiovese Rosato, Syrah Rosato
11 000 kilogramm szőlő hektáronként
16. Alicante Rosato, Ciliegiolo Rosato, Merlot Rosato, Sangiovese Rosato, Syrah Rosato
77,00 hektoliter hektáronként
17. Passito Bianco, Ansonica Passito, Chardonnay Passito, Sauvignon Passito, Vermentino Passito
11 000 kilogramm szőlő hektáronként

18. Passito Bianco, Ansonica Passito, Chardonnay Passito, Sauvignon Passito, Vermentino Passito
44,00 hektoliter hektáronként
19. Passito Rosso, Cabernet Passito, Cabernet Sauvignon Passito, Ciliegiolo Passito, Merlot Passito, Sangiovese Passito
11 000 kilogramm szőlő hektáronként
20. Passito Rosso, Cabernet Passito, Cabernet Sauvignon Passito, Ciliegiolo Passito, Merlot Passito, Sangiovese Passito
44,00 hektoliter hektáronként
21. Vendemmia tardiva, Ansonica Vendemmia tardiva, Chardonnay Vendemmia tardiva, Sauvignon Vendemmia tardiva
80 000 kilogramm szőlő hektáronként
22. Vendemmia tardiva, Ansonica Vendemmia tardiva, Chardonnay Vendemmia tardiva, Sauvignon Vendemmia tardiva
40,00 hektoliter hektáronként
23. Trebbiano Vendemmia tardiva, Vermentino Vendemmia tardiva, Viognier Vendemmia tardiva
80 000 kilogramm szőlő hektáronként
24. Trebbiano Vendemmia tardiva, Vermentino Vendemmia tardiva, Viognier Vendemmia tardiva
40,00 hektoliter hektáronként

6. **Körülhatárolt földrajzi terület**

A termőterület Toscana tartomány és különösen Grosseto megye teljes területe

7. **Borszőlőfajták**

Alicante N. - Grenache

Ansonica B. - Inzolia

Cabernet franc N. - Cabernet

Cabernet sauvignon N. - Cabernet

Canaiole nero N. - Canaiolo

Carmenère N. - Cabernet

Chardonnay B.

Ciliegiolo N.

Malvasia Istriana B. - Malvasia

Malvasia bianca Lunga B. - Malvoisier

Malvasia bianca di Candia B. - Malvasia

Merlot N.

Petit verdot N

Pugnitello N.

Sangiovese N. - Sangiovese

Sauvignon B. - Sauvignon blanc

Syrah N.

Trebbiano toscano B. - Procanico

Vermentino B. - Pigato B.

Viogner B.

8. A kapcsolat(ok) leírása

8.1. „Maremma toscana” OEM – Bor, a Vin Santo, a Vendemmia tardiva és a Passito is

A termőterületet túlnyomórészt mérsékelt esőzésű dombok és völgyek alkotják, ahol a nyári esőzések ritkák; a jó vízelvezető képességgel rendelkező talajok különösen mélyek, ez biztosítja a gyökérzet megfelelő fejlődését. Egészen az etruszk időkig visszanyúló történelmi borvidék, amelyet az évszázadok során ideálisnak tartottak a szőlőtermesztésre. Többnyire a magas ültetési sűrűség és a rövidcsapos kordonos művelés a jellemző. A területen megtalálhatók mind a hagyományos (Trebiano toscano, Ansonica, Vermentino, Vermentino Superiore, Sangiovese, Ciliegiole), mind pedig a modern (Chardonnay, Sauvignon, Viognier, Merlot, Cabernet, Syrah) szőlőfajták, amelyek megfelelően fejezik ki a friss, illatos, jól strukturált borok erős karakterességét.

8.2. „Maremma toscana” OEM – *Vino Spumante* és *Vino Spumante di Qualità*

A termőterületet túlnyomórészt mérsékelt esőzésű, jó szellőzésű dombok és völgyek alkotják, ahol a nyári esőzések ritkák; a jó vízelvezető képességgel rendelkező talajok különösen mélyek, ez biztosítja a gyökérzet megfelelő fejlődését. A pezsgőkészítés hagyománya kapcsolódik a tufába vájt természetes, az optimális hőmérsékletet fenntartó pincékhez. A szőlőültetvényeket már a múltban is a magas ültetési sűrűség jellemezte. Az alkalmazott szőlőfajták között megtaláljuk a területre hagyományosan jellemző fajtákat (Trebiano toscano, Vermentino és Ansonica), olykor modernebb fajtákkal kiegészítve (Chardonnay, Sauvignon); ezek adják a friss, enyhén savanykás, finom és gyümölcsös borok jellegzetességét.

9. További alapvető feltételek (csomagolás, címkézés, egyéb követelmények)

Címkézés

Jogi keret:

Az uniós jogszabályokban

A további feltétel típusa:

A címkézésre vonatkozó kiegészítő rendelkezések

A feltétel leírása:

Meghatározásra került a „Grenache” szinonima használata az Alicante szőlőfajta nevének alternatívájaként.

Meghatározásra került a „Rosé” kifejezés használatának lehetősége a „Rosato” elnevezés alternatívájaként, az adott szintípusokra vonatkozóan.

Borkészítési terület

Jogi keret:

Az uniós jogszabályokban

A további feltétel típusa:

A meghatározott földrajzi területen való előállítás tekintetében biztosított eltérés

A feltétel leírása:

Pisa, Livorno, Siena és Firenze megyék kiegészülnek Arezzo megye területével, ahol szintén engedélyezett az OEM borok készítése.

A borszőlő fajtájának jelzése

Jogi keret:

Az uniós jogszabályokban

A további feltétel típusa:

A címkézésre vonatkozó kiegészítő rendelkezések

A feltétel leírása:

Bevezetésre került az a lehetőség, hogy a címkén fel lehessen tüntetni a termékleírásban szereplő szőlőfajták közül két azonos színűt; ezeket a 2019/33 rendelet 50. cikk (1) bekezdés a) pont ii. alpontja értelmében a ténylegesen felhasznált szőlőmennyiség szerinti csökkenő sorrendben kell feltüntetni a címkén.

Csomagolási előírások

Jogi keret:

Az uniós jogszabályokban

A további feltétel típusa:

A címkézésre vonatkozó kiegészítő rendelkezések

A feltétel leírása:

A hatályos jogszabályok által megengedett névleges térfogattal rendelkező valamennyi tárolóedény használható, beleértve az üveg alternatívájaként használt, kizárólag 2–5 liter űrtartalmú olyan tárolóedényeket is, amelyek kartonpapírba vagy más merev anyagba csomagolt, többrétegű polietilénből vagy poliészterből készült műanyag zacskókból állnak.

Kizárásra kerültek a demizson vagy üvegballon típusú tárolóedények, valamint az üveg alternatívájaként használt olyan tárolóedények, mint a polietilén-tereftalát (PET) és a műanyag bevonatú papír (Brick) tárolóedények.

Az üvegpalackokba csomagolt borok dugózására a koronakupakok kivételével a jogszabályokban előírt bármilyen típusú zárószerkezet használható.

A „Riserva”, „Superiore” és „Vigna” jelöléssel ellátott típusok, valamint a „Passito”, „Vin Santo” és „Vendemmia tardiva” típusok esetében csak a minőségi borok jellemzőihez igazított formájú és külsejű, legfeljebb 18 liter névleges űrtartalommal rendelkező, a koronadugótól eltérő záródású üvegpalackok használhatók.

A termékleíráshoz vezető link

<https://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/19593>

**Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek
minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke
(2) bekezdésének a) pontja alapján**

(2023/C 290/07)

Ez a közzététel az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 51. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely az e közzététel napjától számított három hónapon belül tehető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias”

EU-szám: PGI-CY-02872

A benyújtás napja: 2022.10.21.

1. Elnevezés (OEM vagy OFJ)

„Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias”

2. Tagállam vagy harmadik ország

Ciprus

3. A mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírása

3.1. A termék típusa

1.3. osztály: Sajtok

3.2. Az 1. pontban szereplő elnevezéssel jelölt termék leírása

A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” hőkezelt friss kecsketejből, (nem sertésből származó) tejtöltőből és sóból készült lágy vagy félkemény fehér sajt.

A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” sajtot sózott tejsavóban érlelik az előállítás időpontjától számított legalább negyven (40) napig, mielőtt fogyasztásra kész lenne. A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” átlátszó csomagolásban kerül forgalomba; minden egyes csomag számos darabot tartalmaz, sózott savóba merítve. A darabok szabálytalan alakúak, és mindegyik darab tömege körülbelül 20 g és 80 g közötti.

Kémiai jellemzők

A szárazanyag zsirtartalma: legalább 43 %

Nedvességtartalom: legfeljebb 56 %

Só: legfeljebb 4,5 %

Érzékszervi tulajdonságok

A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” lágy vagy félkemény és meglehetősen morzsalékos állagú sajt, különböző méretű és alakú jellegzetes lyukakkal. Friss, savanykás ízű, citromos és enyhén sós aromával.

3.3. Takarmány (kizárólag állati eredetű termékek esetében) és nyersanyagok (kizárólag feldolgozott termékek esetében)

—

⁽¹⁾ HL L 343., 2012.12.14., 1. o.

3.4. *Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni*

Az előállítás valamennyi művelete – a tej leszállításától kezdve a sajt érleléséig – a meghatározott földrajzi területen történik.

3.5. *A bejegyzett elnevezést viselő termék szeletelésére, aprítására, csomagolására stb. vonatkozó egyedi szabályok*

A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” sajtot átlátszó csomagolásba csomagolják, és minden csomagban számos darab található.

Ahhoz, hogy a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” szabálytalan alakja és morzsalékos állaga megmaradjon, a meghatározott területen belül kell csomagolni, mivel a területen kívüli szállítás és csomagolás növelheti e sajátos jellemzők megváltozásának kockázatát. A meghatározott területen belüli csomagolás mellett jobb nyomonkövetetőséget is biztosít.

3.6. *A bejegyzett elnevezést viselő termék címkézésére vonatkozó egyedi szabályok*

–

4. **A földrajzi terület tömör meghatározása**

A meghatározott földrajzi területet Kato Pirgosz Tilliriasz, Pijenia, Pahiammosz, Pano Pirgosz Tilliriasz és Moszfili települések közigazgatási határai határolják. Ezek a települések a ciprusi Tilliria régióban találhatóak.

5. **Kapcsolat a földrajzi területtel**

A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” OFJ elnevezés bejegyzése iránti kérelem okai a termék fizikai és érzékszervi tulajdonságai, amelyek elsősorban az előállítási folyamatnak és a termelők által a meghatározott területen kifejlesztett szakértelemnek tudhatók be. E sajátos jellemzőknek, különösen a sajt alakjának köszönhetően a termék olyan hírnévnek örvend, amelynek révén szorosan kapcsolódik a meghatározott előállítási területhez.

Jellegzetes alakjukkal, tiszta fehér színükkel és a belsejükben található szabálytalan lyukakkal, amelyek érdes megjelenést kölcsönöznek, hasonlóan a tengervíz hatására simára koptatott kövekhez, a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” darabjai a tenger mellett található nagy fehér kavicsokra emlékeztetnek. Ezen egyedi sajátosságokról kapta nevét a termék, többes számú főnévként, mivel a sajt darabok összecsomagolva még inkább hasonlítanak a tengerparti kavicsokra.

Az alábbiakban felsorolt technikák együttesen elősegítik, hogy kialakuljanak a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” fentiekben leírt fizikai és érzékszervi jellemzői, azaz a fehér szín, a szabálytalan lyukakkal rendelkező kavicsszerű forma, valamint a lágy vagy félkemény állag.

- a) Kizárólag kecsketejet használnak, aminek révén a sajt fehérebb, mint más sajtok, amelyek nagyobb arányban tartalmaznak különböző típusú tejet.
- b) Az alvadékat gömbölyű, majd kisebb darabokra vágják, amelyeket sekély tárolóedényekbe helyeznek, majd 48 órán keresztül sózott savóban pihentetnek. Amikor az alvadékdarabokat a tárolóedényekbe helyezik, ügyelni kell arra, hogy ne legyenek túl szorosan egymás mellett, amitől megváltozna az alakjuk. Ez az egész folyamat azért fontos, mert az alvadékdarabok felszívják a sózott tejsavót és megduzzadnak, és így nyeri el kavicsszerű alakját a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias”.
- c) Azáltal, hogy az alvadékat egy „talari” nevű kosárszerű eszközbe helyezik át, óvatosan megrázzák és kissé összenyomják, az alvadékon belül – és ezáltal a végtermékben – mechanikusan lyukak képződnek.
- d) A sózott savóban történő érlelés során mikrobiológiai folyamatok mennek végbe, amelyek hozzájárulnak a termék szabálytalan, lekerekített alakjának és érdes felületének kialakulásához, amely a tengervíz által simára koptatott kavicsokra emlékeztet.
- e) A fehérjebomlás természetes folyamata fontos a fehér sajtok sózott savóban történő érlelése során, és elősegíti a lágy vagy félkemény állag kialakulását.

A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” jellemzőit, annak tengerparti kavicsokhoz való hasonlóságát és a meghatározott földrajzi területtel fennálló kapcsolatát egy közelmúltbeli tudományos kutatás is leírta, amelyből megtudható, hogy „a Halitzia egy sós lében érlelt hagyományos fehér sajt, amelyet az északnyugat-ciprusi Tilliria távoli félszigetén állítanak elő kecsketejből kis mennyiségben, a gazdaságok szintjén”, továbbá hogy „A sajt neve az alakjából ered, amely kis fehér kőre vagy kavicsra emlékeztet” (Photis Papademas et al.: Conventional and omics approaches shed light on Halitzia cheese, a long-forgotten white-brined cheese from Cyprus, in: International Dairy Journal 98., 2019, 72–83. o.).

A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” készítésének mesterségét valószínűleg a hódító népek adták át a térség lakosainak a 16. század vége felé. Bár a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” előállítása főként a meghatározott területre korlátozódott, az utóbbi években a termék a sziget egész területén népszerűvé vált.

A „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” készítésével kapcsolatos szakértelem nemzedékről nemzedékre szállt, és napjainkig kis házi üzemekben vagy Tilliria lakóinak otthonaiban állítják elő. A sajtóban és az interneten az utóbbi időkben nagy figyelmet kapott a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” sajt. A ciprusi nyelvjárás szótáraiban és a ciprusi élelmiszereket népszerűsítő kiadványokban, például Ciprus gasztronómiai térképén egyaránt megtalálható a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” elnevezés. Szakirodalmi adatok azt mutatják, hogy a terméket hagyományosan kecske- és juhtej keverékéből állították elő, de az utóbbi években és különösen Tilliria térségében a kecsketej kizárólagos felhasználása vált bevett gyakorlattá.

2016 óta Tilliria térségében hagyománnyá vált a Halitzia- és fügefesztivál, míg 2020-ban a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” a „Cyprus Eating Awards” keretében elnyerte „az év ciprusi terméke” címet. Ezenkívül a „Χαλιτζια Τηλλυριας / Halitzia Tillirias” egyike azon termékeknek, amelyek megkapták a „Taste Cyprus Delightful Journeys” minőségi védjegyet és a „Ciprus reggeli” védjegyet, emellett ciprusi éttermek étlapjain is megtalálható.

Hivatkozás a termékleírás közzétételére

<http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/All/82B33F7D83ABF5A8C225879C00346BA5?OpenDocument>

Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

(2023/C 290/08)

Ez a közzététel az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 51. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely az e közzététel napjától számított három hónapon belül tehető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„Meso crne slavonske svinje”

EU-szám: PDO-HR-02818-2021.11.26.

OEM (x) OFJ ()

1. Elnevezés (OEM vagy OFJ)

„Meso crne slavonske svinje”

2. Tagállam vagy harmadik ország

Horvát Köztársaság

3. A mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírása

3.1. A termék típusa

1.1. osztály: Friss hús (valamint vágási melléktermék és belsőség)

3.2. Az 1. pontban szereplő elnevezéssel jelölt termék leírása

A „Meso crne slavonske svinje” olyan friss hús, amelyet a szlávön fekete sertés (*Fajferica*) fajtájú kocáktól és kanoktól származó malacok és hízósertések megfelelő korú és végső testtömegű, meghatározott tartási (extenzív és félintenzív) körülmények között és megfelelő takarmányozási rendszerben tartott hím és nőstény egyedek levágásával állítanak elő.

A „Meso crne slavonske svinje” 120–150 napos korban levágott, 20–30 kg élősúlyú malacokból és 450–730 napos korban levágott, 100–170 kg élősúlyú hízósertésekből származik. A levágott hasított test súlya a malacok esetében 12–22 kg, a hízósertések esetében pedig 55–120 kg. A levágott hasított test hossza (a szeméremcsonttól az atlasz nevű első nyakcsigolyáig) a malacok esetében 60–80 cm, míg a hízósertések esetében 90–115 cm. A levágott hasított test színhúsaránya a malacok esetében 55–60 %, a hízósertések esetében pedig 35–45 % között mozog. Az állatok korától és tartási módjától függően az izomközi zsír aránya 5 % feletti, ami „márványos” megjelenést kölcsönöz a húsnak.

A „Meso crne slavonske svinje” zsírszövege fehér.

A „Meso crne slavonske svinje” kémiai összetételének minden előállítási fázisban meg kell felelnie az alábbi táblázatban meghatározott követelményeknek:

Összetevő	Malacok	Hízósertések 120 kg-ig	Hízósertések 120 kg-tól 180 kg-ig
Zsír (%)	> 2,0	> 4,0	> 5,0
Fehérje (%)	> 21,0	> 23,0	> 23,0
Hamu (%)	< 1,5	< 1,5	< 1,5
Víz (%)	< 75,0	< 75,0	< 75,0

(¹) HLL 343., 2012.12.14., 1. o.

A „Meso crne slavonske svinje” hűtve (frissen) vagy fagyaszttva, hasított egész- és féltestek, csontos hasított féltestrészek (hasított negyedtestek, elsődleges húsrészek [comb, lapocka, has, tarja, karaj]) és kicsontozott hús formájában (darabolva vagy szeletelve, ömlesztve vagy csomagolva) kerül forgalomba. A „Meso crne slavonske svinje” főzött formában fogyasztható.

3.3. Takarmány (kizárólag állati eredetű termékek esetében) és nyersanyagok (kizárólag feldolgozott termékek esetében)

A laktációs időszak alatt a malacok kész takarmánykeveréket (20 % nyersfehérje) kapnak kiegészítésként. Az elválasztás után és a szabadban történő nevelés során gabonafélék (kukorica, árpa, búza, tritikálé) és hüvelyesek (szója, mezei borsó, csillagfürt, bab) keverékét kapják, kiegészítésként szalastakarmány (friss zöld lucerna, lóhere/fű keverék, tök, csalán, lucernaszéna) hozzáadásával. A nevelés során a malacok takarmányadagjának legalább 16 %-át nyersfehérjének kell kitennie. Géntechnológiával módosított takarmány használata nem engedélyezett a malacok étrendjében. A malacok nedves takarmányt kapnak, a vitamin-ásványi kiegészítők használata engedélyezett. A malacok számára mindenkor elegendő mennyiségű friss ivóvizet kell biztosítani.

Szabadban tartásuk során a hízósertések gabonafélék (kukorica, árpa, búza, tritikálé, zab) és hüvelyesek (szója, mezei borsó, csillagfürt, bab) keverékét kapják, kiegészítésként szalastakarmány és erdei diófélék (makk, gesztenye, bükkmakk) hozzáadásával. A nevelés során a hízósertések takarmányadagjának legalább 12 %-át nyersfehérjének kell kitennie. Géntechnológiával módosított takarmány használata nem engedélyezett a hízósertések étrendjében. A hízósertések nedves takarmányt kapnak. A hízósertések számára mindenkor elegendő mennyiségű friss ivóvizet kell biztosítani.

Az állatoknak adott valamennyi takarmánynak a 4. pontban meghatározott területről kell származnia. Kivételes esetben, ha a meghatározott területen természeti katasztrófák akadályozzák a takarmány előállítását, más területekről is beszerezhető a takarmány, amelyre vonatkozóan a tulajdonosnak igazoló dokumentumot kell benyújtania. Mindazonáltal a meghatározott földrajzi területen kívülről származó takarmány éves szinten nem haladhatja meg a szárazanyag 50 %-át.

3.4. Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni

A „Meso crne slavonske svinje” előállításának valamennyi szakaszát – a fialástól kezdve a sertések nevelésén, hizlalásán és takarmányozásán át a vágásig – a 4. pontban meghatározott földrajzi területen kell elvégezni.

3.5. A bejegyzett elnevezést viselő termék szeletelésére, aprítására, csomagolására stb. vonatkozó egyedi szabályok

A hatékony ellenőrzések és nyomonkövethetőség biztosítása érdekében a „Meso crne slavonske svinje” előállításának valamennyi lépését, valamint a csomagolást és a címkézést a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni. Fontos, hogy a terméket a meghatározott földrajzi területen csomagolják annak biztosítása érdekében, hogy a hús friss maradjon, és megőrizze minőségét és higiéniáját. Ily módon a mikrobiológiai szennyezettség lehetősége a lehető legkisebbre csökken.

3.6. A bejegyzett elnevezést viselő termék címkézésére vonatkozó egyedi szabályok

Forgalomba hozatalakor a „Meso crne slavonske svinje” készterméknek tartalmaznia kell a logót, az előállító nevét és az oltalom alatt álló eredetmegjelölés jelzését. A szabálytalan ötszöget formázó terméklogóban a négyzetalap felfelé, a háromszög alakú hegy pedig lefelé néz. Az ötszög sötétvörös színű, aranszegéllyel. Az ötszög közepén egy fekete sertés stilizált képe látható. A stilizált fekete sertés felett az aranszög színű „Meso crne slavonske svinje” terméknev szerepel, Papyrus betűtípussal. A stilizált fekete sertés alatt három stilizált aranszög látható.

4. A földrajzi terület tömör meghatározása

A „Meso crne slavonske svinje” előállítási területe Horvátország kontinentális területére korlátozódik, amely 13 megyéből és Zágráb városából áll. A „Meso crne slavonske svinje” előállítása kizárólag a következő megyék városainak és községeinek közigazgatási határain belül történik: Vukovár-Szerém, Eszék-Baranya, Bród-Szávamente, Pozsega-Szlavónia, Verőce-Drávamente, Belovár-Bilogora, Kapronca-Kőrös, Muraköz, Varasd, Krapina-Zagorje, Zágráb, Sziszek-Monoszló és Károlyváros. A sertések tenyésztése hagyományosan ezen a területen folyik, és a földrajzi és éghajlati jellemzőknek köszönhetően a hagyományos sertésenyésztési módszer a meghatározott terület minden részén csaknem azonos. A „Meso crne slavonske svinje” előállítási területét északon a horvát állam Magyarországgal közös határa, keleten Szerbia, délen és délkeleten pedig Bosznia-Hercegovina határolja, ahol a határ a Száva és az Una folyó mentén húzódik. A „Meso crne slavonske svinje” előállítási területének délnyugati határát a Károlyváros megye, valamint a Lika-Zengg, Tengermellék-Hegyvidék és Zadar megyék közötti határvonal képezi.

5. Kapcsolat a földrajzi területtel

A „Meso crne slavonske svinje” termék oltalma a hús különleges minőségén alapul, amely a genetikai alapra, a sertések tartási és takarmányozási módjára, illetve vágási korára vezethető vissza.

5.1. A földrajzi terület sajátosságai

A „Meso crne slavonske svinje” előállításának földrajzi területe jelentős domborzati változatosságot mutat. Keleten alacsony fekvésű terület, nyugaton és délnyugaton pedig a herciniai orogén fázis alatt kialakult hegyvidéki terület jellemzi. A táj többi részét főként fluviális (folyóvízi) és eolikus (szél) folyamatok alakították, amelyek felhalmozódásokat (lerakódást) és eróziót (mállást) eredményeztek. E folyamatok nemcsak árterek, kanyarulatok és holtágak, hanem az árvízszónákon kívül emberi letelepedésre és mezőgazdasági célra használható folyóteraszok, valamint mezőgazdasági hasznosításra alkalmas feketeföld és finomszemcsés anyagok (löss) alkotta eolikus felhalmozódású területek kialakulását eredményezték. E folyamatok többféle talajtípus (humuszban gazdag feketeföld, barnaföld, lápos feketeföld, öntéstalaj és podzolos vagy kilúgozott talaj) létrejöttéhez vezettek.

Horvátország kontinentális részén a „Meso crne slavonske svinje” előállítási területére mérsékelt meleg, nedves éghajlat jellemző, meleg nyarakkal és viszonylag enyhe telekkel. A levegő átlaghőmérséklete 10,7 °C. A meteorológiai állomások mérései szerint a havi középhőmérséklet júliusban (ritkábban augusztusban vagy júniusban) éri el a csúcst, és átlagosan 19,5–21,9 °C közötti értékű. A –1,4–1,2 °C közötti átlaghőmérsékletű január a leghidegebb hónap. Az átlagos éves csapadékmennyiség 700 mm (nyár) és 1 400 mm (tél) között változik. A relatív páratartalom éves átlagban 80 % körül mozog, nedvességihiányos tavaszi és nyári, illetve túlnyomórészt nedves téli hónapok, valamint 30 % alatti átlagos páratartalmú, nagyon kevés rendkívül száraz nap mellett. A folyók hozzájárulnak a terület nagyobb páratartalmához.

Ezen túlmenően a sajátos éghajlati és domborzati jellemzők kiterjedt erdők – elsősorban fűz, éger, nyár, kocsányos tölgy, kocsánytalan tölgy, gyertyán, gesztenye és bükk (300 méter felett) – kialakulásához is vezettek. A termékeny föld és a folyók sokasága a múltban emberek letelepedéséhez vezetett, akik főként mezőgazdasági termeléssel, valamint növénytermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkoztak. A növénytermesztés és az állattenyésztés is alkalmazkodott a meghatározott terület éghajlati viszonyaihoz és egyedi földrajzi jellemzőihez. Szlavónia éghajlati és domborzati sajátosságai jelentős hatást gyakoroltak a mezőgazdaság fejlődésére. A gabonatermesztés számára

kedvező éghajlati feltételek és a folyók árterületein található hatalmas legelők különösen kedveztek az állattenyésztés, azon belül pedig a sertésenyésztés fejlődésének. Szlavóniában a történelem során sokat változott a sertésenyésztés: az először a birtokokon folyó tartástól kezdve a földeken végzett tenyésztésen át – amikor saját szükségletei kielégítésére szinte minden vidéki család tartott sertést – egészen a nagyüzemi tartással foglalkozó nagy agráripari rendszerek kialakulásáig.

Orlovnjak, Bezenica, Višnjevci és Gladoš településeken található birtokain Dragutin Karlo Pfeiffer de Orlovnjak gróf számos háziállatfajt tenyésztett, amelyek közül a leghíresebb a szlavón fekete sertés volt, amely később róla kapta a máig fennmaradt Fajferica elnevezést. Az éghajlat és a talaj sajátosságait felismerő Pfeiffer olyan sertésfajta kivánt létrehozni, amely az akkoriban Szlavóniában tenyésztett sertésekhez képest korábban lesz érett, termékeny és húsos. Olyan sertésfajta létrehozása is célja volt, amelynek anatómiai tulajdonságai és külseje alkalmazkodik az ártéri legelőkön való szabadtartáshoz. A szlavón fekete sertés (Fajferica) kezdett elterjedni egész Pannon-Horvátországban, Zágráb környékét és Baranya megyét is beleértve. Csaknem minden tenyésztő ugyanazt a módszert alkalmazta a szlavón fekete sertés tenyésztéséhez. A sertéseket a szabadban, kondákban tartották (félnomád pásztorkodás), és mivel jól alkalmazkodott az éghajlati viszonyokhoz, a 20. század közepéig ez volt a legnépesebb sertésfajta Pannon-Horvátországban (Specijalno stočarstvo, Hrasnica et al, 1964, 250–253. o.).

5.2. A termék sajátosságai

A szlavón fekete sertésfajta (Fajferica) a serteshús iránti megnövekedett kereslet eredményeként jött létre. A „Meso crne slavonske svinje” terméket kezdettől fogva jobb minőségűnek tartották, mint a piacon kapható más sertésfajta húsát. Ritzoffy (M. Kurbanović, Uzgoj svinja [Sertésenyésztés], 1943) kifejti, hogy a szlavón fekete sertésfajta a mangalica fajta húsának javítására, ez utóbbi fajta hízóképeségének fejlesztése során jött létre, hozzátéve, hogy „a szlavón fekete sertés húsosabb a mangalicánál. A hústartalom 5–10 %-os különbséget mutat. A szlavón fekete sertés húsa a legjobb minőségű”. A szlavón fekete sertés hasított féltestének és húsának minőségéről szóló 1950-es kiadványban S. Pribičević kijelenti, hogy „a fajta korán érő, kellően termékeny, hizlásra alkalmas, jó a takarmányhasznosítása, kedvező hús/zsír arány mellett jó húshozamú, jól hasznosítja a legelőt, valamint jól alkalmazkodik a tartási és takarmányozási körülményekhez”. A „Klaoničke vrijednosti kod tovljenika različitih pasmina svinja” (A különböző fajtájú hízósertések vágóértékei) című kiadványban Ilančić és Adilović megállapítja, hogy a hizlalt szlavón fekete sertés hasított testének átlagos színhúsaránya közel 39 %, ami 8 %-kal magasabb a mangalicánál.

A serteshús egyik legfontosabb, az ízre és aromára jelentős hatást gyakorló minőségi jellemzője az izomközi zsírtartalom, amely manapság a kereskedelmi sertésfajta és -hibridek többségénél nem haladja meg a 2 %-ot. A „Meso crne slavonske svinje” valamennyi kategóriájában nagyobb arányt mutat a hátizom izomközi zsírtartalma, mint a kereskedelmi sertésfajta, -típusok és -hibridek esetében. Az állatok korától és tartási módjától függően a szlavón fekete sertés (Fajferica) fajtánál az izomközi zsír aránya 5 % feletti, ami „márványos” megjelenést kölcsönöz a húsnak. A magas zsírtartalom miatt a hús zamatosabbá válik, amit a fogyasztók manapság különösen nagyra értékelnek. A szabadtartásból adódó mozgási és legelési szabadság, valamint a természetes életritmus részét képező lassú növekedés miatt a szlavón fekete sertés erősebb testfelépítésű. Ugyanakkor hasított testében, különösen az izmaiban nagyobb mennyiségű zsírszövet található. Az izmokban lévő zsír nagyobb aránya okozza a megfőzött „Meso crne slavonske svinje” kifejezett lágyágát és zamatoságát, ami a kereskedelmi sertésfajtákból, -típusokból és -hibridekből származó húshoz képest rendkívül lágy rágási konzisztenciát biztosít.

A fogyasztók serteshússal kapcsolatos preferenciáiról és a szlavón fekete sertés (Fajferica) termékeinek megítéléséről 2017-ben végzett felmérés a „Meso crne slavonske svinje” fogyasztása iránti jelentős érdeklődést mutatott. Ezt bizonyítja az a tény, hogy a válaszadók többsége (74 %) hajlandó lenne többet költeni a „Meso crne slavonske svinje” termékre, ha biztosak lennének abban, hogy azt hagyományos és környezetbarát módon állították elő.

5.3. A földrajzi terület és a termék közötti ok-okozati összefüggés

A sertéséltrend alapját képező, gabonatermesztésre alkalmas termékeny talajnak köszönhetően Szlavóniában a sertéséltényésztés régóta az állattenyésztés fő ágazata.

A terület természeti adottságai – termékeny síkságok, nagy folyami árterületek, dombos és hegyvidéki területek, erdőbőség –, valamint a sertéséltényésztés hagyományos formája és a sertések szabadtartása különösen kedvezőek voltak az éghajlati viszonyokkal szemben rendkívül ellenálló szlavón fekete sertés tenyésztéséhez.

A „Meso crne slavonske svinje” előállításának különleges módszere a földrajzi és éghajlati feltételekből, valamint a helyi lakosok ismereteinek és tapasztalatainak eredményeként a sertéséltényésztés terén kialakult sajátos technológiai folyamatokból ered. E sertéséltényésztési technológiai folyamatok a különleges földrajzi és éghajlati viszonyokhoz igazodva fejlődtek, és nagymértékben meghatározzák a „Meso crne slavonske svinje” sajátosságait.

A „Meso crne slavonske svinje” minősége a genetikai alapra, de legfőképp a sertések tartási és takarmányozási módjára, illetve vágási korára vezethető vissza. A „Meso crne slavonske svinje” nagyon jó minőségi és technológiai tulajdonságai (a hús sötétebb színe, nagyobb fokú keménysége, kisebb vízkibocsátása, az izomközi zsírok nagyobb aránya stb.) a genetikai alapra, a szlavón fekete sertés (Fajferica) legelőkön való szabad mozgására és legeltetésére, étrendjének különleges elemeire (zöld lucerna, gabonafélék), illetve a kisebb átlagos napi súlygyarapodásának köszönhető hosszabb hizlalási időszakra vezethető vissza.

Az állatok tartási módja (szabadtartás) sötétebb színt kölcsönöz a húsnak, mivel az állatok többet mozognak és nagyobb az izmok vérellátása. A sertések szabadtartásának közvetlen következménye, hogy erősíti az izomrostokat és csökkenti a húslé kifolyásának mértékét.

A genetikai alapnak köszönhető magasabb izomközi zsírtartalom, a sertések szabadban való tartása és a takarmányozás eredményezi a „Meso crne slavonske svinje” fokozottabb zamatoságát és lágyágát.

Horvátország kontinentális részén hagyományosan ünnepnapokon, illetve egyházi és családi ünnepeken fogyasztják az ilyenkor főfogásnak számító sertéshúst. A sertésnek szimbolikus jelentése is van: a helyi lakosság körében a jó szerencse és a gyarapodás szimbólumának számít a sertés azon szokása, hogy orrát a földbe dugva és folyamatosan előre tolva turkál. A sertéssült ezért jelenti az óév búcsúztatásának és az újév köszöntésének hagyományos és nélkülözhetetlen ételét.

Hivatkozás a termékleírás közzétételére

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/Specifikacija_Meso_crne_slavonske_svinje_Ispravak.pdf

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU